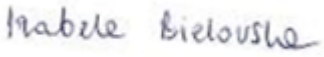

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PLANU OGÓLNEGO GMINY WODYNIE

Warszawa, 22.05.2025 r.

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Wodynie
Zlecniodawca:	Gmina Wodynie
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	mgr inż. Izabela Bielowska
Zespół autorski:	inż. Gabriela Klimkiewicz

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	8
2.1	Cele i zawartość dokumentu	8
2.2	Powiązania z innymi dokumentami.....	14
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	25
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	25
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	25
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	25
7	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego.....	26
7.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania.....	26
7.2	Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia	27
7.3	Budowa geologiczna, warunki budowlane.....	29
7.4	Surowce mineralne	33
7.5	Gleby	35
7.6	Użytkowanie gruntów	36
7.7	Hydrologia i hydrogeologia	38
7.8	Zaopatrzenie w wodę.....	42
7.9	Warunki klimatyczne	44
7.10	Szata roślinna	44
7.11	Fauna.....	46
7.12	Formy ochrony przyrody	46
7.12.1	Obszary Natura 2000	47
7.12.1.1	Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia.....	47
7.12.1.2	Obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie.....	54
7.12.2	Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu.....	55
7.12.3	Rezerваты przyrody	57
7.12.3.1	Rezerwat przyrody Kulak	57
7.12.3.2	Rezerwat przyrody Dąbrowy Seroczyńskie.....	58
7.12.4	Pomniki przyrody	61
7.13	Powiązania ekologiczne	63
7.13	Zasoby krajobrazowe	64
8	Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska	68

8.1	Stan środowiska	68
8.2	Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń	74
9	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego	74
10	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	75
10.1	Identyfikacja głównych zagrożeń	75
11	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	79
12	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.....	79
12.1	Oddziaływanie na ludzi.....	80
12.2	Wpływ na zwierzęta i rośliny.....	84
12.3	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.....	87
12.4	Oddziaływanie na wodę	88
12.5	Oddziaływanie na powietrze	88
12.6	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	89
12.7	Oddziaływanie na krajobraz	89
12.8	Oddziaływanie na klimat	90
12.9	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	90
12.10	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	91
12.11	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody.....	91
13	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	92
13.1	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	93
14	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.....	93
15	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	94
16	Materiały źródłowe.....	95
17	Załączniki	96
18	Oświadczenie autora prognozy	97

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Wodynie, sporządzonego zgodnie z uchwałą Nr LII/419/24 Rady Gminy Wodynie z dnia 22 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Wodynie.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Siedlcach.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej. Część kartograficzna została ujęta w tekście w formie schematów, a także na załączniku graficznym do prognozy.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń planu ogólnego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest analizowane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w planie ogólnym warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu ogólnego, sprzyjających ochronie środowiska.

Proгноza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Cele i zawartość dokumentu

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 roku.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku przed sporządzeniem projektu planu ogólnego rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego.

Rada Gminy Wodynie dnia 22 marca 2024 r. podjęła uchwałę Nr LII/419/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Wodynie.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref

planistycznych, tj.:

1) SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono dwie strefy wielofunkcyjne z zabudową wielorodzinną o powierzchni 2,8167 ha. Strefa 1SW została wyznaczona w miejscowości Seroczyn, w granicach istniejącego zespołu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Strefa 2SW została wyznaczona w miejscowości Szostek, w granicach istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Ze względu na położenie tej strefy przy zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej ustalono profil dodatkowy, który nie będzie zaburzał ładu przestrzennego i nawiązywał do dotychczasowego charakteru zabudowy miejscowości.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych nawiązują do otaczającej zabudowy, utrzymując istniejącą wysokość budynków wielorodzinnych zlokalizowanych w tej strefie oraz określają minimalną powierzchnię biologicznie czynną zgodną z rozporządzeniem POG. W związku z powyższym określone gminne standardy urbanistyczne dla tej strefy kontynuują spójną politykę przestrzenną.

2) SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 316 stref wielofunkcyjnych z zabudową jednorodziną o łącznej powierzchni 144,1463 ha. Strefy te zostały wyznaczone w graniach:

1. terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;
2. terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną;
3. obszarów uzupełnienia zabudowy.

Wyznaczając przedmiotową strefę w obszarach uzupełnienia zabudowy uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz ustalenia obowiązującego dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr XXIII/180/20 Rady Gminy Wodynie z dnia 29 grudnia 2020 r.).

Do ww. stref zakwalifikowano także istniejące tereny usług zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Dla tej strefy określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu dodatkowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Nie wyznaczono strefy SJ na obszarach poza: istniejącą zabudową, ustalonymi obszarami zabudowy mieszkaniowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wyznaczonymi obszarami uzupełnienia zabudowy.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

3) SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 483 strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową o łącznej powierzchni 339,1140 ha. Strefy te zostały wyznaczone w graniach terenów:

1. istniejącej zabudowy zagrodowej, które charakteryzują się podobnymi

uwarunkowaniami przestrzennymi, standardami kształtowania zabudowy i zasadami zagospodarowania terenu;

2. obszarów uzupełnienia zabudowy.

Wyznaczając przedmiotową strefę w obszarach uzupełniania zabudowy uwzględniano częściowo wnioski złożone w procedurze planistycznej oraz ustalenia obowiązującego dotychczas studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr XXIII/180/20 Rady Gminy Wodynie z dnia 29 grudnia 2020 r.). Do ww. strefy zakwalifikowano także tereny usług zlokalizowane w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej.

Dla tej strefy określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu dodatkowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Nie wyznaczono strefy SZ na obszarach poza: istniejącą zabudową oraz obszarami uzupełnienia zabudowy.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

4) SU – STREFA USŁUGOWA;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 37 stref usługowych o łącznej powierzchni 44,4323 ha.

Strefy usługowe zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy usługowej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej.

Dla tej strefy określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu dodatkowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

5) SP – STREFA GOSPODARCZA;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 3 strefy gospodarcze o łącznej powierzchni 14,4604 ha.

Strefy gospodarcze zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej i usługowej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy umożliwiającej rozwój gminy oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców w sferze społecznej i ekonomicznej.

Dla tej strefy określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu dodatkowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Określone gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

6) SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 12 stref produkcji rolniczej o łącznej powierzchni 226,4493 ha.

Strefy produkcji rolniczej wskazano na terenach istniejącej produkcji w gospodarstwach rolnych. Strefy 1SR–4SR obejmują istniejące stawy hodowlane. W terenach 11SR i 12SR wskazano tereny pod rozwój nowych terenów produkcji rolniczej.

Dla tej strefy określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego i w oparciu o wykształcony układ dróg. Z uwagi na charakter strefy, określono standardy urbanistyczne, które uwzględnią wymogi technologiczne obiektów budowlanych związanych z produkcją rolniczą. Określone gminne standardy urbanistyczne mogą zostać doprecyzowane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych i wymogów technologicznych. Gminne standardy urbanistyczne umożliwią m.in. ochronę jakości krajobrazu w tym przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji krajobrazu z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

7) SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 5 stref infrastrukturalnych o łącznej powierzchni 1,2188 ha. Zostały one wskazane na obszarach istniejących terenów infrastruktury technicznej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

Dla tej strefy określono profil dodatkowy, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu podstawowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazać należy ponadto, iż w strefach oznaczonych symbolami SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SN, SC, SO i SK teren infrastruktury technicznej określony w profilu podstawowym dotyczy wyłącznie terenów telekomunikacji oraz innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m² (zgodnie z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG) i na etapie sporządzenia miejscowego planu będzie można wyznaczyć tereny infrastruktury niezależnie od wyznaczonej w planie ogólnym strefy infrastrukturalnej.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego.

8) SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 9 stref zieleni i rekreacji o powierzchni 24,4742 ha.

Strefy 1SN – 3SN obejmują tereny historycznych parków dworskich, które objęte są ochroną konserwatorską. Zlokalizowane są w miejscowościach Kamieniec, Wola Wodyńska, Seroczyn.

Strefy 4SN – 8SN zostały wyznaczone w miejscowościach Młynki, Seroczyn i Wodynie, obejmują one istniejące tereny zieleni urządzonej, rekreacji o sportu. Strefa 9SN obejmuje tereny ogrodów przy zabudowie wielorodzinnej w Seroczynie.

Dla stref określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu dodatkowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego.

9) SC – STREFA CMENTARZY;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 6 stref cmentarzy o powierzchni 6,9165 4 ha. Strefy 1SC–3SC obejmują istniejące czynne cmentarze w miejscowościach Budy, Seroczyn i Wodynie oraz rezerwę pod ich powiększenie. Strefy 4SC – 6SC obejmują istniejące nieczynne cmentarze.

Plan ogólny w strefie SC nie wyznacza strefy grzebalnej, a profile podstawowe i dodatkowe umożliwiają lokalizację szeregu innych funkcji uzupełniających. W planie ogólnym istnieje możliwość wyznaczenia stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową przy jednoczesnym spełnieniu warunków przepisów odrębnych z zakresu cmentarzy i chowania zmarłych na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – określony profil funkcjonalny umożliwia lokalizację m.in. terenów usług lub zieleni.

Dla czynnych cmentarzy określono profil dodatkowy zgodny z załącznikiem nr 1 rozporządzenia POG, który umożliwia uzupełnienie przeznaczeń profilu dodatkowego, nie generując konfliktów przestrzennych i umożliwia zachowanie zasad ładu przestrzennego.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację nowej zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego.

10) SG - STREFA GÓRNICTWA;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 8 stref górnictwa o łącznej powierzchni 35,8367 ha. Strefą zostały objęte udokumentowane złoża kopalin, tereny górnicze oraz obszary górnicze. Do strefy włączono również działki zgodnie z wnioskami złożonymi w trakcie procedury planistycznej.

Dla stref planistycznych nie wyznaczono gminnych standardów urbanistycznych z uwagi na charakter strefy, w której standardy urbanistyczne wynika bezpośrednio z wymogów technicznych. Gminne standardy urbanistyczne mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy oraz przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych.

Nie jest możliwe wprowadzenie do ustaleń planu ogólnego:

- 1) uwarunkowań zagospodarowania terenu górniczego oraz ograniczeń w jego użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy w obszarze górniczym, z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin;
- 2) pasów ochronnych dla stref sąsiednich, nie objętych eksploatacją kruszyw;
- 3) określenia rekultywacji terenu po zakończonej eksploatacji kruszyw;

z uwagi na określony zakres planu ogólnego w u.p.z.p.

Określenie uwarunkowań zagospodarowania ww. stref oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy oraz wyznaczenie pasów ochronnych dla stref sąsiednich nastąpi na etapie sporządzenia dla tych stref miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Rekultywacja stref górnictwa po zakończeniu eksploatacji kopaliny powinna odbywać się w oparciu o ustalony kierunek i warunki przeprowadzenia rekultywacji opisane w wydanej dla danego obszaru koncesji.

11) SO – STREFA OTWARTA;

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 252 strefy otwarte o łącznej powierzchni 10 622,7978 ha.

Strefa otwarta została wyznaczona na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych poza obszarami zabudowy. Strefy otwarte pokrywają największą część gminy, obejmują tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz tereny dróg.

W strefach 155SO – 252SO dopuszczono lokalizację elektrowni słonecznych oraz elektrowni geotermalnych. W pozostałych terenach nie dopuszczono ich lokalizacji. Strefy 1SO – 16SO obejmują obszary gminy znajdujące się w formach ochrony przyrody, strefy 17SO – 24SO obejmują tereny, na których występuje zagrożenie powodziowe oraz obszary w ich najbliższym sąsiedztwie. Strefy 25SO – 146SO zostały wyznaczone w obszarach gruntów leśnych i terenów zadrzewionych i zakrzewionych, a strefy 147SO – 154SO obejmują tereny położone w bliskiej odległości zabudowy.

Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych dla stref 155SO – 252SO są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych oraz umożliwiają realizację zabudowy z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, w nawiązaniu do lokalnego krajobrazu kulturowego. Dla pozostałych stref nie wyznaczono gminnych standardów urbanistycznych z uwagi na brak dopuszczenia lokalizacji odnawialnych źródeł energii. Ewentualne określenie standardów urbanistycznych nastąpi na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź decyzji o warunkach zabudowy, które będą uwzględniały istniejące uwarunkowania oraz przepisy odrębne.

12) SK – STREFA KOMUNIKACYJNA.

Na terenie gminy Wodynie wyznaczono 31 stref komunikacyjnych o łącznej powierzchni 76,7599 ha.

Strefy 1SK – 12SK zostały wyznaczone w granicach dróg klasy głównej obejmujące drogi wojewódzkie nr 803 i 802. Strefy 13SK – 31SK obejmują drogi zbiorcze. Tereny zostały wskazane w granicach działek ewidencyjnych.

Zgodnie z rozporządzeniem POG strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.

Dla tej strefy planistycznej nie określono gminnych standardów urbanistycznych, z uwagi na charakter strefy, w której standardy urbanistyczne wynika bezpośrednio z wymogów technicznych. Gminne standardy urbanistyczne mogą zostać określone na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy oraz przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przestrzennych i przepisów odrębnych.

Plan ogólny nie wyznacza na terenie gminy Wodynie strefy handlu wielkopowierzchniowego (SH).

Dla każdej ze stref określono profil funkcjonalny, a dla większości stref także wartość maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, wartość maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, co stanowi gminne standardy urbanistyczne (gminny katalog stref planistycznych)¹. Gminne standardy urbanistyczne stanowią ustalenia w zakresie nieprzekraczalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych względem planowanych na terenie gminy inwestycji.

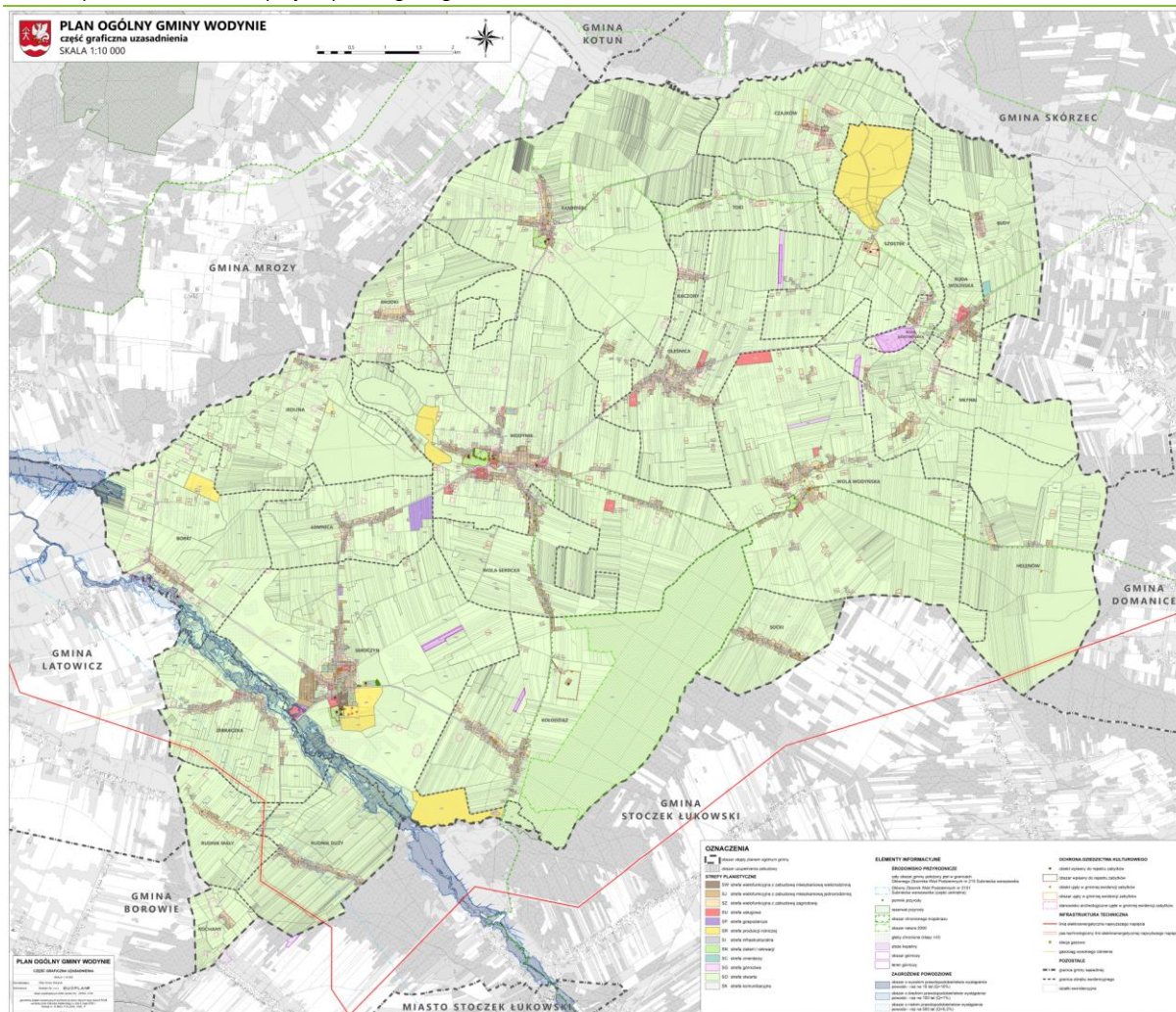
¹ Wyjątek stanowią strefy SG, SO i SK, dla których nie wyznaczono gminnych standardów urbanistycznych

Warunki określone w gminnych standardach urbanistycznych muszą zostać uwzględnione przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowią podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Ponadto w projekcie planu ogólnego gminy Wodynie określono obszary uzupełnienia zabudowy.

Rysunek 1. Projekt planu ogólnego gminy Wodynie

źródło: opracowanie własne – projekt planu ogólnego

2.2 Powiązania z innymi dokumentami

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego jest zgodny ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.

Plan nie jest aktem prawa miejscowego – jest aktem kierownictwa wewnętrznego wiążącego organy i jednostki organizacyjne samorządu województwa. Nie stanowi bezpośredniej podstawy prawnej decyzji administracyjnych ustalających lokalizację inwestycji. Nie narusza uprawnień gmin w zakresie miejscowego planowania przestrzennego.

Plan stanowi podstawę dla:

- uzgadniania bądź opiniowania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów i programów rewitalizacji oraz miejscowych planów odbudowy,

- opiniowania projektów dokumentów rządowych dotyczących polityki przestrzennej i regionalnej,
- zgłaszania uwag i wniosków do programów rządowych,
- współtworzenia programów operacyjnych i kontraktów terytorialnych,
- konstruowania budżetu województwa w zakresie realizacji programów i zadań wojewódzkich,
- opiniowania w zakresie problemów wspólnych z sąsiednimi województwami.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, zgodnie z u.p.z.p., w ramach prowadzenia polityki rozwoju wyznaczył obszary funkcjonalne. Gmina Wodynie kwalifikuje się do wiejskich obszarów funkcjonalnych uczestniczących w procesach rozwojowych. Plan ustala dla takich obszarów funkcjonalnych następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- ochrona krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym i kształtowanie ładu przestrzennego,
- ochrona gruntów rolnych klas I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- wspieranie działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej, a także dążenie do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych.

W zakresie systemu dróg wojewódzkich na obszarze gminy Wodynie Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego:

- wskazuje przebieg drogi wojewódzkiej nr 803 Siedlce – gr. województwa,
- wskazuje przebieg drogi wojewódzkiej nr 802 Mińsk Mazowiecki – Seroczyn,
- ustala przebudowę/remont fragmentu drogi wojewódzkiej nr 803.

W zakresie infrastruktury elektroenergetycznej na obszarze gminy Wodynie Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego:

- wskazuje przebieg istniejącej linii elektroenergetycznej 400 kV Kozienice – Siedlce Ujrzanów,
- ustala budowę lub przebudowę linii elektroenergetycznej 400 kV Stanisławów – Siedlce Ujrzanów.

W zakresie infrastruktury gazowej na obszarze gminy Wodynie Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego wskazuje przebieg istniejącego gazociągu krajowego DN 200/150/100 Puznówka – Stoczek Łukowski/Miastków Kościelny/Latowicz/Wodynie.

W zakresie ochrony przyrody Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Wodynie uwzględnia formy ochrony przyrody ustanowione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) tj.: Rezerwat Kulak, Rezerwat Dąbrowy Seroczyńskie, Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu, siedliskowy obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie, ptasi obszar Natura 2000 Dolina Kostrzyna.

W zakresie ochrony krajobrazów kulturowych Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na obszarze gminy Wodynie wskazuje krajobraz osadnictwa drobnoszlacheckiego z charakterystycznym typem drewnianej zabudowy zagrodowej.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego na terenie gminy Wodynie wskazuje do realizacji następujące inwestycje celu publicznego:

- przebudowa drogi woj. nr 803 na odc. od km 13+124 do km 20+826 Skórzec – Ruda Wolińska – poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- budowa linii 400 kV wraz ze zmianą układu sieci najwyższych napięć pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami (pomiędzy nacięciami linii Stanisławów – Narew, Stanisławów – Siedlce Ujrzanów, Kozienice – Siedlce Ujrzanów),
- Zapewnienie odpowiedniej przepustowości cieku Wodynie w km 6+200-12+080 gm. Wodynie,

pow. siedlecki i gm. Mrozy, pow. miński,

- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów Instytucji Kultury, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest organizatorem – poprawa infrastruktury instytucji kultury,
- budowa, rozbudowa, przebudowa lub modernizacja obiektów wykorzystywanych przez podmioty lecznicze, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest podmiotem tworzącym – poprawa jakości udzielanych świadczeń medycznych,
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów jednostek oświatowych, dla których Samorząd Województwa Mazowieckiego jest organem prowadzącym – poprawa infrastruktury technicznej jednostek oświatowych.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby planu ogólnego Gminy Wodynie, Budplan Sp. z o.o. 2024

Opracowanie przedstawia strukturę środowiska przyrodniczego z zaznaczeniem jego podstawowych komponentów i zachodzących między nimi związków. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia predyspozycji przyrodniczych, do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ze szczególnym uwzględnieniem terenów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze oraz oceną przydatności środowiska pod różne sposoby użytkowania i formy zagospodarowania terenu.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:

I. Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

Do obszarów o szczególnym znaczeniu dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego zalicza się:

- **obszary stanowiące o strukturze przyrodniczej**, tj.: krajowy korytarz ekologiczny *Lasy Łukowskie* (KPnC-3B), stanowiący część jednego z głównych korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym – Korytarza Północno-Centralnego (KPnC);
- **dolina Kostrzynia oraz doliny jej dopływów** wraz z obudową biologiczną w postaci łąk i zadrzewień;
- **dolina Świdra oraz doliny jego dopływów** wraz z obudową biologiczną w postaci łąk i zadrzewień;
- **lasys ochronne**;
- **obszary o szczególnych walorach przyrodniczych** objęte ochroną na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Są to obszary o różnym reżimie ochronności, podlegające przepisom odrębnym:
 - dla **obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia** obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, a ponadto pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami, a ponadto obszar ten objęty jest planem zadań ochronnych przyjętym Zarządzeniem nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 (Dz. U. Woj. Maz. z 2014r. Poz. 3830), zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. (Dz. U. Woj. Maz. z 2014 r. Poz. 9969) oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 24 maja 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2023 r., poz. 6535)².

² kursywą zaznaczono elementy uzupełnione lub zmienione zgodnie z aktualnymi przepisami

- dla **obszaru Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie** obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, a ponadto pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami, a ponadto obszar ten uwzględniony jest w planie ochrony przyjętym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie, zmienionym w 2017 i 2023 r.
- w granicach **Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** obowiązują zakazy zgodnie z *Uchwałą Nr 67/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2024 r., poz. 8357)*;
- dla **rezerwatu przyrody „Kulak”** obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz zapisy Zarządzenia nr 4 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 1 kwietnia 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Kulak;
- dla **rezerwatu przyrody „Dąbrowy Seroczyńskie”** obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz plan ochrony przyjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie, zmienionym w 2017 i 2023 r.;
- dla **pomników przyrody** obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Uchwałą Nr XXVII/192/17 Rady Gminy Wodynie z dnia 3 lutego 2017 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie Gminy Wodynie;
- **zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne** uzupełniające funkcje ochronne lasów (ochrona przed erozją, spływami wód powierzchniowych) oraz ułatwiają migrację gatunków;
- **zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe**, w tym w szczególności zbiorowiska podmokłe występujące w obniżeniach dolinnych;
- **zieleni urządzone**, w tym zieleni towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej, ciągom komunikacyjnym, zieleni towarzysząca obiektom sakralnym i cmentarzom, stanowiąca ważne uzupełnienie gminnego systemu przyrodniczego.

Obszary rozwoju i ograniczeń funkcji użytkowych

Ograniczenia i wytyczne wynikające z położenia w obrębie obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Prawne ograniczenia w zagospodarowaniu terenów gminy Wodynie wynikają m.in. z przepisów dotyczących obszarów chronionych. Zasady ochrony wartości przyrodniczych na obszarach objętych formami przyrody zostały także szczegółowo i indywidualnie dla każdego obszaru określone w aktach ustanawiających te obszary, a dodatkowo także w planach ochrony, planach zadań ochronnych oraz zarządzeniach ustanawiających zadania ochronne.

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478), w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z art. 28 i art. 29 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura sporządza się plan zadań ochronnych lub plan ochrony.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009, zmienionym w 2014 i 2023 r., w którym zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony oraz określono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie PLH140004

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478), w odniesieniu do obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z art. 28 i art. 29 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura sporządza się plan zadań ochronnych lub plan ochrony.

Dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie obowiązuje plan ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie, zmienionym w 2017 i 2023 r. W planie ochrony rezerwatu uwzględniono jednocześnie zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Dla Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zakazy zawarte w Uchwale Nr 67/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Rezerwaty przyrody Dąbrowy Seroczyńskie

Dla rezerwatu przyrody Kulak obowiązują zapisy Zarządzenia nr 4 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 1 kwietnia 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Kulak. W ww. zarządzeniu wskazano działania ochronne z podaniem czynności, które można wykonać w celu osiągnięcia spodziewanych wyników.

Dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie obowiązuje plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie, zmienionym w 2017 i 2023 r. W planie ochrony zidentyfikowano oraz określono sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków, a także wskazano działania ochronne na obszarze ochrony czynnej z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań.

Pomniki przyrody

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zawarte w Uchwale Nr XXVII/192/17 Rady Gminy Wodynie

z dnia 3 lutego 2017 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie Gminy Wodynie.

Ponadto znaczna część obszary gminy Wodynie zaliczana jest do korytarzy ekologicznych - w ich granicach należy ograniczać lokalizację zwartej zabudowy, dróg, czy dużych obiektów

Ograniczenia wynikające z istniejących zagrożeń naturalnych

Na obszarze gminy, w dolinie rzeki Świder, wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią $Q=1\%$ i $Q=10\%$. Są to obszary, na których zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania; lokalizowania nowych cmentarzy.

W obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 216.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, jednak z uwagi na negatywne konsekwencje dla ludności w przypadku wystąpienia powodzi, mimo braku powyższych zapisów, powinno unikać się lokalizacji zabudowy na tych terenach. Zgodnie z art. 166 ust. 2 pkt 4 projekt planu ogólnego gminy wymaga uzgodnienia z Wodami Polskimi w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Według rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225), zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być sytuowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich sytuowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Zatem do momentu wybudowania kanalizacji sanitarnej, lokalizacja nowej zabudowy na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi jest niemożliwa.

Ograniczenia wynikające z położenia w obrębie GZWP nr 215 Subniecka warszawska oraz GZWP nr 2151 Subniecka warszawska (część centralna)

Obecnie brak. Do czasu ustanowienia obszaru ochronnego wody GZWP nr 215 i GZWP nr 2151 podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne.

Ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 72 ust. 1) w planie ogólnym gminy wymagane jest uwzględnienie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji. Zgodnie z przepisami prawa złoża kopalin podlegają ochronie, a eksploatację złóż prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobywania i zagospodarowania kopaliny. Na terenie gminy występują udokumentowane złoża piasków i *złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej*.

Ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych

Na terenie gminy występują gleby zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych (II, III, IIIa i IIIb), które są chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) o ochronie gruntów rolnych i leśnych, i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82) i w przypadku lokalizacji inwestycji na tych terenach (na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) należy uzyskać od odpowiedniego organu zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

Ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych

Łagodna rzeźba terenu nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa. Niekorzystne warunki posadowienia budynków występują fragmentami na terenie całej gminy. Na ograniczenia zabudowy wpływa wysoki poziom wód gruntowych, słabonośne grunty w podłożu. Niekorzystne warunki posadowienia budynków dotyczą przede wszystkim terenów dolin rzecznych – podmokłych, grząskich, narażonych na mgły i zastoiska.

Inne ograniczenia w zagospodarowaniu

Przez teren gminy Wodynie bieżą napowietrzne linie elektroenergetyczne o średnim i niskim napięciu. Ze względu na potencjalne negatywne oddziaływanie linii elektroenergetycznych powinno wyznaczać się dla nich strefy ochronne, które stanowią obszar znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektroenergetycznej, tworzony w celu ochrony ludzi i mienia przed skutkami działania linii.

Na obszarze gminy Wodynie istnieją czynne cmentarze, dla których należy wyznaczyć strefy sanitarne. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315), odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności i żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m. Odległość ta może być zmniejszona do 50 metrów pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 metrów. Przedmiotowe przepisy należy brać pod uwagę zarówno planując lokalizację nowych cmentarzy jak i nowych obiektów w pobliżu cmentarzy.

Ograniczenia dla zabudowy wynikają także z przepisów dotyczących dróg publicznych tj. ustawy o drogach publicznych z dnia 21 marca 1985 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r., poz. 470 z późn. zm.). Ustawa określa odległości w jakich mogą być usytuowane obiekty budowlane od poszczególnych rodzajów dróg. Jednak ograniczenia te z punktu widzenia niniejszego opracowania nie są tak istotne jak ograniczenia wynikające z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r., poz. 112). W tym akcie prawnym określono dopuszczalny poziom hałasu pochodzący od dróg, linii kolejowych, innych obiektów i grup źródeł hałasu w stosunku do terenów pełniących różne funkcje. Zasady te należy mieć na uwadze, planując w szczególności inwestycje mieszkaniowe w pobliżu terenów usługowo-produkcyjnych, linii kolejowej oraz głównych ciągów komunikacyjnych.

II. Strefy planistyczne – ocena przydatności terenów dla rozwoju funkcji użytkowych

W opracowaniu ekofizjograficznym oceniono mocne strony oraz istniejące ograniczenia środowiskowe dla wyznaczenia poszczególnych stref planistycznych na terenie gminy Wodynie oraz określono przydatność terenów gminy do objęcia daną strefą planistyczną.

Tabela 1. Strefy planistyczne – ocena możliwości wyznaczenia stref na terenie gminy Wodynie
 źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby planu ogólnego Gminy Wodynie, Budplan 2024

symbol literowy	nazwa strefy planistycznej	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren ogrodów działkowych, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze; potencjalne miejsca zatrudnienia: - rozwinięte rolnictwo i rynek zbytu, - położenie w pobliżu ośrodka miejskiego – Siedlce;	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych we wschodniej części gminy konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów mieszkaniowych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu, duży udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej; ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze; potencjalne miejsca zatrudnienia: - rozwinięte rolnictwo i rynek zbytu, - położenie w pobliżu ośrodka miejskiego – Siedlce;	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych we wschodniej części gminy konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów mieszkaniowych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu, duży udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;; ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z zabudową usługową oraz towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	stosunkowo dobry stan środowiska przyrodniczego, w tym jakości powietrza, klimatu akustycznego; wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze; potencjalne miejsca zatrudnienia: rozwinięte rolnictwo i rynek zbytu,	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych we wschodniej części gminy konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów mieszkaniowych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy	istniejące tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania

³ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758).

symbol literowy	nazwa strefy planistycznej	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
					o potożenie w pobliżu ośrodka miejskiego – Siedlce; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu;	ekologicznych; duży udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;; ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)
SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	duże zapotrzebowanie na usługi społeczne, publiczne, oświaty, sportu i rekreacji, turystyki, drobne usługi handlowe ze względu na znaczne oddalenie gminy od aglomeracji (Warszawa, Białystok, Lublin)	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych we wschodniej części gminy konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów mieszkaniowych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu;; duży udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;; ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	istniejące tereny zabudowy usługowej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	znaczne oddalenie gminy od aglomeracji (Warszawa, Białystok, Lublin)	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych we wschodniej części gminy konieczność koncentracji zabudowy – z uwagi na potrzebę kanalizacji terenów mieszkaniowych i z uwagi na korytarze ekologiczne; potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową korytarzy ekologicznych; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu;; duży udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;; ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, obejmujące część gminy, dotyczące obszarów Natura 2000. udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	na terenie gminy obecnie nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlowe – ze względu na dominujące rolnicze wykorzystanie obszaru gminy wyznaczenie strefy handlu wielkopowierzchniowego jest niewskazane oraz nieuzasadnione
SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	potożenie w pobliżu ośrodka miejskiego – Siedlce; dostęp do dróg wojewódzkich, a w niedalekiej przyszłości bliski dostęp do autostrady A2	dominujące rolnicze wykorzystanie terenu, duży udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej;; północno-wschodnia i południowa część terenu gminy objęta jest siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub	istniejące tereny zabudowy produkcyjnej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej

symbol literowy	nazwa strefy planistycznej	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 potrzeba ochrony przed nadmierną zabudową terenów korytarzy ekologicznych; niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych we wschodniej części gminy udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowej
SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	niskie uprzemysłowienie gminy, co wiąże się z mniejszym zanieczyszczeniem wód i powietrza; korzystne ukształtowanie terenu oraz warunki topoklimatyczne; rozwinięta infrastruktura, ukształtowany rynek zbytu; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu; duży udział gleb chronionych III klasy bonitacyjnej	niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych we wschodniej części gminy północno-wschodnia i południowa część terenu gminy objęta jest siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	istniejące tereny produkcji w gospodarstwach rolnych wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych oraz usytuowania względem zabudowy mieszkaniowo-usługowej ze względu na możliwą uciążliwość zapachową (odory)
SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20	potrzeba rozwoju infrastruktury technicznej, tj. obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z elektroenergetyką, gazownictwem, gospodarką odpadami, gospodarką wodno-kanalizacyjną oraz urządzenia wodne	północno-wschodnia i południowa część terenu gminy objęta jest siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	istniejące tereny infrastruktury technicznej wraz z towarzyszącymi terenami aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50	pokozenie w pobliżu dużego ośrodka miejskiego – Siedlce; praktycznie cały obszar gminy charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością przyrodniczo-krajobrazową (obszary Natura 2000, rezerwaty przyrody, obszar chronionego krajobrazu, tereny leśne); dostęp do dróg wojewódzkich, a w niedalekiej przyszłości bliski dostęp do autostrady A2	nieuporządkowana i niezorganizowana infrastruktura turystyczna; dominujące rolnicze wykorzystanie terenu; północno-wschodnia i południowa część terenu gminy objęta jest siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000	istniejące tereny zieleni urządzonej wraz z towarzyszącymi terenami komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej, tereny wolne od zabudowy przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30	-	wymagania dotyczące realizacji terenów cmentarnych określają: - ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 576); - rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz. U. z 1959 r. Nr 52 poz. 315); - rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca	istniejące tereny cmentarne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, aktywnymi przyrodniczo, komunikacyjnymi oraz infrastruktury technicznej tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest poszerzenie istniejących cmentarzy bądź realizacja nowych, przy uwzględnieniu wymagań dotyczących realizacji terenów cmentarnych i ograniczeń

symbol literowy	nazwa strefy planistycznej	profil funkcjonalny strefy planistycznej ³		minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%]Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	mocne strony	ograniczenia środowiskowe	przydatność terenów do objęcia strefą planistyczną
		podstawowy	dodatkowy				
						2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. z 2008 r. Nr 48 poz. 284); rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie sposobu przechowywania zwłok i szczątków (Dz. U. z 2011 r. Nr 75 poz. 405); niska odporność na zanieczyszczenia wód podziemnych w południowej części gminy północno-wschodnia i południowa część terenu gminy objęta jest siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania	środowiskowych
SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-	udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania; obszary prognostyczne i perspektywiczne złóż kopalin;	-	tereny, na których udokumentowano złoża kopalin wraz z terenami towarzyszącymi eksploatacji tereny, na których planuje się wydobywanie, co umożliwi uzyskanie, po udokumentowaniu złóż, pozwolenia na wydobywanie (koncesji)
SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-	wysoka atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazowa (obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, obszar chronionego krajobrazu, tereny leśne); kompleksy leśne, w tym lasy własności Skarbu Państwa (po części pełniące funkcje wodochronne); dolina Kostrzyna i Świdra z ekstensywnie użytkowanymi terenami łąk dominujące rolnicze wykorzystanie terenu; położenie części gminy w zasięgu głównych krajowych korytarzy ekologicznych;	północno-wschodnia i południowa część terenu gminy objęta jest siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 – realizacja instalacji OZE na terenach położonych w zasięgu obszaru Natura 2000 nie może kolidować z przedmiotami ich ochrony (stanowiska i siedliska fauny) oraz działaniami ochronnymi wynikającymi z Planu Zadań Ochronnych;	tereny aktywne przyrodniczo wraz z towarzyszącymi terenami komunikacji i infrastruktury technicznej realizacja OZE przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych
SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-	potrzeba zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych; inwestycje wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego;	północno-wschodnia i południowa część terenu gminy objęta jest siecią Natura 2000, w obrębie której zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 udokumentowane złoża kopalin, które podlegają ochronie w celu zabezpieczenia możliwości ich eksploatacji lub wykorzystania;	istniejące tereny komunikacyjne wraz z towarzyszącymi terenami usługowymi, infrastruktury technicznej oraz tereny aktywne przyrodniczo, na których planuje się poszerzenie istniejących bądź realizację nowych ciągów komunikacyjnych, przy uwzględnieniu ograniczeń środowiskowych

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu ogólnego, tj. zgodność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z określonymi strefami planistycznymi oraz gminnymi standardami urbanistycznymi będzie prowadzony przez Radę Gminy Wodynie na bieżąco, w trakcie procedury uchwalania mpzp.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru gminy od granic państwa. Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego dotyczą jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych – z uwagi na kierunkowy, ogólny charakter dokumentu oraz brak wskazania konkretnych inwestycji nie ma podstaw do prognozowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego gminy Wodynie. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego gminy Wodynie będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego, dotycząca jedynie strefowania obszaru gminy oraz nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

7 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego

7.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Wodynie jest gminą wiejską, położoną we wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie siedleckim. Powierzchnia gminy wynosi 115 km². Teren gminy graniczy od północy i wschodu z gminą Skórzec, od wschodu z gminą Domanice, od południa z gminą Stoczek Łukowski, od zachodu z gminami Borowie i Łatowicz, od północnego zachodu z gminą Mrozy, a od północy z gminą Kotuń. Siedzibą gminy jest miejscowość Wodynie zlokalizowana w centralnej części gminy. Najbliższym większym ośrodkiem miejskim są Siedlce, położone ok. 14 km na północny wschód od granic gminy Wodynie, a ok. 20 km od miejscowości Wodynie.

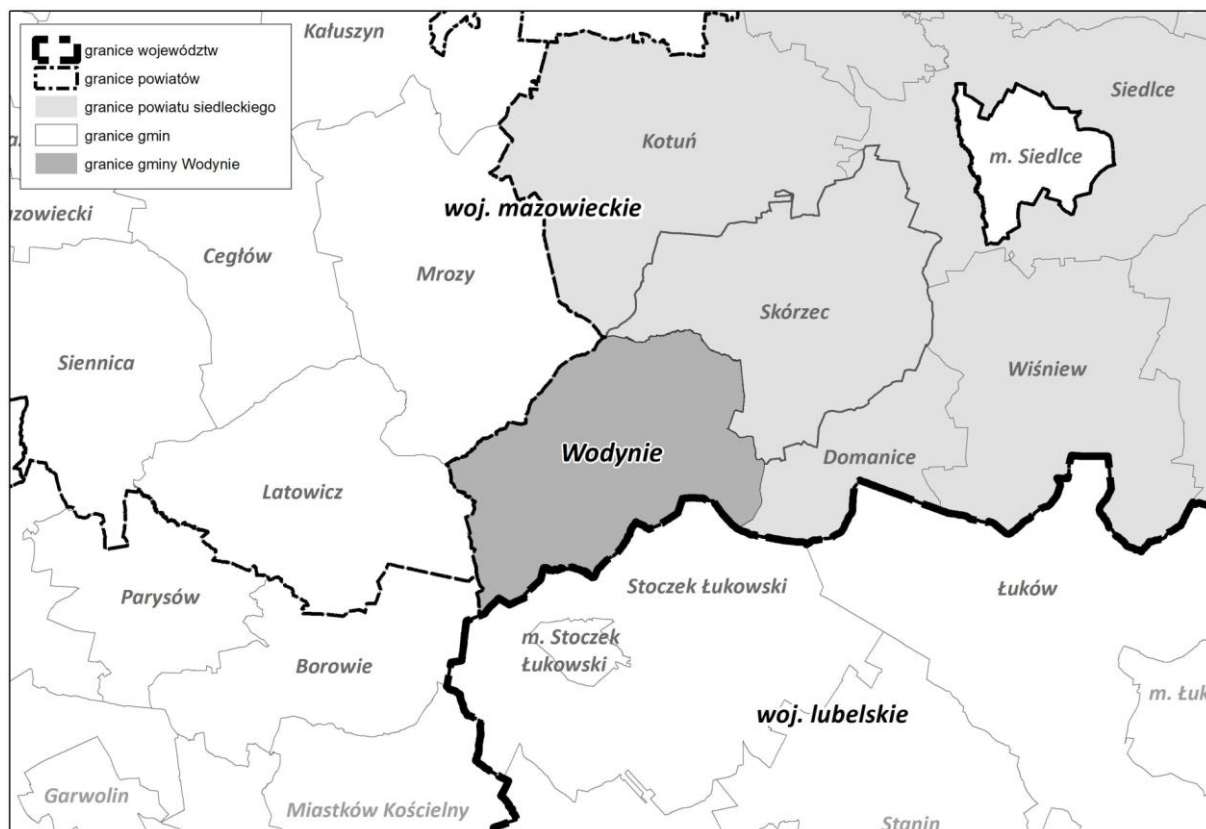
Obszar gminy podzielony jest na 24 sołectwa: Borki, Brodki, Budy, Czajków, Helenów, Jedlina, Kaczory, Kamieniec, Kochany, Kołodziej, Łomnica, Młynki, Oleśnica, Ruda Wolińska, Rudnik Duży, Rudnik Mały, Seroczyn, Soćki, Szostek, Toki, Wodynie, Wola Serocka, Wola Wodyńska i Żebraczka.

Teren gminy został podzielony na 25 obrębów ewidencyjnych: Borki, Brodki, Budy, Czajków, Helenów, Jedlina, Kaczory, Kamieniec, Kochany, Kołodziej, Łomnica, Młynki, Oleśnica, Ruda Szostkowska, Ruda Wolińska, Rudnik Duży, Rudnik Mały, Seroczyn, Soćki, Szostek, Toki, Wodynie, Wola Serocka, Wola Wodyńska i Żebraczka.

Gminę pod koniec roku 2024 zamieszkiwało łącznie 4100 osób. Wiodącą gałęzią gospodarki w gminie jest rolnictwo. Lokalnymi ośrodkami usługowymi są miejscowości Wodynie oraz Seroczyn. Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie: nr 802 łącząca gminę Wodynie z Mińskiem Mazowieckim oraz nr 803 łącząca gminy Stoczek Łukowski i Wodynie z Siedlcami.

Rysunek 2. Położenie gminy Wodynie na tle podziału administracyjnego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGIK

Gmina Wodynie charakteryzuje się krajobrazem rolniczo-leśnym. Około 60% powierzchni gminy stanowią użytki rolne (w tym 45% to grunty orne), a 32% to lasy. Przekształcenia środowiska naturalnego są

niewielkie i ograniczają się do typowych form związanych z osadnictwem – zabudowy mieszkaniowej o niewielkich gabarytach oraz infrastruktury technicznej i drogowej.

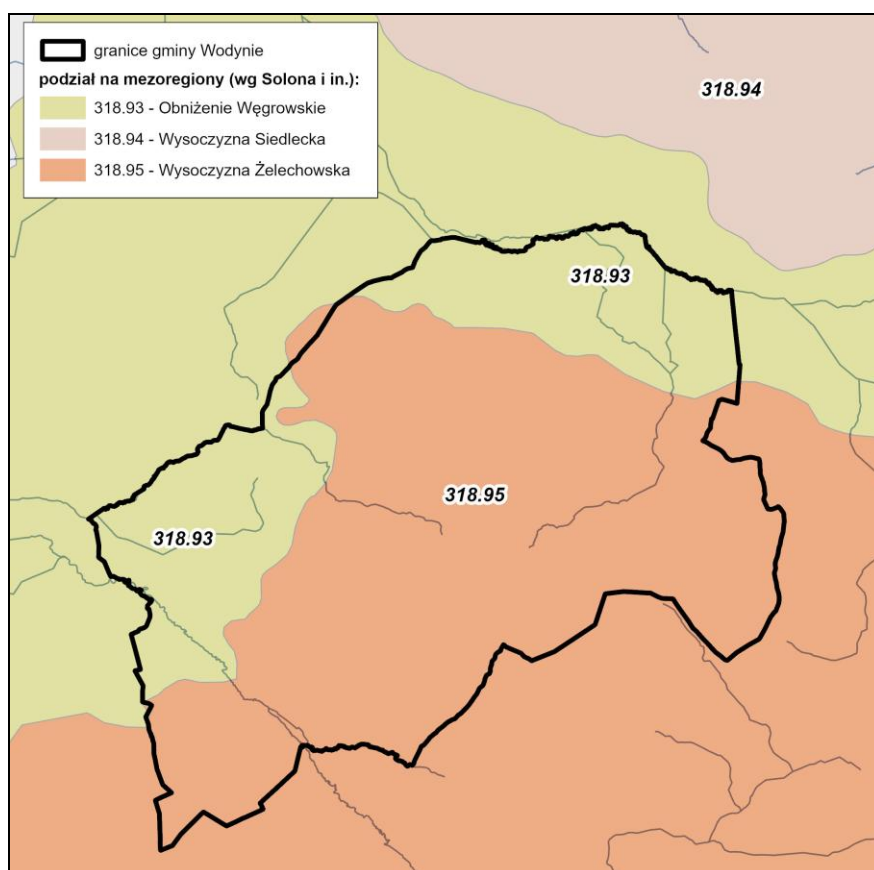
Gmina charakteryzuje się mało urozmaiconą rzeźbą terenu. Stan zachowania walorów przyrodniczych gminy ocenia się jako bardzo dobry – w jej granicach znajduje się fragment Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie (PLH140004) oraz Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia (PLB140009), dwa rezerваты przyrody: Kulak oraz Dąbrowy Seroczyńskie, a także pomniki przyrody w postaci drzew i głazów narzutowych.

7.2 Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną wg Solona (2018) gmina Wodynie położona jest na Nizinie Południowopodlaskiej, w zasięgu dwóch mezoregionów – większość jej obszaru położona jest w zasięgu Wysoczyzny Żelechowskiej 318.95, a jej północny i zachodni fragment należy do Obniżenia Węgrowskiego 318.93. Rzeźba rejonu, w którym zlokalizowana jest gmina Wodynie powstała podczas zaniku lądolodu zlodowacenia Warty i w okresie postglacjalnym.

Rysunek 3. Gmina Wodynie na tle regionalizacji fizycznogeograficznej wg Solona

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG

Obniżenie Węgrowskie (318.93)⁴ to mezoregion stanowiący na ogół nisko położoną „dolinę” (głównie na wysokości 120–140, a maksymalnie 175,1 m n.p.m.), którą płynie środkowy Liwiec (lewostronny dopływ Bugu) i jego lewy dopływ Kostrzyn. Obszar ten wyróżnia się dwoma zróżnicowanymi wiekowo i genetycznie poziomami akumulacyjnymi. Wyższy, nieciągły poziom budują osady polodowcowe lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego (głina zwałowa, lokalnie nadbudowana żwirami i głazami moren czołowych i piaskami, i żwirami ozów oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe), a niższy, „współczesny” tworzą osady dolin

⁴ Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

rzecznych (Liwca i Kostrzyna) – holoceneskie osady aluwialne i biogeniczne (piaski, mułki, torfy). Na osadach dolin rzecznych Liwca i Kostrzyna wykształciły się głównie gleby hydromorficzne, a na osadach polodowcowych gleby płowe i brunatne oraz rdzawe i bielcowe.

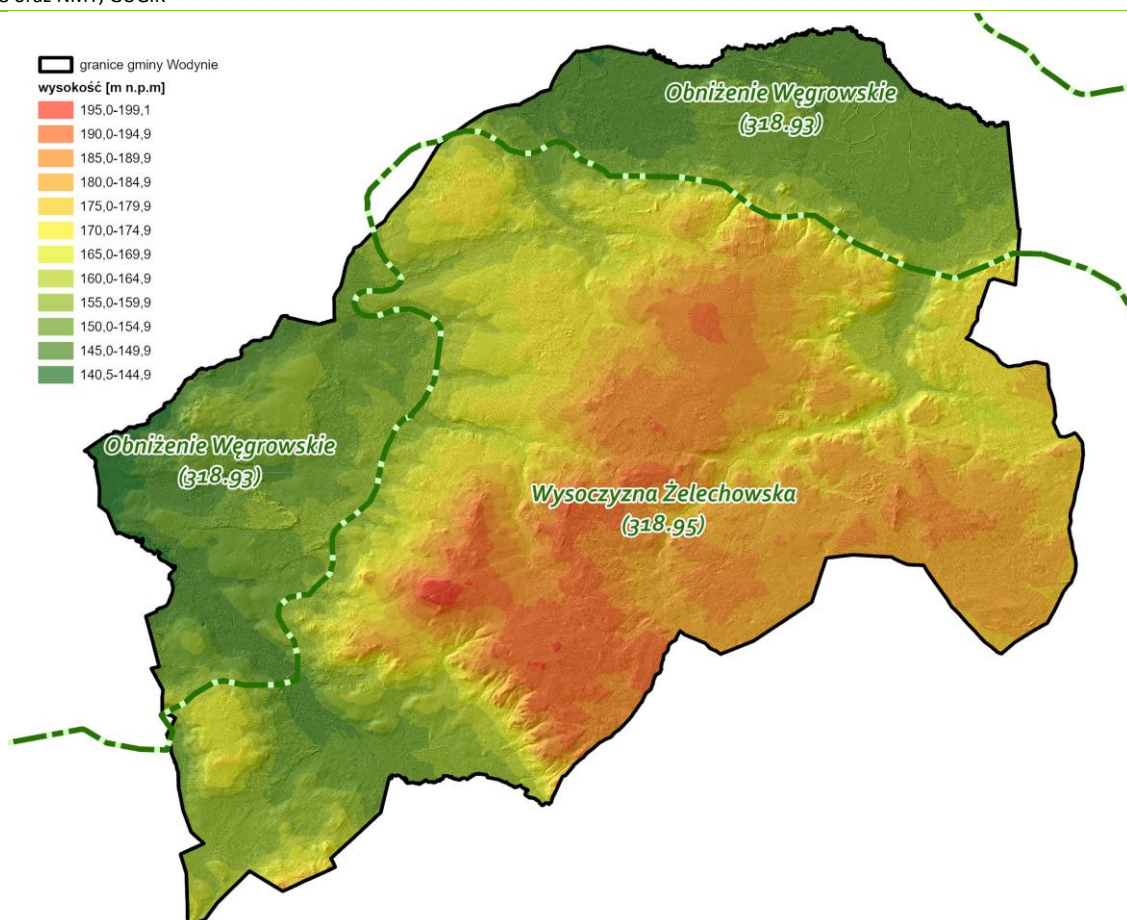
Mezoregion **Wysoczyzna Żelechowska (318.95)**⁵ - to południkowo zorientowany, wysoko położony garb polodowcowy ukształtowany podczas maksymalnego postępu i zaniku lądolodu Warty zlodowacenia środkowopolskiego – z szeroko rozprzestrzenioną gliną zwałową (nadbudowaną lokalnie piaskami i żwirami morenczołowymi) oraz piaskami i żwirami wodnolodowcowymi. Rozcinają go liczne, promieniście układające się ciek, w tym m.in.: górne odcinki Bystrzycy, uchodzącej do Tyśmienicy oraz Świdra i Wilgi – bezpośrednich dopływów Wisły. Ich dna budują głównie holoceneskie osady aluwialne i biogeniczne (piaski, mułki, torfy). Na osadach polodowcowych wykształciły się gleby płowe i brunatne, a na holoceneskich osadach dolin rzecznych głównie gleby hydromorficzne.

Rzeźba terenu

Rzeźba obszaru gminy Wodynie powstała podczas zaniku lądolodu zlodowacenia Warty i w okresie postglacjalnym. Mimo występowania tu wielu form geomorfologicznych, sama rzeźba terenu jest mało zróżnicowana. Kulminacje terenu występują w centralnej i południowej części gminy, na obszarze pokrytym utworami morenowymi. Najwyższy punkt ma wysokość ok. 199,1 m n.p.m. i znajduje się na północny wschód od miejscowości Seroczyn. Teren opada w kierunku północnym i zachodnim, ku dolinom rzek, gdzie rzędne terenu obniżają się do ok. 140,5 m n.p.m. (zachodni kraniec gminy, rejon miejscowości Borki). Deniwelacja powierzchni obszaru wynosi więc ok. 59 m.

Rysunek 4. Podział gminy Wodynie na regiony fizyczno-geograficzne oraz ukształtowanie powierzchni terenu

źródło: opracowanie własne na podstawie warstw tematycznych PIG-PIB: Środowisko - regiony fizyczno-geograficzne Polski, J. Solon i inni, 2018 oraz NMT, GUGiK

⁵ j.w.

Geomorfologia

Formy lodowcowe to przede wszystkim najrozleglejsza na obszarze gminy Wodynie wysoczyzna morenowa płaska, zdenudowana. Występuje ona na południe od rozległego zagłębienia wytopiskowego zaadaptowanego przez rzekę Kostrzyń i jej dopływy, znajdującego się w północno-wschodniej części gminy. Wysoczyzna morenowa jest rozczłonkowana siecią cieków lub ich dawnych przepływów. W jej obrębie występuje wypiętrzenie osadów starszych (neogenu i paleogenu) wychodzących miejscami na powierzchnię lub przykrytych czwartorzędem. Wypiętrzenie to występuje w południowo-zachodniej części gminy, w rejonie Seroczyna i tworzy największe deniwelacje terenu. Od północnego zachodu przylegają do niego moreny czołowe spiętrzone, które nadbudowane są pagórkami moren (przeważnie) akumulacyjnych. Te ostatnie tworzą wyraźnie zaznaczające się w morfologii ciągi recesyjne odzwierciedlające łobowy kształt zanikającego lądolodu zlodowacenia Warty. Większość z nich nosi ślady zaburzeń glacytektonicznych. Często towarzyszą im obniżenia o złożonej genezie, początkowo egzaracyjnej, a następnie wytopiskowej. Obniżeniom tym towarzyszą miejscami moreny martwego lodu, stanowiące formy utworzone w strefie martwego lodu). Pagórki moren martwego lodu występują na obrzeżu zagłębienia wytopiskowego w okolicach Kaczorów, a także na zachód i południe od moren wyciśnięcia, w rejonie Seroczyna. Są to niewielkie wzniesienia o średnicy od około 200 do około 850 m i wysokościach względnych na ogół nie przekraczających 5,0 m. Niewielkich rozmiarów zagłębienia bezodpływowe związane są genetycznie z nierównomiernym wytapianiem materiału lądolodu. Są one rozrzucone na powierzchni wysoczyzny morenowej. To formy małe, często wydłużone, o średnicy zwykle około 200–500 m. Większość z nich została już włączona w sieć odpływu powierzchniowego.

Formy wodnolodowcowe akumulacyjne występujące na terenie Wodyni to przede wszystkim równiny wodnolodowcowe, które tworzą na obszarze gminy dwa poziomy: niższy i wyższy. Towarzyszą one morenom wyciśnięcia. Do grupy tej należą także pagórki kemów i tarasy kemowe. Pagórki kemów fluwioglacjalnych i limnoglacjalnych, o powierzchni mniejszej niż 0,5 km² i wysokości względnej poniżej 10,0 m, występują przede wszystkim w sąsiedztwie dużych i mniejszych niecek wytopiskowych w pobliżu Czajkowa i Kaczorów. Izolowane wzniesienia o podobnej genezie występują także w pobliżu Sociek i Żebraczki. Także należące do form wodnolodowcowych formy akumulacji szczelinowej występują na wysoczyźnie morenowej i są zgrupowane w rejonie Helenowa. Są one wydłużone w kierunku północny zachód-południowy wschód, mają długości około 0,5-1,5 km, a ich wysokość względna wynosi ok. 3-5m. Formy erozyjne to rynny subglacjalne oraz doliny wód roztopowych, wykorzystywane obecnie przez rzekę Świder i jego dopływy.

Formy rzeczne na obszarze gminy to dna dolin rzecznych, które swym układem nawiązują do systemu obniżień wytopiskowych i dolin odpływu wód roztopowych z okresu deglacjacji. Wykorzystywane są przez rzeki lub mniejsze cieki płynące stale lub okresowo. Płynąca przez południowo-zachodnią część gminy rzeka Świder wytworzyła w tym rejonie taras akumulacyjny nadzalewowy.

W granicach Wodyni występują także formy eoliczne – wydmy i towarzyszące im miejscami obniżenia deflacyjne, występujące na obszarach piasków wodnolodowcowych oraz równin denudacyjnych (na polach piasków przewianych). Przeważają one w północnej i zachodniej części gminy.

Formy denudacyjne reprezentują dwa poziomy równin denudacyjnych (niższy i wyższy), wypełniające dna mis końcowych. Występują na zachód od spiętrzonych moren czołowych.

Formy utworzone przez roślinność to równiny torfowe występujące na niewielkich powierzchniach w obrębie zagłębienia wytopiskowego, którym płynie rzeka Kostrzyń, w północnej części gminy.

7.3 Budowa geologiczna, warunki budowlane

Powierzchnię gminy pokrywają osady zlodowacenia Warty, czwartorzędu nierozdzielonego i holocenu.

Osady Zlodowacenia Warty

Najstarszymi osadami pochodzącymi ze zlodowacenia Warty w rejonie gminy są piaski i żwiry wodnolodowcowe (dolne) pochodzące z transgresji. Występują one głównie w rejonie spiętrzeń starszych osadów, gdzie ich strop położony jest najwyżej (185,0 m n.p.m). W okolicach Seroczyna przykrywają osady trzeciorzędowe. W rejonie Wodyni mają 15 m miąższości.

Mułki, piaski i ily zastoiskowe to utwory, które akumulowane były w zbiornikach, w okresie poprzedzającym nasunięcie lądolodu. Ich wychodnie pojawiają się na niewielkich powierzchniach w stokach

wysoczyzny w północnej, centralnej i południowej części gminy. Są to najmłodsze osady warciańskie wyróżnione w tym rejonie.

Gliny zwałowe zlodowacenia Warty występujące w rejonie gminy nie tworzą ciągłego poziomu. Zostały one zredukowane wskutek erozyjnej działalności wód roztopowych już u schyłku zlodowacenia. Gliny zwałowe występujące w rejonie Seroczyna objęte są całkowicie procesami zwietrzeniowymi, podobnie jak te występujące w okolicach Wodyni. Bardzo częste jest ich występowanie w facji spływowej.

Piaski i żwiry lodowcowe są odmianą facjalną glin zwałowych i często się z nimi zazębiają. Występują w centralnej i południowej części gminy. W okolicach Woli Wodyńskiej tworzą rozległe wystąpienia. Charakterystyczna jest dla nich obecność dużej ilości głazów. Miąższość tych osadów jest bardzo zmienna, może przekraczać 10,0 m, najczęściej jednak wynosi około 2–5 m (np. w okolicach Rudy Szostkowskiej).

Piaski, żwiry, mułki, gliny zwałowe i ropy moren spiętrzonych występują w okolicach Seroczyna.

Piaski, żwiry, mułki gliny zwałowe moren czołowych tworzą w obrębie Obniżenia Węgrowskiego kilka ciągów wyraźnie zaznaczających się w morfologii, natomiast na wysoczyznach są to silnie zdenudowane pagórki. W okolicach Seroczyna nadbudowują moreny spiętrzone.

Z akumulacją wodną w warunkach deglacjacji arealnej zlodowacenia Warty związane jest powstanie wielu form rzeźby terenu tworzonych przez piaski ze żwirami, mułki kemów i plateau kemowego oraz żwiry kemów. Mułki, piaski i ropy oraz piaski i żwiry kemów i tarasów kemowych pochodzenia fluwioglacjalnego spotykać można w zachodniej oraz północnej części gminy. Pagórki kemowe występują zarówno na wysoczyźnie morenowej, jak i na obrzeżach mis wytopiskowych. W ich budowie dominują piaszczyste osady wodnolodowcowe. W dolnej części formy występują szare piaski drobnoziarniste, z przewarstwieniami glin zwałowych, które ku stropowi przechodzą w piaski różnoziarniste. Piaski drobnoziarniste z przewarstwieniami mułków lub mułki z warstewkami piasków drobnoziarnistych odsłaniają się np. w Czajkowie i Kaczorach. Na powierzchni utworów kemowych często występują nagromadzenia żwirów.

Pagórki moren martwego lodu na obszarze gminy Wodynie występują na obrzeżu niecki wytopiskowej w okolicach Kaczorów, Rudy Wolińskiej i Woli Wodyńskiej. W przeważającej części zbudowane są one z niewysortowanego lub słabo wysortowanego materiału żwirowego, z udziałem piasków gliniastych i miejscami glin zwałowych w spływach. W budowie niektórych moren biorą udział piaski drobnoziarniste, z domieszką żwirów, w spągu mułki piaszczyste.

Piaski i żwiry akumulacji szczelinowej występują w południowo-wschodniej części gminy, tworząc mniej lub bardziej wydłużone pagórki o zdenudowanych zboczach. W ich budowie dominują piaszczysto-żwirowe utwory wodnolodowcowe, osadzone przez wody płynące w szczelinach w obrębie lądolodu.

Piaski ze żwirami wodnolodowcowe występują na całym obszarze gminy, w różnych sytuacjach geomorfologicznych. Osady lokalnych stożków sandrowych, o miąższości około 4–5 m, tworzą na powierzchni wysoczyzny różnej wielkości płyty. Osady te wyścielają także dna niektórych mis wytopiskowych, włączonych w system odpływu wód roztopowych w późnym okresie deglacjacji, gdzie zazębiają się często z utworami wytopiskowymi (np. okolice Czajkowa). Występują również w obniżeniach masy końcowej, w szerokich dolinach wód roztopowych na północny zachód od Seroczyna oraz na zachód od Żebraczki. Osady wodnolodowcowe to przeważnie piaski drobno- i różnoziarniste, z soczewami i przewarstwieniami żwirów. Maksymalną miąższość - 25,0 m osiągają w rejonie Borek.

W obrębie misy wytopiskowej zaadoptowanej przez Kostrzyn oraz w mniejszych w nieckach wytopiskowych zachowały się utwory wytopiskowe, miąższości około 2–4 m. Zmienność litologiczna tych osadów jest duża. Są to utwory piaszczysto-mułkowe, zastoiskowe, bądź składają się z przewarstwiających się piasków i glin wytopiskowych.

Osady czwartorzędu nierozdzielonego

Mułki i piaski, miejscami gytie i kreda jeziorna nierozdzielone napotyka się w obrębie obniżenia — mis końcowych i zagłębień bezodpływowych. Zazwyczaj występują pod przykryciem osadów fluwio-peryglacjalnych. Na obszarze Wodyni występują przy zachodniej granicy gminy.

W południowej części gminy występują akumulacje piasków rzecznych tarasów nadzalewowych 2,0–3,0 m n. p. rzeki w dolinie Świdra.

Charakterystyczna jest obecność torfów lub namulów torfiasto-piaszczystych przykrywających różne genetycznie osady niemal ciągłą warstwą o zmiennej miąższości (od 0,5 m do ponad 2,0 m).

Piaski, mułki i gliny deluwialne wykształcone zostały na osadach zlodowacenia Warty: glinach zwałowych, piaskach ze żwirami lodowcowych i wodnolodowcowych, piaskach i glinach wytopiskowych. Występują na łagodnych, zdenudowanych stokach wysoczyzny lub u ich podnóża zwykle warstwą nie przekraczającą 0,5 m miąższości.

Utwory eoliczne, występujące w formie wydmy oraz jako płyty i pokrywy różnej wielkości, mają znaczący udział w budowie powierzchniowej obszaru gminy. Wokół mis i niecek wytopiskowych, jak również w ich obrębie, powstały pokrywy piasków eolicznych. Na ich powierzchniach wytworzyły się wydmy podłużne oraz paraboliczne (okolice Czajkowa oraz tereny między Jedliną a Łomnicą). Miąższość pokryw piasków eolicznych często przekracza 2,0 m, a w wydmach 10,0 m. Są to matowe, jasnożółte ziarna piasków drobno- i średnioziarnistych, niekiedy z pojedynczymi drobnymi żwirkami.

Osady holocenu

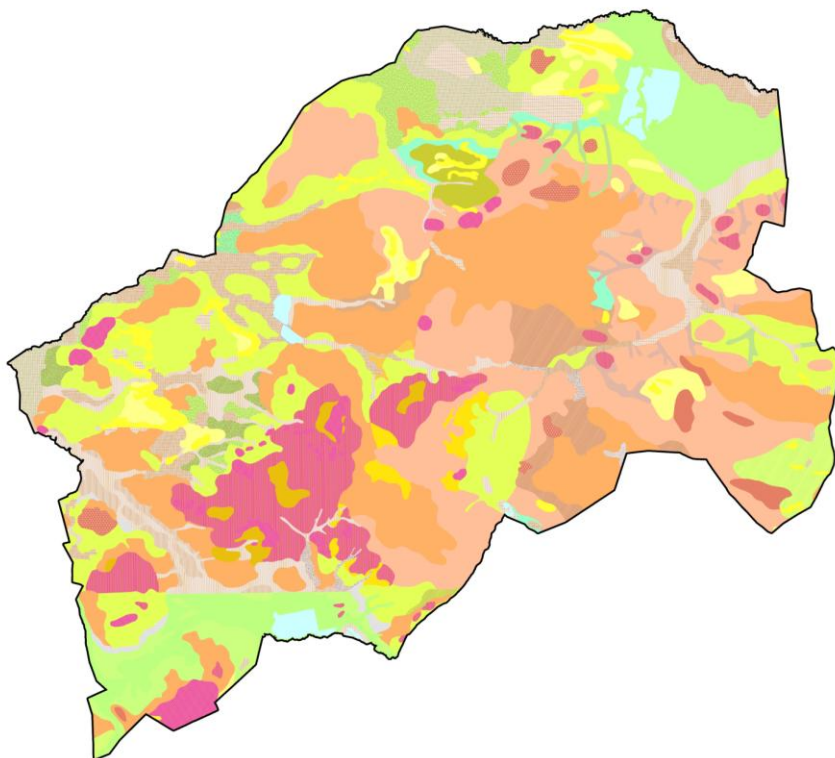
W okresie holocenu kształtował się odpływ powierzchniowy, a wody płynące osadzały utwory facji korytowej i pozakorytowej. W obniżeniach bezodpływowych oraz w zabagnionych dolinach rzecznych tworzyły się osady jeziorno-bagienne.

Piaski humusowe, miejscami gytie oraz namuły den dolinnych i zagłębień okresowo przepływowych wypełniają dna licznych obniżeń o różnej genezie, zarówno czynnych, jak i okresowo wyłączonych z sieci odpływu. Największą zmienność litologiczną tych osadów stwierdzono w misie wytopiskowej zaadoptowanej przez rzekę Kostrzyn (północna część gminy) oraz przez rzekę Świder (południowa część gminy). Występują tam piaski drobno- niekiedy średnioziarniste, brunatnoszare, oraz mułki i mułki piaszczyste, ciemnoszare, ze szczątkami roślinnymi, miejscami gytie. Miąższość tych utworów jest zmienna (od 2 do około 3–4 m). W dolinach drobnych cieków i zakłębłościach terenu jest ona jeszcze mniejsza.

Namuły torfiaste to późnoholoceńskie osady organiczne z dużą domieszką części mineralnych — mułków i piasków, czarne i ciemnoszare, podobne do torfów i zawierające ich wkładki. Występują głównie w obniżeniach wytopiskowych w północnej części analizowanego obszaru (dolina Kostrzynia) oraz w dnach dolin cieków o niewielkim przepływie. Miąższość ich waha się od 0,5 do 2,0 m, a najczęściej od 1,0 do 1,6 m. Torfy zajmują rozległy obszar w obrębie misy wytopiskowej zaadoptowanej przez rzekę Kostrzyn w rejonie Czajkowa. Występują także w nieckach wytopiskowych oraz w wielu mniejszych zagłębieniach o podobnej genezie.

Rysunek 5. Geologiczne osady powierzchniowe na terenie gminy

źródło: Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski 1:50 000, PIG

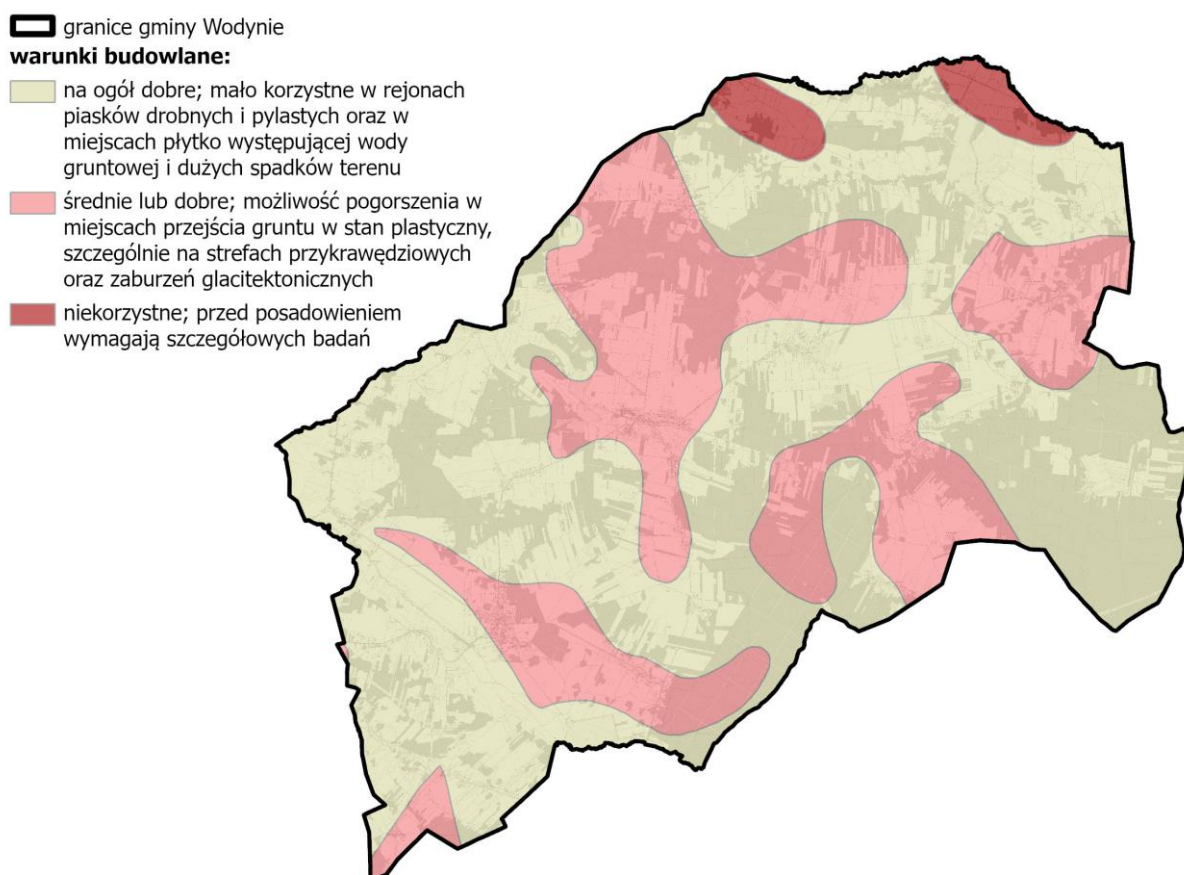
- Torfy na piaskach humusowych, miejscami gytach, oraz namulach den dolinnych i zagłębiach okresowo przepływowych
- Namuły torfiaste na piaskach humusowych, miejscami gytach, oraz namulach den dolinnych i zagłębiach okresowo przepływowych
- Piaski humusowe, miejscami gytie, oraz namuły den dolinnych i zagłębiach okresowo przepływowych na glinach zwałowych
- Piaski humusowe, miejscami gytie, oraz namuły den dolinnych i zagłębiach okresowo przepływowych na mulkach i piaskach, miejscami ilach, zastoiskowych
- Namuły zagłębi bezodpływowych
- Piaski humusowe i mulki oraz namuły den dolinnych i zagłębiach okresowo przepływowych
- Piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 2,0-3,0 m n.p. rzeki
- Piaski humusowe den dolinnych
- Piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 1,0-2,0 m n.p. rzeki
- Piaski eoliczne w wydmach
- Piaski eoliczne
- Piaski eoliczne na piaskach ze żwirami wodnolodowcowych
- Piaski i gliny deluwialne na glinach zwałowych
- Piaski i gliny deluwialne na piaskach i żwirach, miejscami glazach, lodowcowych
- Piaski i gliny deluwialne na piaskach ze żwirami wodnolodowcowych
- Piaski i mulki wytopiskowe
- Piaski ze żwirami wodnolodowcowe
- Piaski i mulki rzeczno-peryglacialne
- Piaski i mulki rzeczno-peryglacialne na glinach zwałowych (nierozdzielonych)
- Piaski i mulki rzeczno-peryglacialne na mulkach i piaskach, miejscami gytach i kredzie jeziornej
- Piaski ze żwirami wodnolodowcowe
- Żwiry i piaski moren martwego lodu
- Mulki i piaski, miejscami ily, zastoiskowe
- Piaski, żwiry, mulki i gliny zwałowe moren czołowych
- Piaski, żwiry, mulki, gliny zwałowe i ily moren spiętrzonych
- Piaski i żwiry akumulacji szczelinowej
- Piaski ze żwirami i mulki kemów i plateau kemowego
- Piaski i żwiry, miejscami glazy, lodowcowe
- Gliny zwałowe

Warunki budowlane

Rzeźba terenu na ogół nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa. Obszary o warunkach korzystnych dla budownictwa związane są z występowaniem gruntów niespoistych: średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których głębokość występowania wody gruntowej przekracza 2 m p.p.t. Obszary tego typu znajdują się w rejonach występowania osadów wodnolodowcowych i równin sandrowych zlodowacenia Warty, zbudowanych z piasków, pospółek i żwirów. Obszary o niekorzystnych warunkach to tereny gruntów słabonośnych i o zwierciadle wody na głębokości mniejszej niż 2 m p.p.t. Są to doliny rzek i obniżenia, głównie w dolinie rzeki Kostrzyn i Świder i ich dopływów. Za podłoże utrudniające budownictwo uważa się także grunty niespoiste w stanie luźnym, takie jak piaski eoliczne w wydmach.

Rysunek 6. Warunki budowlane na terenie gminy Wodynie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych (SHP) do mapy geologiczno-inżynierskiej Polski w skali 1:500 000, PIG-PIB

7.4 Surowce mineralne

Na obszarze gminy Wodynie występują przede wszystkim kruszywa naturalne – piaski i żwiry akumulacji wodnolodowcowej, a także surowce ilaste ceramiki budowlanej. Nie występują udokumentowane złoża torfu, choć przy północnej granicy gminy znajduje się obszar prognostyczny występowania tej kopaliny. Obecnie obszar gminy obejmuje swym zasięgiem 6 udokumentowanych złóż kopaliny. Złoża zlokalizowane są w rejonie miejscowości Szostek, Ruda Szostkowska, Kolonia Wola Serocka, Seroczyn i Kołodziej. Spośród nich 4 złoża są trwale lub okresowo eksploatowane. W przypadku 2 złóż zaniechano eksploatacji.

Obecnie na terenie gminy wyznaczonych jest 5 terenów górniczych i 5 obszarów górniczych. W obszarach górniczych obowiązuje zakaz zabudowy z dopuszczeniem realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopaliny. Dla terenów sąsiednich nieobjętych eksploatacją wyznaczone mogą być pasy ochronne.

Po zakończonej eksploatacji powinna zostać wykonana rekultywacja – w oparciu o kierunek i warunki ustalone w koncesji.

Tabela 2. Wykaz obszarów udokumentowanych złóż kopalin w gminie Wodynie

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2024r., dane PIG-PIB

lp.	nazwa złoża/pole złoża	ID złoża	kopalina	stan zagosp. złoża	zasoby [tys. t]		teren górniczy	obszar górniczy
					geologiczne bilansowe*	*w tym przemysłowe		
1	Oleśnica	19687	piaski i żwiry	T	0 (pozabilansowe: 155,97)	-	Oleśnica	Oleśnica
2	Ruda Szostkowska	20160	piaski i żwiry	E	2 927,48	2 927,48	Ruda Szostkowska	Ruda Szostkowska
3	Młynki	19667	piaski i żwiry	T	283,74	-	Młynki/1	Młynki/1
4	Wola Serocka	3199	surowce ilaste ceramiki budowlanej	Z	0,40	-	-	-
5	Seroczyn	13373	piaski i żwiry	Z	864,21	864,21	Seroczyn	Seroczyn
6	Kołodziej	11537	piaski i żwiry	T	204,91	-	Kołodziej	Kołodziej

oznaczenia:

E – złożo eksploatowane,

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo,

Z – złożo, którego wydobyć zostało zaniechane

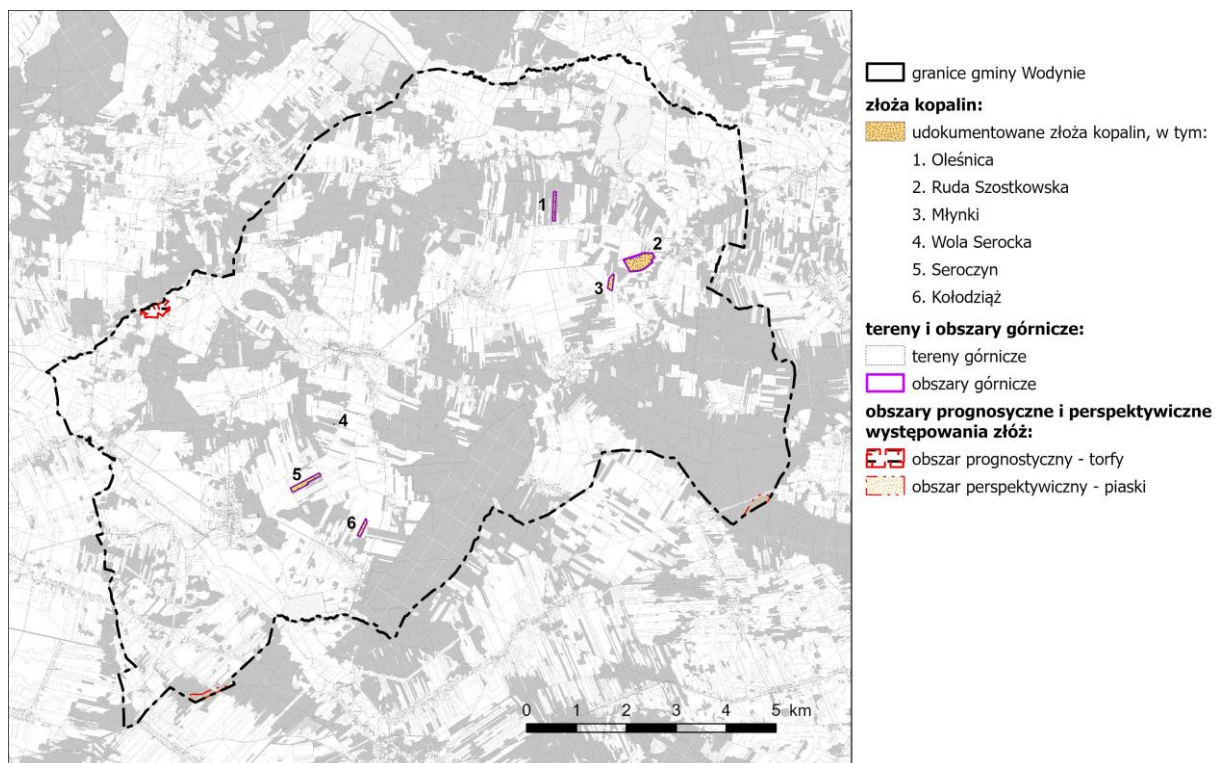
W granicach gminy wyznaczono także obszar prognostyczny występowania torfów oraz niewielkie obszary perspektywiczne występowania złóż piasków.

Obszar prognostyczny to, niebędący w wyraźnym konflikcie środowiskowym, obszar występowania kopalin w ramach perspektywicznej jednostki surowcowej, mających określone własności jakościowe i określone zasoby, po wyłączeniu obiektów i obszarów prawnie chronionych.

Obszary perspektywiczne stanowią obszary przewidywanego występowania złóż kopalin, przy czym są to obszary występowania skał i naturalnych płynów lub gazów, które mają cechy kopalin, jednak z uwagi na brak danych do oceny nie można określić maksymalnego błędu oszacowania zasobów, a tym samym nie są to zasoby, których parametry umożliwiają ich udokumentowanie w przyjętych kategoriach.

Rysunek 7. Udokumentowane złoża oraz obszary perspektywiczne kopalin na terenie gminy Wodynie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz Mapy Geośrodowiskowej Polski (II)

7.5 Gleby

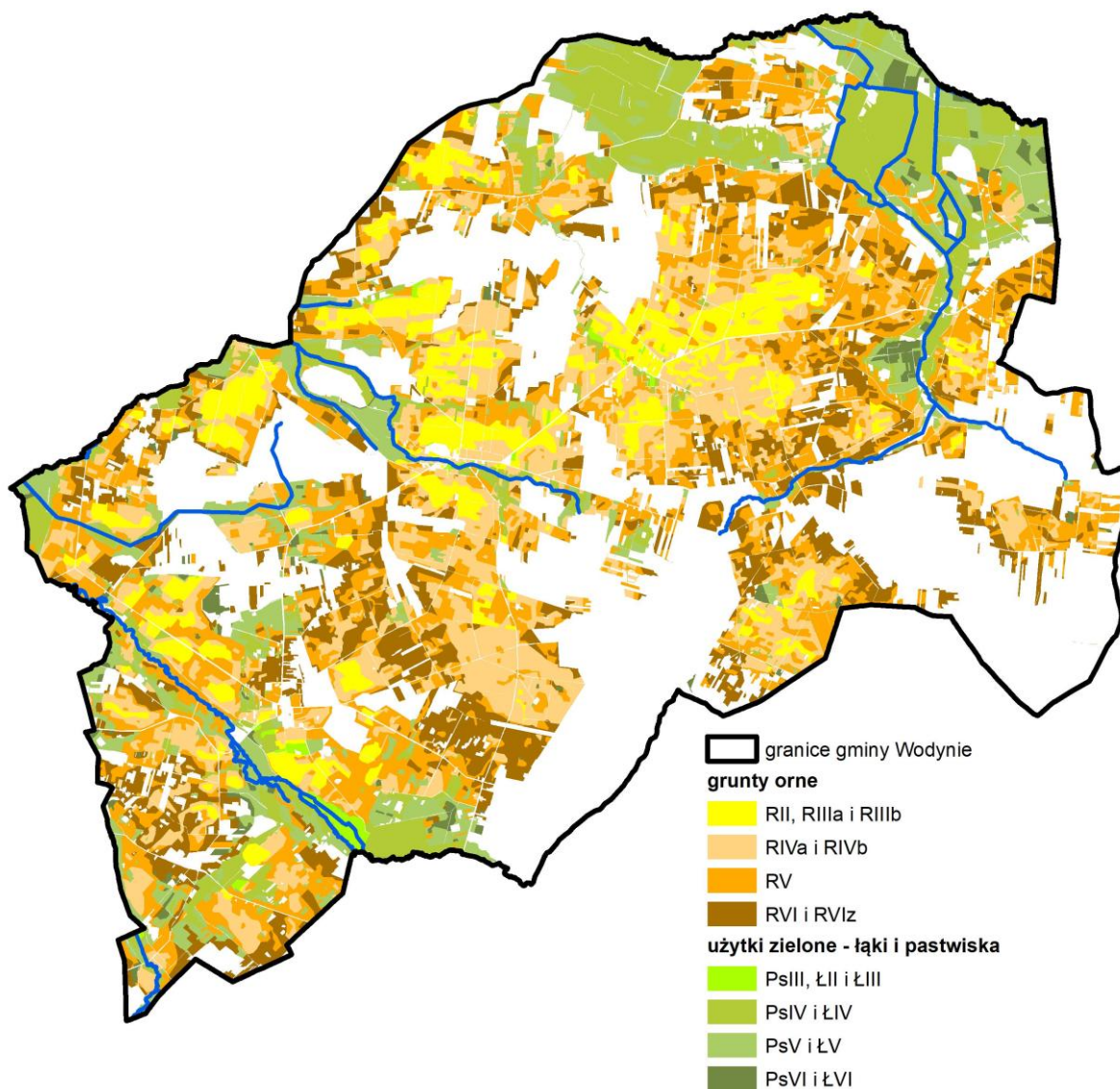
Na obszarze gminy Wodynie gleby są mało zróżnicowane. Pod względem zróżnicowania typologicznego przeważają gleby brunatne wyługowane i kwaśne oraz bielcowe i pseudobielcowe. W dolinach rzek i obniżeniach terenu, szczególnie w północnej części gminy, zalegają gleby pochodzenia hydrogenicznego – gleby torfowe i murszowo-torfowe oraz murszowo-mineralne i murszowate. Na nieznacznych powierzchniach występują także czarne ziemie zdegradowane i gleby szare. Wszystkie gleby występują na podłożu piaszczystym. W zależności od lokalizacji są to piaski luźne, piaski słabogliniaste, a także piaski gliniaste lekkie, miejscami piaski gliniaste mocne.

Pod względem przydatności do rolnictwa jako grunty orne, na obszarze gminy Wodynie przeważa kompleks żytni słaby i bardzo słaby, ale występują także gleby zaliczane do kompleksu żytniego dobrego i bardzo dobrego. W dolinach i obniżeniach terenu przeważa kompleks użytków zielonych średnich.

Wśród klas bonitacyjnych dominują gleby IV i V klasy, ale gleby klasy III także zajmują stosunkowo duże obszary (ok 14% wszystkich gruntów rolnych), szczególnie w centralnej i zachodniej części gminy. Podobnie przedstawia się jakość użytków zielonych - dominuje klasa IV i V z niewielkim udziałem klasy II i III przede wszystkim w południowo-zachodniej części gminy.

Rysunek 8. Grunty rolne w gminie Wodynie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych SWDE

7.6 Użytkowanie gruntów

W gminie Wodynie dominują użytki rolne (grunty orne, sady i tereny użytków zielonych) – stanowią one ok. 61% powierzchni ogólnej gminy. Drugie miejsce pod względem powierzchni zajmują tereny leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - ok. 32% powierzchni ogólnej gminy. Obszary zabudowane zajmują niecałe 3% całej powierzchni gminy.

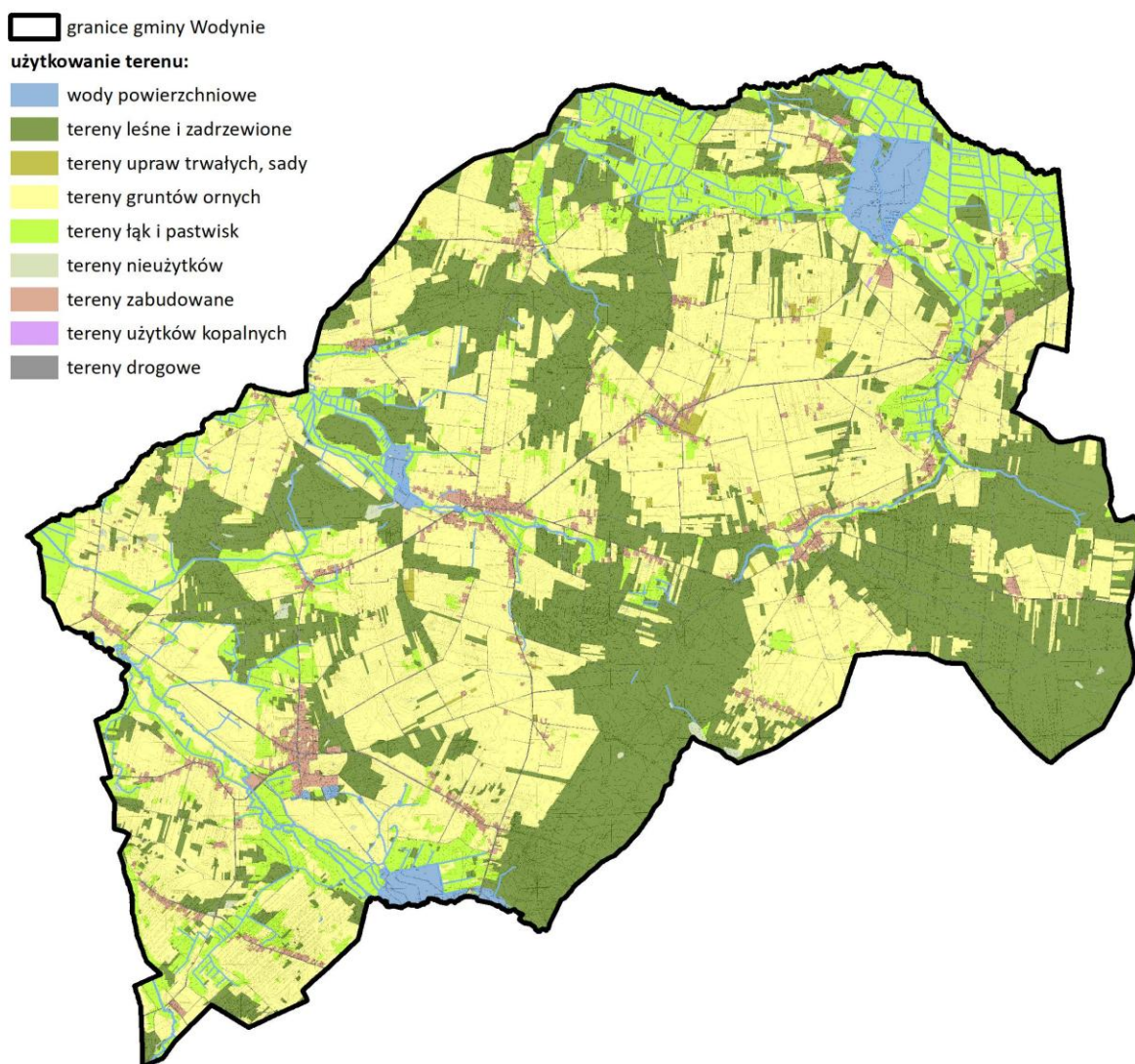
Tabela 3. Użytkowanie gruntów w gminie Wodynie

źródło: dane ewidencyjne

nazwa grupy użytków	rodzaj	ogółem udział powierzchni gminy [ha]	ogółem udział powierzchni gminy [%]
tereny zabudowane	tereny mieszkaniowe, tereny przemysłowe, inne tereny zabudowane, zurbanizowane tereny niezabudowane, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, użytki rolne zabudowane	327,09	2,83

nazwa grupy użytków	rodzaj	ogółem udział powierzchni gminy [ha]	ogółem udział powierzchni gminy [%]
tereny rolne	grunty orne, sady	5219,94	45,23
tereny użytków zielonych i innych	łąki trwałe, pastwiska trwałe, użytki ekologiczne, nieużytki, tereny różne	1774,34	15,38
tereny wód	grunty pod stawami, rowy, grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi, grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	248,19	2,15
tereny lasów	lasa, grunty zadrzewione i zakrzewione	3714,27	32,19
tereny dróg	drogi, inne tereny komunikacyjne	255,01	2,21
tereny inne	użytki kopalne, tereny różne	0,64	0,01
suma		11539,48	100

Rysunek 9. Użytkowanie gruntów w gminie Wodynie
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych SWDE

7.7 Hydrologia i hydrogeologia

Wody powierzchniowe

Na obszarze gminy Wodynie występują wody powierzchniowe przede wszystkim w postaci cieków i rowów melioracyjnych. Wody stojące to głównie niewielkie stawy i oczka wodne.

Wschodnia oraz północna część gminy znajduje się w zlewni rzeki Kostrzyń, zachodnia oraz południowa część gminy odwadniana jest natomiast przez rzekę Świder wraz z dopływami. Z południowego wschodu na północny zachód przebiega dział wodny drugiego rzędu między tymi rzekami.

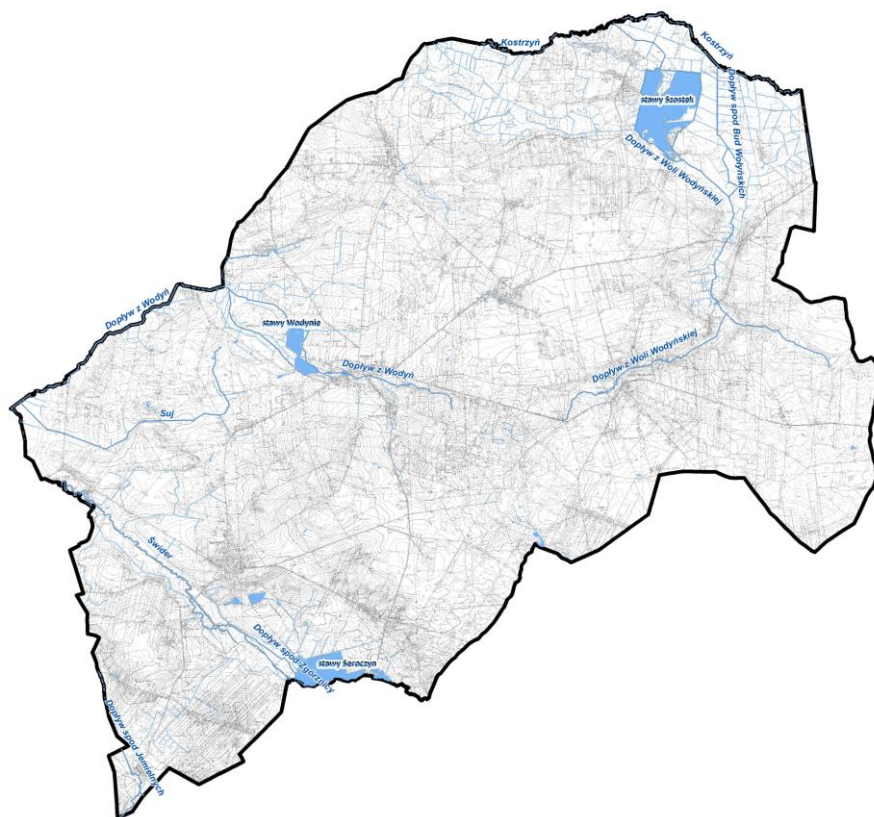
Kostrzyń jest jedną z głównych rzek przepływających przez gminę, odwadniającą jej północne i północno-wschodnie rejony. Stanowi ona lewy dopływ Liwca, który następnie zasila wody Bugu. Źródła tej rzeki znajdują się na terenie gminy Domanice. Jej całkowita długość wynosi ok. 44,8 km. Płyne ona z południowego wschodu na północny zachód, wykorzystując rozciągające się południkowo obniżenie terenu w północnej części gminy Wodynie, stanowiące rozległe zagłębienie wytopiskowe. Rzeką płynie przez tereny rolnicze, głównie łąkowe i leśne. W górnym odcinku ma powolny bieg. Na odcinku przepływającym przez gminę Wodynie Kostrzyń posiada w większości uregulowane koryto, jedynie krótkie fragmenty zostały zachowane jako naturalnie meandrujące. Część koryta Kostrzynia stanowi jednocześnie północną granicę gminy Wodynie. Lewymi dopływami tej rzeki w granicach gminy jest dopływ spod Bud Wołyńskich oraz dopływ z Woli Wodyńskiej⁶. Prawobrzeżne dopływy Kostrzynia odprowadzają wody spoza terenu gminy. Dolina Kostrzynia jest zmeliorowana, z liczną siecią rowów. Rzeką Kostrzyń stanowi wody płynące istotne dla rolnictwa.

Drugą główną rzeką gminy Wodynie jest rzeka **Świder**, odwadniającą południowe i południowo-zachodnie tereny gminy. Stanowi ona prawy dopływ Wisły. Jej źródła znajdują się na Wysoczyźnie Żelechowskiej, w rejonie Stoczka Łukowskiego, skąd płynie w kierunku północno-zachodnim. Jej całkowita długość wynosi ok. 89 km. W granicach gminy Wodynie rzeka ta płynie naturalnym, meandrującym korytem wśród użytków zielonych, tworząc liczne zakola. Prawymi dopływami tej rzeki w granicach gminy są: dopływ z Wodyń (którego koryto stanowi fragment zachodniej granicy gminy Wodynie), Suj oraz dopływ spod Zgórznicy, lewym zaś dopływ spod Jemielnicy przepływający przez południowo-zachodni skraj gminy.

Poza wodami płynącymi, na terenie gminy Wodynie znajdują się także trzy kompleksy stawów rybnych: Szostek o powierzchni 110 ha, Seroczyn - 43 ha oraz Wodynie - 21 ha. Pojemność retencjonowanej wody szacuje się na ok. 2 mln m³. Na obszarze gminy występują także niewielkie bezodpływowe zbiorniki wodne w postaci oczek wodnych oraz pojedynczych stawów.

⁶ w niektórych opracowaniach nazywany Witą

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MPHP10k oraz BDOT

Jednolite części wód powierzchniowych

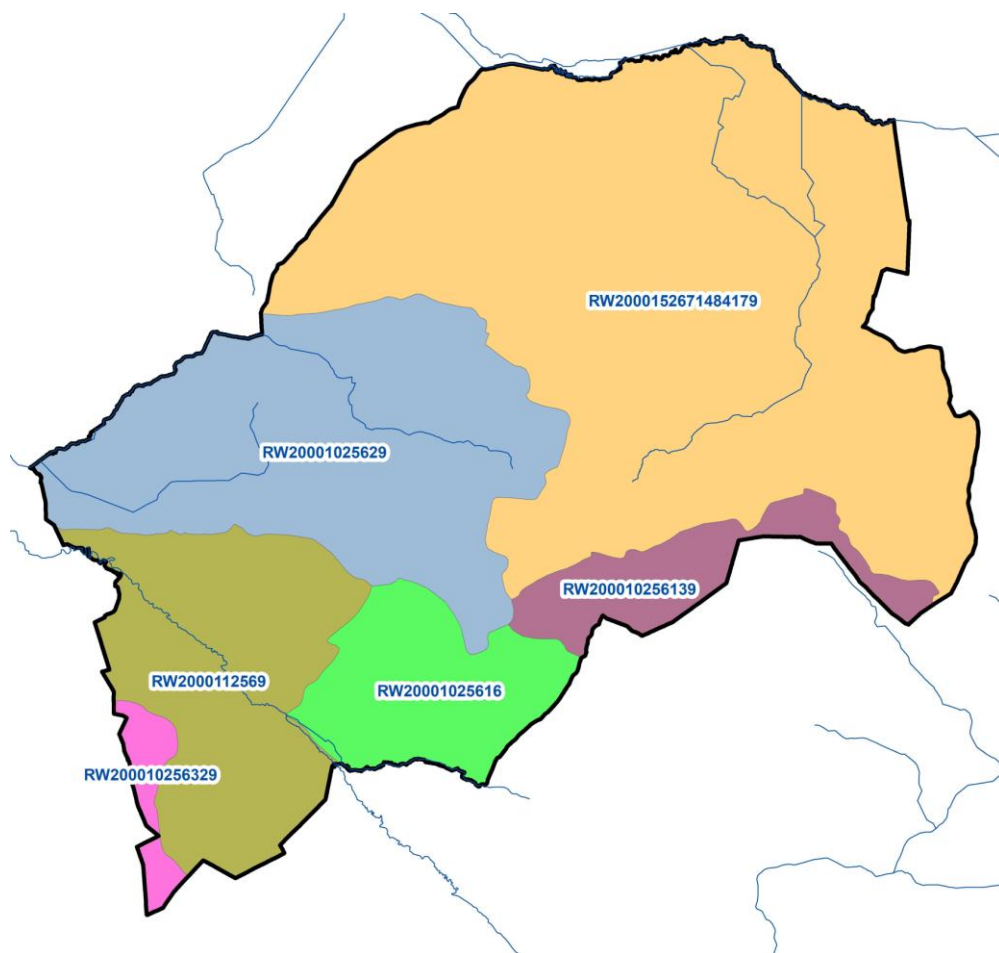
Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro, sztuczny zbiornik wodny, ciek a także fragment morskich wód wewnętrznych itp. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki stanowiące JCWP.

W układzie zlewniowym obszar gminy Wodynie należy do dorzecza Wisły i zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) położony jest w zasięgu pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych:

- *Kostrzyń do Dopyłwu z Osińskiego* (RW2000152671484179),
- *Suj* (RW20001025629),
- *Świder do Świdra Wschodniego* (RW200010256139),
- *Świder od Świdra Wschodniego do ujścia* (RW2000112569),
- *Dopyłw spod Zgórnicy* (RW20001025616),
- *Jemielne* (RW200010256329).

Rysunek 11. Rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Wodynie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych aPGW

Obszary gruntów zmeliorowanych

W myśl art. 195 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.) melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Z kolei art. 192 ust. 1 zakazuje m.in. niszczenia lub uszkodzenia urządzeń wodnych, utrudniania przepływu w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych, z tego względu należy zachować szczególną ostrożność przy wykonywaniu prac ziemnych w pobliżu rowów i rurociągów drenarskich tak aby ich nie uszkodzić.

Na terenie gminy Wodynie istnieją i funkcjonują sieci urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, będących pod opieką spółek wodnych, indywidualnych właścicieli gruntów oraz pod opieką PGW Wody Polskie. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych zgodnie z ustawą Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.) to m.in. rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania, rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m, czy ziemne stawy rybne, jeśli służą polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby. Na obszarze gminy grunty zmeliorowane występują w miejscowościach Borki, Brodki, Jedlina, Kochany, Łomnica, Rudnik Duży, Rudnik Mały, Seroczyn, Wodynie, Wola Serocka oraz Żebraczka.

Zgodnie z art. 188 ust. 1 Prawo wodne utrzymywanie urządzeń wodnych należy do ich właścicieli i polega na eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.

Właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne oraz zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie rowów zobowiązani są do ich utrzymywania we właściwym stanie zgodnie z art. 205 ustawy Prawo wodne. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy - do tej spółki lub tego związku spółek

wodnych. Za utrzymanie i eksploatację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i podstawowych wraz z budowlami, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej na terenach zmeliorowanych, oraz inne działania związane z wykonywaniem, bieżącym utrzymaniem oraz eksploatacją urządzeń melioracyjnych w sposób zorganizowany na obszarze gminy odpowiada Gminna Spółka Wodna Wodynie.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie nie sprawuje nadzoru nad urządzeniami melioracyjnymi (rowy, drenowanie) występującymi na gruntach rolnych.

Wykonywanie prac utrzymaniowych rowów melioracyjnych musi być zgodne z obowiązującymi przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska oraz ochrony przyrody.

Wody podziemne

Według regionalizacji hydrogeologicznej (Paczyński, Sadurski, 2007) obszar gminy Wodynie leży w obrębie Regionu Bugu, Subregionu Bugu nizinnego. Występują tu trzeciorzędowe i czwartorzędowe piętra wodonośne.

Użytkowe poziomy wodonośne w rejonie gminy Wodynie związane są z występowaniem piaszczystych i piaszczysto-żwirowych osadów czwartorzędowych (występują trzy użytkowe poziomy wodonośne – przypowierzchniowy i dwa międzymorenowe) oraz piaszczystych osadów trzeciorzędowych miocenu (występuje jeden użytkowy poziom wodonośny).

Czwartorzędowe piętro wodonośne zasilane jest drogą bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych. Zwierciadło wody ma z reguły charakter swobodny lub występuje pod niewielkim naporem. Miąższość utworów wodonośnych zmienia się od kilku do ponad 36 m. W obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego występują trzy poziomy użytkowe, ujmowane do eksploatacji. Pierwszy poziom występuje na powierzchni (bez izolacji) lub pod warstwą glin o zmiennej miąższości, w dolinie Kostrzynia. Związany jest z międzymorenowymi piaskami wodnolodowcowymi zlodowacenia Warty. Drugi poziom wodonośny stanowi główny poziom użytkowy. Tworzą go piaski różnej granulacji, rzadziej żwiry, związane z okresem interstadiału Pilicy, w czasie zlodowacenia Warty (głębokość tego poziomu zmienia się od kilku do około 60 m, w zależności od morfologii terenu). Jego miąższość jest zróżnicowana, zwierciadło tego poziomu jest napięte. Zasilanie poziomu wodonośnego odbywa się głównie drogą infiltracji opadów poprzez okna hydrogeologiczne. Trzeci poziom wodonośny związany jest z zagłębieniami powierzchni podczwartorzędowej i pozostaje w więzi hydraulicznej z poziomem trzeciorzędowym. Tworzą go utwory piaszczyste zlodowaceń południowopolskich, charakteryzuje się słabymi parametrami hydrogeologicznymi i lokalnym zasięgiem.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne tworzą poziomy w utworach piaszczystych pliocenu, miocenu i oligocenu. Poziom wodonośny w utworach pliocenu wykazuje więź hydrauliczną z wodami czwartorzędu. Zwierciadło wody poziomu trzeciorzędowego jest generalnie współkształtne z lustrem głównego poziomu użytkowego w czwartorzędzie. Dominują te same kierunki spływu. Na obszarach wysoczyzn, będących strefami alimentacyjnymi, zwierciadło poziomu trzeciorzędowego stabilizuje się od kilku do kilkudziesięciu metrów poniżej czwartorzędowego.

W przypadku gminy Wodynie, we wschodniej jej części występują dwa użytkowe poziomy wodonośne: czwartorzędowy i trzeciorzędowy, z których za główny uznano poziom czwartorzędowy. Stanowią go występujące od powierzchni terenu utwory piaszczyste i żwirowe o znacznej miąższości 20-40 i powyżej 40 m, przy czym w rejonie gminy Wodynie maleją one do 10-20 m. Wydajność potencjalna studzien zasadniczo wynosi 30-70 m³/h. Poziom główny pozbawiony jest ciągłej izolacji osadami słaboprzepuszczalnymi, stąd stopień zagrożenia określono jako wysoki. Poziom podrzędny - trzeciorzędowy jest słabo rozpoznany.

W południowo-wschodnim krańcu gminy Wodynie wyodrębniono dwa użytkowe poziomy wodonośne w czwartorzędzie i jeden w trzeciorzędzie. Za poziom główny uznano głębszy czwartorzędowy poziom międzymorenowy, w obrębie osadów piaszczysto-żwirowych, występujący na głębokości ok. 40 m. Miąższość poziomu głównego na przeważającej części tego obszaru wynosi 10-20m, lokalnie w rejonie miejscowości Soćki wynosi 5-10 m. Wydajność potencjalna studzien jest zmienna w szerokim zakresie: od 10-30 m³/h do ponad 70 m³/h. Izolację poziomu głównego stanowią gliny zwałowe o miąższości przekraczającej 15 m, stąd stopień zagrożenia określono jako niski.

W północnej i zachodniej części obszaru gminy wyodrębniono jeden użytkowy poziom wodonośny w czwartorzędzie. Zalega on na znacznej głębokości – od kilku do trzydziestu kilku metrów i posiada miąższość 10-20 m. Posiada on na ogół słabą izolację od powierzchni terenu (10-30 m miąższości utworów

nieprzepuszczalnych), a przy zachodniej granicy jest tej izolacji zupełnie pozbawiony, stąd stopień zagrożenia wód w tym rejonie jest wysoki. Wydajność potencjalna głównego poziomu wodonośnego zawiera się w przedziale 10-30 m³/h.

Jednolite części wód podziemnych

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi, które zostały wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego.

Zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) obszar gminy Wodynie położony jest w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych: północna i wschodnia część gminy leży w zasięgu JCWPd nr 55 (PLGW200055), zaś zachodnia i południa w zasięgu JCWPd nr 66 (PLGW200066).

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę.

Na terenie gminy Wodynie wyróżnia się dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych — GZWP nr 215 *Subniecka warszawska*, obejmujący całą gminę, oraz GZWP nr 2151 *Subniecka warszawska (część centralna)* obejmujący południowo-zachodni skraj gminy. Oba ww. GZWP nie zostały udokumentowane, są to zbiorniki porowe występujące w obrębie piętra paleogeńsko-neogeńskiego. Obszar opracowania położony jest w obrębie GZWP nr 215, który charakteryzuje się wysoką odpornością na zanieczyszczenia, ze względu na izolację wodonośnych piasków miocenu i oligocenu utworami słabo przepuszczalnymi.

Wody podziemne GZWP podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto mogą być objęte dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych. Obszary ochronne są ustanawiane przez wojewodę, w drodze aktu prawa miejscowego, na wniosek Wód Polskich. Dla GZWP nr 215 i GZWP nr 2151 nie ustanowiono obecnie obszarów ochronnych.

7.8 Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy zlokalizowane są 2 gminne stacje uzdatniania wody oraz 1 hydrofornia:

- Stacja Uzdatniania Wody w Wodyniach: wyposażona w 3 studnie pracujące naprzemiennie, o maksymalnej głębokości 44 m. Kompleksowo zmodernizowana w 2021 r. Stacja zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości Wodynie, Wola Serockia, Łomnica, Jedlina i Brodki;
- Stacja Uzdatniania Wody w Seroczynie: wyposażona w 3 studnie pracujące naprzemiennie, o maksymalnej głębokości 65 m. Kompleksowo zmodernizowana w latach 2023–2024. Stacja zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości Seroczyn, Żebraczka, Kochany, Kołodziej, Borki, Rudnik Mały i Rudnik Duży;
- Hydrofornia w Oleśnicy: wyposażona w 2 studnie pracujące naprzemiennie. Kompleksowa modernizacja rozpoczęła się w październiku 2024 roku, zakończenie prac planowane jest na 2025 rok. Hydrofornia zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości: Oleśnica, kol. Koleśnica, Rowki, Wola Wodyńska, Czajków, Szostek.

Dla powyższych ujęć wód podziemnych wyznaczono tereny ochrony bezpośredniej obejmujące ogrodzone i oznakowane obszary, na których usytuowane są ujęcia. Wokół studni głębinowych nie wyznaczono stref ochrony pośredniej.

Tabela 4 Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy Wodynie, dla których wydano pozwolenia wodnoprawne

źródło: UG Wodynie, RZGW w Lublinie

lp.	lokalizacja	opis	pozwolenie wodnoprawne (PWP)	data obowiązywania PWP	strefa ochrony bezpośredniej
UJĘCIA PODZIEMNE					
1	dz. ew. nr 357/2 obr. Wodynie	pobór wód dla potrzeb wodociągu wiejskiego	WA.ZUZ.6.4210.611.2021.ST Dyrektor Zarządu Zlewni w Warszawie z dn. 19.11.2021	09.12.2051	+
2	dz. ew. nr 333/7 i 333/12 obr. Seroczyn	pobór wód dla potrzeb wodociągu wiejskiego	WA.ZUZ.6.4210.952.2021.KK Dyrektor Zarządu Zlewni w Warszawie z dn. 05.05.2022	26.05.2052	bd/+
3	dz. ew. nr 310/2 obr. Oleśnica	pobór wód dla potrzeb wodociągu wiejskiego	RB.6223/24/05 Starosta Siedlecki z dn. 21.12.2005	31.12.2025	+
4	dz. ew. nr 113/2 obr. Wola Wodyńska	pobór wód na potrzeby socjalno-bytowe	RB.6223/10/04 Starosta Siedlecki z dn. 21.12.2005	31.07.2024	-
UJĘCIA POWIERZCHNIOWE					
1	dz. ew. nr 364 obr. Szostek ujęcie z rzeki Witka km 2 + 440 rzeki	pobór wody z rz. Witka, jaz	Rt.6223-37/09 Starosta Siedlecki z dn. 30.12.2009	31.12.2029	-
2	dz. ew. nr 364 obr. Szostek ujęcie z rzeki Witka km 1 + 960 rzeki	pobór wody z rz. Witka, jaz	Rt.6223-37/09 Starosta Siedlecki z dn. 30.12.2009	31.12.2029	-
3	dz. ew. nr 215 obr. Szostek ujęcie z rzeki Witka km 3 + 235 rzeki	pobór wody z rz. Witka, zastawka	Rt.6223-37/09 Starosta Siedlecki z dn. 30.12.2009	31.12.2029	-

Dla stref ochrony bezpośredniej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne, wprowadza następujące zakazy i nakazy:

- zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- wody opadowe i roztopowe należy odprowadzać w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wód;
- teren strefy należy zagospodarować zielenią;
- ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody należy odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej;
- należy ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić;
- na ogrodzeniu należy umieścić tablice zawierające informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieuprawnionych;
- zakazuje się niszczenia, uszkodzania lub przemieszczania tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

7.9 Warunki klimatyczne⁷

Zgodnie z podziałem klimatycznym Polski według Romera, klimat rejonu gminy Wodynie zalicza się do Klimatu Wielkich Dolin, który charakteryzuje się kontynentalizacją klimatu, przejawiającą się w dużej amplitudzie rocznych temperatur, dość nagłych przejściach w porach roku, jak również niewielką ilością opadów. Klimat ten kształtowany jest w większym stopniu przez wpływy kontynentalne niż morskie. Uwidacznia się to w takich cechach klimatu jak rozkład temperatur w regionie oraz znaczne roczne amplitudy temperatur powietrza.

Z rozkładu średnich miesięcznych temperatur powietrza wynika, że najchłodniejszym miesiącem jest styczeń (-4,2°C), a najcieplejszym lipiec (19,9°C). Średnia roczna temperatura wielolecia wynosiła 8,0°C. Na wahania temperatury ma wpływ występowanie powierzchniowych oraz lokalnych obniżen terenu. Długość okresu wegetacyjnego, z temperaturą dobową przekraczającą 5°C, to ok. 200 dni. W porównaniu z wcześniejszymi okresami zauważalny jest sukcesywny wzrost średniej rocznej temperatury powietrza, która np. w latach 1971-2000 wynosiła na analizowanym terenie ok. 7,5°C.

Cechą charakterystyczną klimatu w rejonie gminy Wodynie są dość niskie roczne sumy opadów. Stosunkowo niski poziom opadów stanowi istotny czynnik wpływający na warunki przyrodnicze i kształt szaty roślinnej omawianego terenu. Należy jednak podkreślić, że w ostatnich latach średnie sumy opadów były wyższe (630 mm), niż w latach wcześniejszych (ok. 550 mm). Obserwowane w ostatnich latach zjawisko przesuwania się okresu deszczowego z miesięcy wiosenno-jesiennych na lato ma istotne znaczenie dla rozwoju szaty roślinnej z uwagi na niedostatki wody na początku okresu wegetacyjnego. Najwięcej opadów występuje w miesiącach maj-sierpień – średnio ok. 80-85 mm, najsuchszymi miesiącami są z kolei marzec i październik (19-24 mm).

Obszar charakteryzuje się występowaniem wiatrów zachodnich i północno-zachodnich.

7.10 Szata roślinna

Na obszarze gminy Wodynie występują zbiorowiska roślinne typowe dla pól uprawnych oraz obszarów leśnych, szczególnie borów suchych, mieszanych i bagiennych. W dolinie Świdra i Kostrzynie dominują zbiorowiska łąkowe, szuwarowe i torfowiskowe. Doliny rzeczne mają szczególne znaczenie z przyrodniczego punktu widzenia, gdyż w ich granicach występują rzadkie i zagrożone siedliska przyrodnicze, gatunki roślin oraz zwierząt.

Dolina Kostrzynie jest zmeliorowana i w znacznym stopniu przekształcona. Naturalne torfowiska niskie zostały w znacznej części przesuszone i zamienione na łąki, a miejscami na pastwiska. Wraz ze zmianą stosunków wodnych i użytkowaniem rolniczym, pierwotne zespoły roślinne uległy przekształceniu.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie pięciu typów chronionych siedlisk przyrodniczych, znajdujących się na liście Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG):

- 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- 91T0 - sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*);
- 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska.

Zbiorowiska leśne

Lesistość gminy Wodynie jest wysoka i wynosi ok. 31,2%⁸. Duże, zwarte kompleksy leśne znajdują się w środkowej i południowej części gminy. Charakteryzują się urozmaiconą strukturą siedliskową i drzewostanową i są najbardziej odpowiednie dla zagospodarowania rekreacyjnego. Dominującym gatunkiem jest sosna, do pozostałych gatunków głównych w drzewostanach należą dąb i olsza, minimalny udział mają

⁷ Za: Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Siedlce na lata 2016-2025, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej

⁸ dane GUS za rok 2023

gatunki tj. grab, akacja, osika, dąb czerwony, modrzew, świerk.

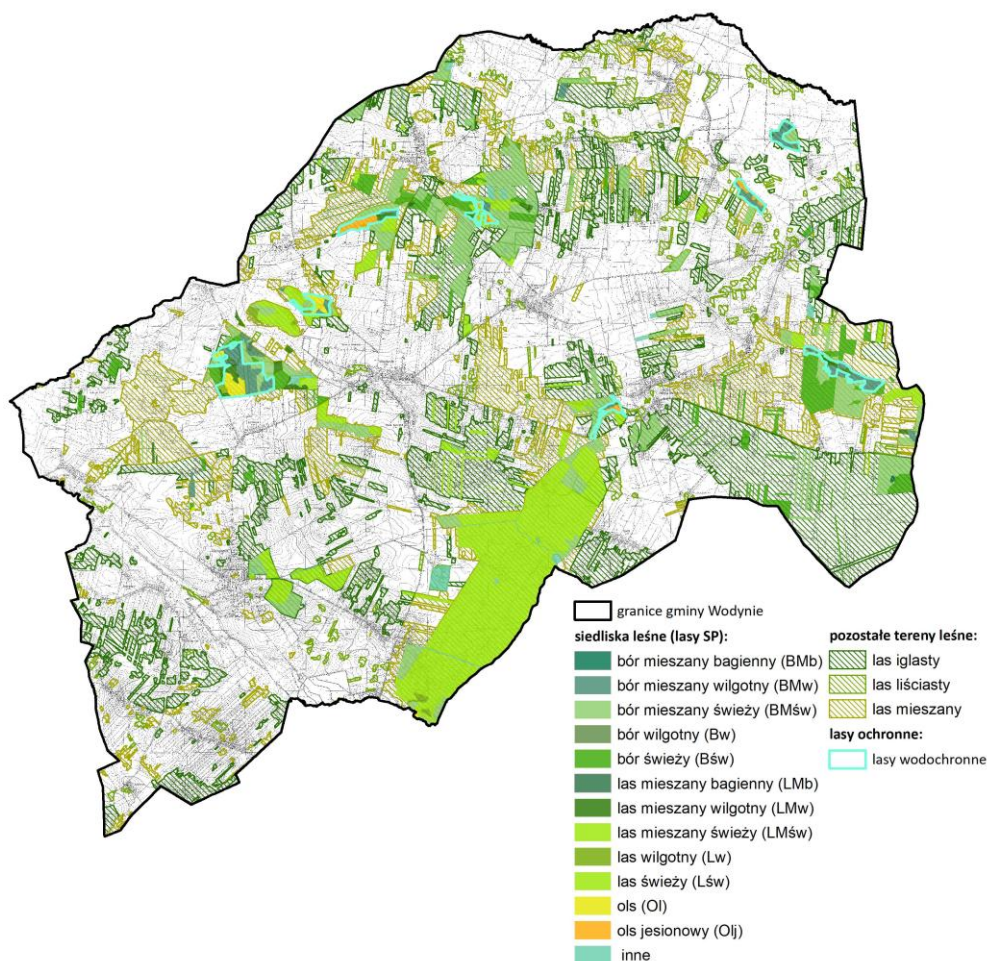
Na analizowanym terenie występują zbiorowiska roślinności borów świeżych i mieszanych świeżych z sosną jako gatunkiem dominującym oraz lasy mieszane świeże, w których dominuje dąb szypułkowy, brzoza, a także sosna, czasem występuje także osika, świerk i kruszyna. W lasach świeżych pospolicie występuje dąb szypułkowy i brzoza. Niewielkie powierzchnie na obszarze gminy zajmują także olsy z dominującą w nich olszą i jesionem.

Z uwagi na strukturę siedlisk na terenach leśnych gminy spotkać można zarówno gatunki przywiązane do siedlisk borowych, jak i gatunki siedlisk żyzniejszych. Najpospolitsze gatunki borowe to: borówka czernica, trzcinnik leśny, borówka brusznica, trzęślica modra, siódmaczek leśny, konwalijka dwulistna, rokitnik pospolity, gajnik lśniący i widłoząb falisty. Na wilgotnych i bagiennych siedliskach występują: bagno zwyczajne, żurawina błotna i torfowce. Siedliska żyzniejsze charakteryzują się występowaniem takich gatunków jak: zawilec gajowy, gajowiec żółty, szczawik zajęczy, możylinek trójnerwowy, prosownica rozpięchła, gwiazdnica wielkokwiatowa, kopytnik pospolity, dąbrówka rozłogowa i in. Typowe dla olsów są: turzycza długokłosa, kosaciec żółty, nerecznica błotna, psianka słodkogórz oraz częsta na przesuszonych olsach, pokrzywa zwyczajna.

Lasy państwowe na terenie gminy Wodynie pełnią funkcje gospodarcze i ochronne. Lasy pełniące funkcje ochronne to lasy wodochronne - są to głównie lasy położone w obniżeniach terenu, wzdłuż cieków wodnych oraz na siedliskach wilgotnych i bagiennych. Ich dominującą funkcją jest ochrona zdolności retencyjnych lasów, zlewni oraz zbiorników wodnych.

Rysunek 12. Lasy w gminie Wodynie – siedliska i lasy ochronne

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictw: Przymuszewo, Czersk, Rytel

7.11 Fauna

Świat zwierząt jest stosunkowo bogaty. Ze względu na rolniczy charakter gminy Wodynie, wśród zwierząt występujących na jej obszarze, dominują gatunki polne lub charakterystyczne dla półotwartego krajobrazu rolniczego, takie jak: zając szarak, mysz polna, lis. Pozostałymi gatunkami ssaków są: krety, ryjówki aksamitne i malutkie, zające, kuny, borsuki, wydry, ale także łosie, sarny, dziki, lisy.

Najcenniejszymi obszarami występowania zwierząt w gminie Wodynie jest dolina Świdra i Kostrzynia oraz ich dopływów, w tym ekstensywnie użytkowane tereny otwarte znajdujące się w ich obrębie. Także tereny leśne występujące na obszarze gminy mają istotne znaczenie dla bytowania cennej fauny.

Dolina Kostrzynia objęta jest obszarem specjalnej ochrony ptaków, chroniącymi rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków, znajdujące tu optymalne siedliska bytowania, rozrodu i żerowania. O charakterze tego obszaru decydują przede wszystkim trwałe użytki zielone położone w dolinie rzecznej, dominujące na tym terenie. Istotne znaczenie mają także kompleksy stawów w rejonie Szostka. Przedmiotami ochrony obszaru, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia są: zielonka, derkacz, rybitwa czarna, podróżniczek i dziwonia. Poza tym na obszarze spotkać także można bąka, bielika, błotniaka łąkowego i błotniaka stawowego, bociana białego, dzięcioła czarnego, kropiatkę, kszyska, lelka, lerkę, łabędzia czarnodziobego, orlika krzykliwego, ortolana, pustułkę, świergotka polnego, trzmielojadę, zimorodka i żurawia, a także krzyżówkę, przepiórkę i czajkę.

W rzece Kostrzyni stwierdzono występowanie takich gatunków ryb jak: piskorz, koza, płoć, jelec, kiełb, słonecznica, lin, ukleja, karaś srebrzysty, okoń, szczupak, ciernik, a w rzece Świder oprócz pstrągów, spotkać można szczupaki, lipienie, okonie, klenie, jazie, jelce czy ukleje, przy czym należy mieć na względzie, że przez obszar Wodyni przepływają jedynie górne odcinki ww. rzek, w których niektóre ww. gatunki ryb mogą nie występować.

W stawach i przydomowych oczkach wodnych znajdujących się na obszarze gminy hodowane są najczęściej takie gatunki ryb jak: karp, karaś pospolity, karaś srebrzysty, lin, okoń, szczupak. W rowach melioracyjnych spotkać można cierniki i słonecznice.

Na obszarze gminy spotkać można także płazy, takie jak jaszczurka zwinka, ropucha szara, czy rzekotka drzewna, a także żaba wodna, żaba śmieszka, żaba jeziorkowa, żaba trawna i żaba moczarowa.

Ze względu na obecność dużych areatów rolnych i zadrzewień, w granicach gminy powszechnie występują sarny. Ponadto spotyka się także łosie, jelenie, dziki, a z ssaków drapieżnych: lisy, kuny domowe, kuny leśne i łasice. W rejonie tym ostatnimi czasy odnotowuje się także dynamiczny wzrost populacji bobrów - zwłaszcza w obszarach, gdzie występują siedliska wilgotne i bagienne.

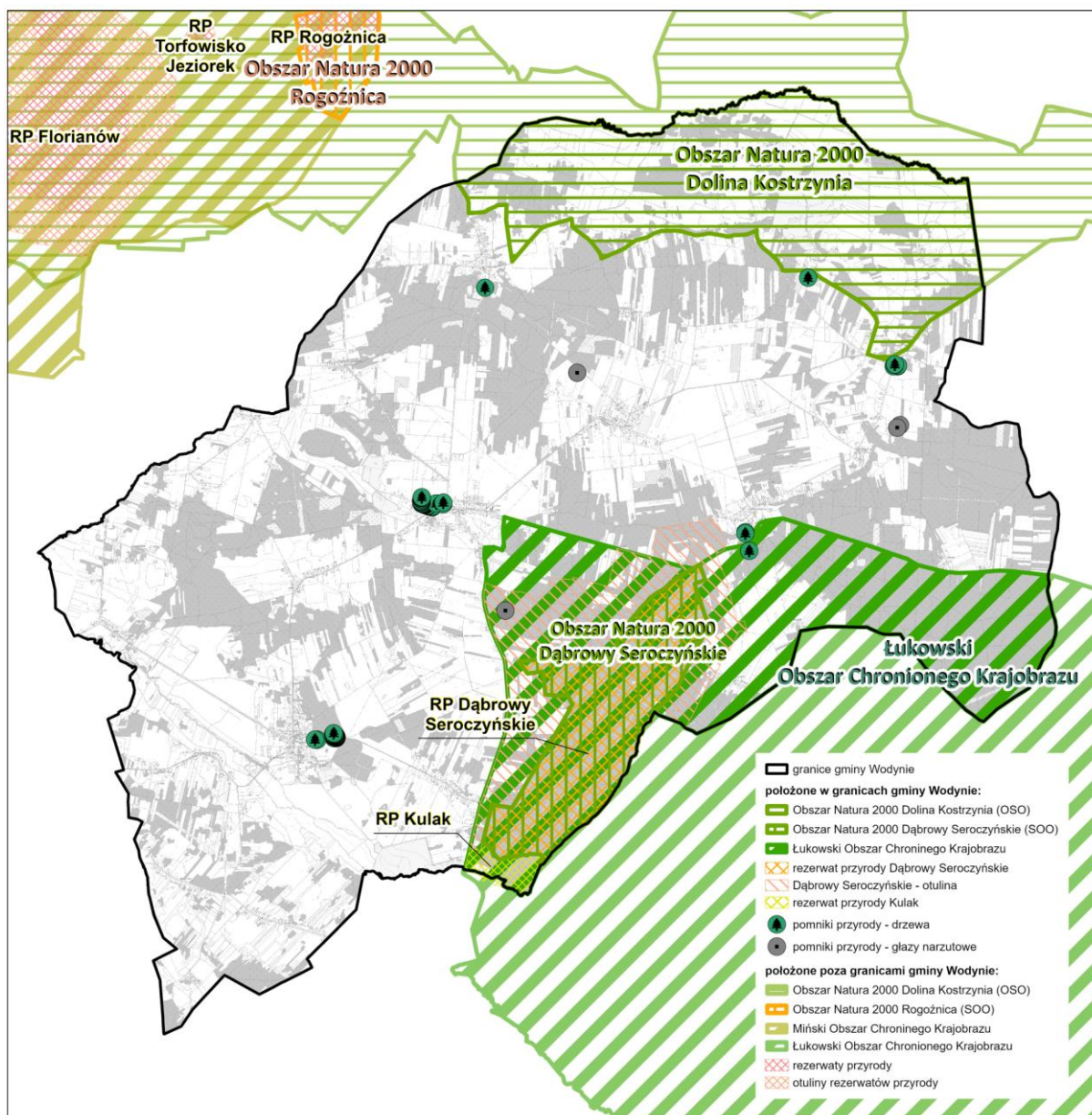
7.12 Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Wodynie występują obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, 1940). Są to:

- obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia (PLB140009),
- obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie (PLH140004),
- Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- rezerwat przyrody Kulak,
- rezerwat przyrody Dąbrowy Seroczyńskie wraz z otuliną,
- 18 pomników przyrody w postaci drzew i głązów narzutowych.

Rysunek 13. Formy ochrony przyrody w granicach gminy Wodynie i na terenach sąsiednich

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

7.12.1 Obszary Natura 2000

7.12.1.1. Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia

W ramach programu Natura 2000 wyznaczone zostały dwa rodzaje obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) - tzw. obszary „ptasie” oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) - tzw. obszary „siedliskowe”.

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 stanowi obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO). Obszar ten został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275)⁹.

⁹ stanowiącym nowelizację rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r., Nr 229, poz. 2313)

Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia o całkowitej powierzchni 14376,13 ha jest terenem chroniącym rzadkie i zagrożone w skali europejskiej gatunki ptaków, które znajdują w tym miejscu optymalne siedliska bytowania, rozrodu i żerowania. W granicach gminy Wodynie powierzchnia obszaru wynosi ok. 1449,0 ha. O charakterze tego obszaru decydują przede wszystkim trwałe użytki zielone położone w dolinie rzeki Kostrzyń, dominujące na tym terenie, istotny udział mają także okoliczne lasy. Obszar obejmuje dolinę rzeki Kostrzyń wraz z łąkami, mokradłami i kompleksami stawów rybnych oraz otaczające ją lasy łęgowe, olsy i zespoły zarośli. System cieków tworzy rzeka Kostrzyń oraz jej dopływy: Witówka, Witówka II (Trytwa) – dopływ Witówki, Witkówka (Kałuska), Gawroniec, Świdnica i Trybówka. Jest to obszar o dominujących funkcjach rolniczych z największym udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk. Lasy rozlokowane są przede wszystkim w trzech stosunkowo rozległych kompleksach, w których ustanowiono dwa rezerваты przyrody: Florianów i Rogoźnica. Cenne są również lasy łęgowe i olsy porzeczkowe występujące wzdłuż cieków. O walorach przyrodniczych ostoi decydują ponadto trzy kompleksy stawów rybnych: Słuchocin-Gałki, Rudka i Szostek – istotne miejsce występowania szeregu gatunków ptaków łęgowych i migrujących. Obszar przecina droga krajowa nr 2 oraz linia kolejowa nr 2 relacji Warszawa-Terespol.

W obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia występuje co najmniej 20 gatunków ptaków wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, 3 gatunki zostały zamieszczone na liście zagrożonych ptaków w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt.

Przedmiotem ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków *Dolina Kostrzynia* są gatunki:

- A120 zielonka *Porzana parva* (stanowisko tego gatunku stwierdzono na stawach rybnych Szostek, w granicach gminy Wodynie),
- A122 derkacz *Crex crex*,
- A197 rybitwa czarna *Chlidonias niger*,
- A272 podrózniczek *Luscinia svecica*,
- A371 dziwonia *Carpodacus erythrinus*.

Dla obszaru Natura 2000 *Dolina Kostrzynia* ustanowiono plan zadań ochronnych Zarządzeniem nr 17 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 (Dz. U. Woj. Maz. z 2014 r. Poz. 3830), zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. (Dz. U. Woj. Maz. z 2014 r. Poz. 9969)) i Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 24 maja 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2023 r., poz. 6535). W planie zadań ochronnych zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, a także wyznaczono działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania oraz cele działań ochronnych.

Jako zagrożenia wskazano: zmianę trwałych użytków zielonych (łąk i pastwisk) na pola uprawne, ogólnie pojętą intensyfikację rolnictwa, zaniechanie koszenia łąk oraz wypasu zwierząt na pastwiskach i związanego z tym ich zarastania, usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej, rozpraszanie zabudowy i obejmowanie nią nowych terenów, zwłaszcza użytków zielonych, intensyfikacja hodowli ryb, poruszanie się pojazdami silnikowymi (quady i crossy) po terenach podmokłych, drapieżnictwo (przede wszystkim ze strony norki amerykańskiej *Mustela vison*) oraz zmiany stosunków wodnych spowodowane przez człowieka.

Tabela 5. Działania ochronne na obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzyna w granicach gminy Wodynie

Źródło: Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzyna oraz jego zmiana, 2014

Lp ¹⁰	Przedmiot ochrony	Działania ochronne ¹¹	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Działania dotyczące ochrony czynnej gatunków zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
1	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	<u>Wykonanie ekspertyzy w celu określenia reżimu hydrologicznego siedlisk derkacza, a w efekcie zapewnienie właściwych warunków wodnych w siedliskach gatunku.</u> Wykonanie ekspertyzy i realizacja monitoringu w zakresie warunków wodnych trwałych użytków zielonych, stopnia przekształcenia tych terenów w wyniku wykonania i utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, z uwzględnieniem warunków wilgotnościowych, minimum raz w ciągu obowiązywania planu zadań ochronnych. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. W konkluzjach z ekspertyzy i monitoringu należy określić potrzeby w zakresie modyfikacji (poprawy) stosunków wodnych (np. budowa zastawek). Konieczne jest takie zaplanowanie gospodarowania wodą, aby możliwe było utrzymanie wysokiego uwilgotnienia użytków zielonych w okresie IV-VI; przeciwdziałanie szybkiemu odprowadzaniu wody. Wykonanie inwentaryzacji istniejących zastawek bądź innych urządzeń służących do regulacji przepływu wody w rowach melioracyjnych i ocena możliwości ich odtworzenia i wykorzystania (ocena techniczna, opis i dokumentacja fotograficzna). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. <u>Działanie fakultatywne:</u> W przypadku budowy nowych rowów melioracyjnych (co powinno być ograniczone jedynie do sytuacji rzeczywiście uzasadnionych), a także odbudowy istniejących, należy rozważyć możliwość (w zależności od wyników ekspertyzy i monitoringu) wyposażania ich w zastawki regulujące odpływ (1 zastawka w dolnej części rowu). Zalecane są piętrzenia stałe, niewymagające obsługi, drewniane bądź z innych materiałów. System regulacji przepływu wody pomoże zabezpieczyć tereny przed nadmiernym odwodnieniem w okresach posusznych, a z drugiej strony umożliwi odprowadzanie nadmiaru wody w sposób kontrolowany. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Tereny trwałych użytków zielonych w dolinie Kostrzyna i jego dopływów (lokalizacja na obszarze gminy Wodynie według rysunku nr 11).	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
2	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i> A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias Niger</i> A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	<u>Poszerzenie wiedzy na temat gatunków zasiedlających stawy rybne.</u> Przeprowadzenie jednorazowego szkolenia dla właścicieli, użytkowników oraz pracowników stawów rybnych na temat biologii, ekologii, zagrożeń i działań ochronnych dotyczących gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru, zasiedlających stawy oraz roli tych obiektów dla zachowania różnorodności biologicznej. Przygotowanie materiałów drukowanych omawiających wyżej wymienione zagadnienia. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Miejscowości na terenie obszaru, preferowane w jego południowej części, w okolicy kompleksów stawów rybnych Rudka i Szostek.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
3	A197 Rybitwa czarna	<u>Wykonanie ekspertyzy w celu dokonania oceny stanu zachowania siedliska rybitwy czarnej.</u>	Kompleksy stawów rybnych: Słuchocin-Gałki, Rudka i	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

¹⁰ ¹⁰ Zgodnie z numeracją w Planie zadań ochronnych¹¹ Działania ochronne w granicach gminy Wodynie

	<i>Chlidonias Niger</i>	Wykonanie w okresie lęgowym (maj) ekspertyzy dotyczącej możliwości gniazdowania rybitwy czarnej na tym obszarze. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Przedmiotem opracowania powinna być identyfikacja oraz scharakteryzowanie i określenie stanu siedlisk, które potencjalnie mogą być zasiedlone przez gatunek – pływające kożuchy roślinności, rośliny o liściach pływających itp. W zależności od wyników ekspertyzy, należy wdrożyć działania określone pod numerami 4 i/lub 5. Podjęcie decyzji co do potrzeby zastosowania wyżej wymienionych działań z zakresu ochrony czynnej będzie należało do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.	Szostek (zgodnie z załącznikiem nr 8 - 12 do zarządzenia, Mapa działań ochronnych i monitoringu) Powiat siedlecki obręb 0020 (Szostek), działki ewidencyjne nr: 301, 303- 312, 315, 316, 318-333, 339-348, 350-359, 361, 364, 369, 371.	w Warszawie
4	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias Niger</i>	<u>Poprawa (odtworzenie) warunków gniazdowania rybitwy czarnej w obszarze.</u> Działanie fakultatywne: Na poszczególnych kompleksach stawów rybnych, w porozumieniu z ich zarządcami, wytypowanie po jednym stawie o dużym stopniu zarośnięcia szuwarem trzcinowym (ale nie całkowicie) i napełnionych wodą w sezonie lęgowym (stawy niewykorzystywane lub w ograniczonym stopniu do produkcji rybackiej), na którym zostaną wycięte i pozostawione na wodzie 2- 3 fragmenty trzcinowisk o wielkości 2-3 arów każdy płat. Płaty te należy wycinać we fragmentach trzcinowisk nieprzylegających do brzegu zbiornika, w okresie wczesnowiosennym (marzec) pod nadzorem osoby upoważnionej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. Działanie ma na celu stworzenie warunków do gniazdowania rybitwy czarnej (pływające kożuchy roślinności). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Kompleksy stawów rybnych: Słuchocin-Gałki, Rudka i Szostek (zgodnie z załącznikiem nr 8 - 12 do zarządzenia, Mapa działań ochronnych i monitoringu) Powiat siedlecki obręb 0020 (Szostek), działki ewidencyjne nr: 301, 303- 312, 315, 316, 318-333, 339-348, 350-359, 361, 364, 369, 371.	Zarządcy stawów rybnych na podstawie umowy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie
5	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias Niger</i>	<u>Stworzenie nowych możliwości gniazdowania rybitwy czarnej.</u> Działanie fakultatywne: Na kompleksach stawów rybnych, w porozumieniu z ich zarządcami, wytypowanie po jednym stawie w danym roku nieużytkowanym lub wykorzystywanym w ograniczonym stopniu i napełnionych wodą w sezonie lęgowym, na którym zostaną zamontowane platformy lęgowe dla rybitw. Proponuje się platformy o konstrukcji drewnianej (stelaż + poprzeczki), zmontowane przy użyciu wkrętów ze stali nierdzewnej/drutu, o wymiarach 0,5x0,5 m do 0,4x0,4 m. Na wierzch przywiązuje się kilkucentymetrowej grubości warstwę trzciny, a pod spód 2-3 butelki plastikowe. Całość konstrukcji przywiązuje się sznurkiem do wbitego w dno stawu kołka wystającego nad powierzchnię wody lub do obciążnika zakotwiczzonego na dnie. Na każdym z kompleksów stawów montaż co najmniej 15 platform w oddaleniu od siebie co kilka metrów. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Kompleksy stawów rybnych: Rudka i Szostek (Załącznik nr 8,9,10,11,12 Mapa działań ochronnych i monitoringu) Powiat siedlecki obręb 0020 (Szostek), działki ewidencyjne nr: 301, 303- 312, 315, 316, 318-333, 339-348, 350-359, 361, 364, 369, 371.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w porozumieniu z zarządcami stawów rybnych.
6	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i>	<u>Ograniczenie drapieżnictwa norki amerykańskiej <i>Mustela vison</i>.</u> Wykonanie ekspertyzy w zakresie rzeczywistego wpływu norki amerykańskiej na gatunki ptaków gniazdujących na stawach rybnych. Wynikiem ekspertyzy powinno być określenie występowania, liczebności, rozmieszczenia i preferencji pokarmowych gatunku. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. Działanie fakultatywne: W zależności od wyników ekspertyzy, wdrożenie metody ograniczania populacji norki amerykańskiej poprzez zastosowanie środków antykoncepcyjnych. Realizacja działania winna być poprzedzona opracowaniem zasad (ekspertyza metodyczna) jego wdrażania (wraz z oszacowaniem kosztów). Wobec nieskuteczności stosowania mechanicznych metod ograniczania liczebności norki (odstrzał, odłów), których faktyczny efekt może być jedynie krótkoterminowy, a także możliwością płoszenia ptaków przy realizacji tego rodzaju działań w okresie przedlęgowym i lęgowym zastosowanie wyżej wymienionego rozwiązania jest jedynym racjonalnym	Kompleksy stawów rybnych: Słuchocin-Gałki, Rudka i Szostek (wraz z otoczeniem) (Załącznik nr 8, 9,10,11,12 Mapa działań ochronnych i monitoringu) Powiat siedlecki obręb 0020 (Szostek), działki ewidencyjne nr: 301, 303-312, 315, 316, 318-333, 339-348, 350-359, 361, 364, 369, 371.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

		rozwiązaniem. Alternatywnie – jeżeli z ekspertyzy metodycznej będzie wynikać, że zastosowanie antykoncepcji nie jest z jakichkolwiek względów możliwe, substytucyjnie należy zastosować odłowy nerek do pułapek żywołownych w miesiącach marzec-kwiecień. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.		
7	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	<u>Zachowanie siedlisk derkacza.</u> <u>Działanie obligatoryjne:</u> Utrzymywanie ekstensywnej gospodarki użytków zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych. <u>Działania fakultatywne:</u> 1. Objęcie terenu użytkowaniem zgodnie z wymogami tożsamymi do wariantu ornitologicznego aktualnie obowiązującego programu rolnośrodowiskowego 2. W przypadku działek, na których zaprzestano użytkowania, w zależności od stanu zaawansowania procesów sukcesyjnych, wycinanie drzew i krzewów, a następnie przywrócenie koszenia. Wycięta biomasa powinna być ułożona w sterty i wywieziona z terenu. Usuwana powinna być całkowicie roślinność drzewiasta i krzewiasta, z uwzględnieniem zapisu punktu 18. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Tereny użytków zielonych w dolinie Kostrzyna i jego dopływów (lokalizacja na obszarze gminy Wodynie według rysunku nr 11).	Działanie obligatoryjne: Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru. Działania fakultatywne: Właściciel, zarządca, dzierżawca gruntu na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości
8	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i> A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	<u>Zachowanie siedlisk zielonki i podróżniczka</u> <u>Działanie obligatoryjne:</u> obowiązek utrzymania powierzchni szuwarów (trzciniowych, turzycowych) na terenie obszaru.	Obszar Natura 2000 z wyjątkiem terenów leśnych.	Właściciele, zarządcy bądź użytkownicy gruntów.
9	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i> A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	<u>Zachowanie aktualnej powierzchni stawów rybnych (około 370 ha) oraz ich ekstensywnego użytkowania.</u> Zachowanie szuwarów trzciniowych na stawach wykorzystywanych do produkcji ryb (nie dotyczy stawów nieużytkowanych, samoistnie zarastających szuwarem) – dotyczy stawów karpowych o rocznym przyroście poniżej 1,5 t/ha, napełnionych wodą w okresie III-VII. <u>Wariant I :</u> Ewentualna wycinka trzciny prowadzona w danym roku najwyżej na 25% długości linii brzegowej stawu, naprzemiennie (w kolejnych latach na innych fragmentach) w okresie jesienno- zimowym (X-II). Pozostawienie fragmentów trzcinowisk stale nieużytkowanych jako ostoi różnorodności biologicznej, na długości co najmniej 20% brzegu stawu. W poczet tych 20% zaliczone mogą być tylko płyty trzciny o długości co najmniej 30 m i szerokości co najmniej 10 m. <u>Wariant II :</u> Ewentualna wycinka trzciny prowadzona w danym roku najwyżej na 40% długości linii brzegowej stawu, naprzemiennie (w kolejnych latach na innych fragmentach) w okresie jesienno- zimowym (X-II). Pozostawienie fragmentów trzcinowisk stale nieużytkowanych na długości co najmniej 15% brzegu stawu. W poczet tych 15% zaliczone mogą być tylko płyty trzciny o długości co najmniej 20 m i szerokości co najmniej 6 m. Termin rozpoczęcia działania (wariant I lub II) w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Kompleksy stawów rybnych: Słuchocin-Gałki, Rudka i Szostek (Załącznik nr 8,9,10,11 i 12 Mapa działań ochronnych i monitoringu) Powiat siedlecki obręb 0020 (Szostek) działki ewidencyjne nr: 301, 303-312, 315, 316, 318-333, 339-348, 350-359, 361, 364, 369, 371.	Zarządcy stawów rybnych na podstawie umowy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie.
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
10	A120 Zielonka <i>Porzana</i>	<u>Zwiększenie liczebności gatunku lub co najmniej niedopuszczenie do dalszego spadku (utrzymanie co najmniej 7 par).</u>	Kompleksy stawów rybnych Słuchocin-Gałki, Rudka,	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

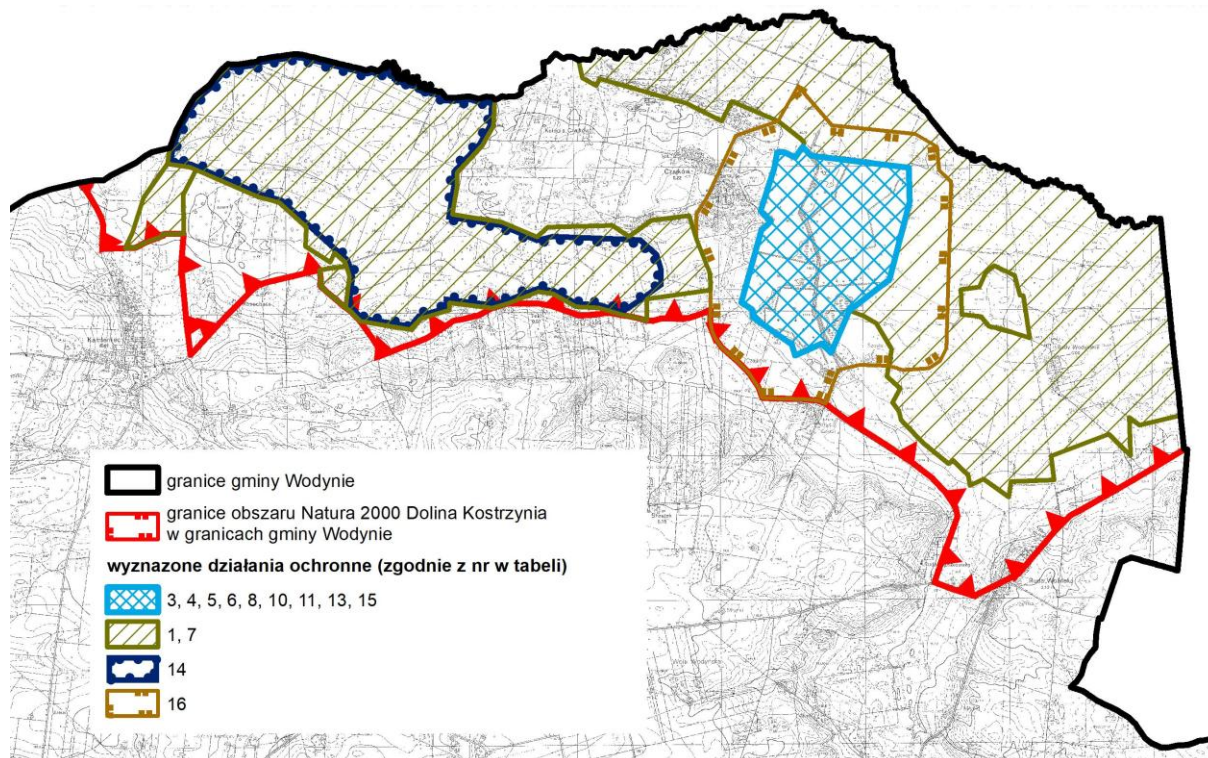
	<i>parva</i>	Monitoring liczebności gatunku. Kontrole wykonywane po zachodzie słońca lub przed świtem, ze stymulacją głosową. Obserwatorzy poruszają się pieszo po groblach wykonując stymulację co 150-200 m (3 minuty stymulacji i 3 minuty nasłuchu na punkcie). Liczbę stanowisk określa się w oparciu o liczbę słyszanych ptaków (głos godowy lub zaniepokojenia). Stwierdzenia należy nanosić na mapy lub zaznaczać za pomocą odbiornika GPS. Należy wykonać dwie kontrole w 2 i 3 dekadzie maja (odstęp pomiędzy kontrolami co najmniej 10 dni). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie najpóźniej za 5 lat.	Szostek (zgodnie z załącznikiem nr 8 - 12 do zarządzenia, Mapa działań ochronnych i monitoringu).	
11	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i>	<u>Utrzymanie aktualnej powierzchni stawów rybnych (ok. 370 ha) oraz ich ekstensywnego użytkowania.</u> Kontrola stanu zachowania roślinności szuwarowej na stawach rybnych. Odnotowanie i porównanie powierzchni stawów w użytkowaniu. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Kompleksy stawów rybnych Słuchocin-Gałki, Rudka, Szostek (zgodnie z załącznikiem nr 8 - 12 do zarządzenia, Mapa działań ochronnych i monitoringu).	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
12	A120 Zielonka <i>Porzana parva</i> A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias Niger</i> A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	<u>Poszerzenie wiedzy użytkowników obiektów stawowych na temat zagrożeń dla gatunków, wynikających ze sposobu użytkowania stawów (propagowanie ekstensywnego rybactwa).</u> Ankieta przeprowadzana wśród uczestników. Przeprowadzenie ankiet podczas wykonywania jednorazowego, dedykowanego szkolenia na temat biologii, ekologii, zagrożeń i działań ochronnych, dotyczących gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru, przed przystąpieniem do szkolenia i po jego zakończeniu. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Miejscowości na terenie obszaru, preferowane w jego południowej części, w okolicy kompleksów stawów rybnych Rudka i Szostek.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
13	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias Niger</i>	<u>Odtworzenie (zachowanie) warunków gniazdowania gatunku, poprzedzone wykonaniem ekspertyzy, w obszarze (na każdym kompleksie stawów co najmniej 4 ary powierzchni stawów pokrytych płatami pływającej roślinności i/lub co najmniej 15 platform gniazdowych). Utrzymanie aktualnej powierzchni stawów rybnych (około 370 ha) oraz ich ekstensywnego użytkowania.</u> Dane dotyczące liczebności populacji oraz stanu siedliska lęgowego mogą być gromadzone jednocześnie. Wykonanie kontroli stawów rybnych, w szczególności miejsc, gdzie wdrażano działania ochronne z pkt 4 i 5. Należy dążyć do policzenia gniazd i w zależności od umiejscowienia kolonii niezbędne może okazać się skorzystanie ze środków pływających. Należy zminimalizować czas przebywania w obrębie kolonii. Podczas kontroli, należy oszacować powierzchnię potencjalnie dogodnego siedliska dla gatunku oraz ocenić realizację działań ochronnych. Dla oceny gospodarowania na stawach jako całości, należy wykorzystać dane gromadzone w odniesieniu do zielonki. Należy wykonać cztery kontrole w okresie od połowy maja do końca czerwca (równomiernie, co około 10 dni). Kontrole wykonywane corocznie. Podana częstotliwość kontroli podyktowana jest charakterem ekologicznym gatunku, który może zmieniać miejsca gniazdowania w zależności od dostępności siedlisk i negatywnym trendem jego liczebności. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych	Kompleksy stawów rybnych Słuchocin-Gałki, Rudka, Szostek (zgodnie z załącznikiem nr 8 - 12 do zarządzenia, Mapa działań ochronnych i monitoringu).	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
14	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	<u>Utrzymanie liczebności gatunku co najmniej na aktualnym poziomie (340 samców).</u> Liczenia gatunku na powierzchni monitoringowej „Czajków”. Kontrola nocna, nasłuchy z wykorzystaniem stymulacji głosowej. Liczebność określana na podstawie liczby	Powierzchnia monitoringowa „Czajków” (lokalizacja na obszarze gminy	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

		odzywających się samców. Kontrole dwukrotnie w ciągu sezonu: I kontrola od 25.05 do 05.06; II kontrola - ostatnia dekada czerwca. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie co 3 lata.	Wodynie według rysunku nr 11).	
15	A371 Dziwonina <i>Carpodacus erythrurus</i>	<u>Utrzymanie liczebności na co najmniej aktualnym poziomie (114 par).</u> Monitoring liczebności gatunku na powierzchniach stanowiących stawy rybne – liczenia połączone z kontrolą zasiedlenia stawów przez rybitwę czarną. Liczenia wykonywane w ciągu dnia polegające na odnotowywaniu śpiewających samców i mapowaniu miejsc stwierdzeń stanowisk dziwonii na całym obszarze kompleksów stawów. Monitoring liczebności gatunku - kontrola na wyznaczonych transektach (w strefie o szerokości 200 m po obu stronach) w celu określenia liczebności gatunku wzdłuż struktur liniowych. Zasady liczeń jak wyżej. Stwierdzenia należy nanosić na mapy w skali 1:25 000 (podkłady ortofotomapy z zaznaczoną linią transektu i strefą liczenia). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie co 3 lata, choć możliwe jest także gromadzenie danych corocznie, w związku z wykonywaniem kontroli dedykowanych rybitwie czarnej. Kontrole prowadzić w I i II połowie czerwca (odstęp minimum 10 dni).	Kompleksy stawów rybnych Słuchocin-Gałki, Rudka, Szostek (zgodnie z załącznikiem nr 8 - 12 do zarządzenia, Mapa działań ochronnych i monitoringu).	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
16	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i>	<u>Utrzymanie liczebności na co najmniej aktualnym poziomie (8 par).</u> Liczenia na dwóch powierzchniach monitoringowych. Kontrole w godzinach wieczornych lub przed świtem. Stosowanie stymulacji głosowej co ok. 200-250 m. Stwierdzenia należy nanosić na mapy lub zaznaczać za pomocą odbiornika GPS. Monitoring dwukrotnie w ciągu sezonu: I kontrola od 20.04 do 10.05; II kontrola od 25.05 do 15.06. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie co 3 lata.	Powierzchnie monitoringowe w otoczeniu stawów rybnych Słuchocin-Gałki i Szostek (zgodnie z załącznikiem nr 8 - 12 do zarządzenia, Mapa działań ochronnych i monitoringu).	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
17	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	<u>Zachowanie siedlisk łęgowych (łąk i pastwisk na powierzchni około 8000 ha) poprzez utrzymanie ich otwartego charakteru (zachowanie ciągłości ekstensywnego użytkowania) i zabezpieczenie przed istotnymi naruszeniami warunków wodnych.</u>	Obszar Natura 2000, tereny rolne.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
		<u>Kontrola co najmniej 10% liczby działek, na które podpisano umowy o wykaszanie i odkrzaczanie (punkt 7). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych, a następnie corocznie w okresie marzec-kwiecień (kontrola działań podjętych w roku poprzednim).</u>	Działki, dla których podpisano z właścicielem umowę na realizację zapisów planu zadań ochronnych.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
		<u>Prowadzenie rejestru zmian użytkowania gruntów.</u>	Obszar Natura 2000 poza gruntami w zarządzie Lasów Państwowych.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
		<u>Wykonanie zdjęć fitosocjologicznych w 2 etapach, w celu analizy wpływu zabiegów utrzymaniowych na ciekach wodnych.</u> Analiza wyników zmiany składu roślinności. Określenie warunków wodnych w glebie Pierwszy etap przed wykonaniem prac utrzymaniowych. Drugi etap, 2 lata po wykonaniu prac utrzymaniowych (wskazany termin - czerwiec). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.	Doliny cieków wodnych, gdzie projektuje się wykonanie regulacji lub usunięcie namulów o grubości przekraczającej 15 cm.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
18	A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> , A371 Dziwonina <i>Carpodacus</i>	<u>Zachowanie siedlisk łęgowych (środowisk mozaikowych w sąsiedztwie wód, łożowisk, szuwarów i zarośli, stref ekotonowych).</u> Pozostawiane powinny być zadrzewienia i zakrzewienia rosnące wzdłuż cieków wodnych. Natomiast w przypadku rowów melioracyjnych, należy dążyć do zachowania roślinności krzewiastej (drzewiastej) na ich skarpach na co najmniej 10% długości rowów, ale nie więcej	Obszar Natura 2000 poza terenami leśnymi	Właściwe miejscowo urzędy gmin we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie

	<i>erythrinus</i>	niż na 40% ich długości. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.		
--	-------------------	---	--	--

Rysunek 14. Obszary wdrażania działań ochronnych na obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzynia w granicach gminy Wodynie

źródło: opracowanie własne na podstawie Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia, 2014

7.12.1.2 Obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie stanowi specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO). Obszar ten został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dąbrowy Seroczyńskie (PLH140004) (Dz. U. z 2022 r., poz. 1159).

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie o powierzchni 549,19 ha jest terenem w zdecydowanej większości pokrytym zbiorowiskami leśnymi o charakterze antropogenicznym. Są to głównie niezbyt stare lasy dębowe, sosnowo - dębowe i sosnowe rosnące na zróżnicowanych siedliskach. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują ekosystemy wodno-błotne, których udział w powierzchni jest znikomy. Są to przede wszystkim oligotroficzne zbiorniki wodne, które stanowią ważny element wzbogacenia różnorodności krajobrazowej oraz gatunkowej tego terenu. Otaczają je przeważnie ekosystemy torfowiskowe zaliczone głównie do grupy torfowisk przejściowych. W jednym miejscu zostało zidentyfikowane występowanie ekosystemu lasu bagiennego o charakterze olsowym. Obszar obejmuje prawie całe uroczysko Seroczyn, zwane też Lasami Seroczyńskimi. Występujące tu drzewostany dębowe, składają się z dębu bezszypułkowego z domieszką szypułkowego oraz z obfitym udziałem graba w II piętrze i runem składającym się głównie z *Convallaria majalis*, *Maianthemum bifolium*, *Anemone nemorosa*. To, co umożliwia przetrwanie gatunków ciepłolubnych w runie to przede wszystkim brak na ogół drugiego piętra oraz niezbyt duże zwarcie podszytu. W takich postaciach ciepłolubnej dąbrowy, w runie występuje szereg gatunków typowych: *Serratula tinctoria*, *Clinopodium vulgare*, *Betonica officinalis*, *Campanula persicifolia*, *Sedum maximum*, *Lilium martagon*, *Melittis melissophyllum*, *Convallaria majalis*, *Cruciata glabra*. Dominującym powierzchniowo siedliskiem jest grąd subkontynentalny zajmujący około 68% powierzchni. Jest on rozpowszechniony praktycznie na całym obszarze, poza jego kraniec północno-zachodnim oraz południowo zachodnim, gdzie gleby są słabsze i występują bory mieszane lub mocno zniekształcone postaci lasów. Siedliska ciepłolubnych dąbrów stwierdzono na około 12% powierzchni obszaru. Siedlisko to nie występuje równomiernie na całym jego terenie, ale skupia się

w południowej i środkowej jego części.

Przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk *Dąbrowy Seroczyńskie* są siedliska:

1. 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
2. 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*).

Obszar Natura 2000 *Dąbrowy Seroczyńskie* położony jest w całości w granicach rezerwatu przyrody *Dąbrowy Seroczyńskie*, dla którego ustanowiono plan ochrony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody *Dąbrowy Seroczyńskie*, zmienionym w 2017 i 2023 r. W planie ochrony rezerwatu uwzględniono jednocześnie zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 *Dąbrowy Seroczyńskie* PLH 140004.

W ww. planie ochrony m.in. zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, a także wskazano działania ochronne i ich cele w obszarze Natura 2000. Poniżej przedstawiono wybrane zagrożenia dotyczące obszaru Natura 2000 oraz sposób ich eliminacji.

Tabela 6. Wybrane zagrożenia dla obszaru Natura 2000 *Dąbrowy Seroczyńskie* oraz sposoby ich eliminacji

Źródło: Plan ochrony dla rezerwatu przyrody *Dąbrowy Seroczyńskie*, 2016

Identyfikacja zagrożenia	Sposób eliminacji zagrożenia lub jego ograniczenia
Postępująca presja zabudowy i związana z tym budowa i rozbudowa obiektów budowlanych, w szczególności infrastruktury technicznej powiązanej z wprowadzanym sposobem zagospodarowania terenu	Wprowadzenie odpowiednich ustaleń do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Przeznaczanie terenów w pobliżu rezerwatu pod kopalnie powierzchniowe surowców mineralnych, powodujące zmianę stosunków wodnych i powstawanie leja depresyjnego, spadek poziomu wód gruntowych a w efekcie niekorzystne dla siedlisk zmiany poziomu wód gruntowych	Ochrona terenów znajdujących się poza rezerwatem, poprzez wprowadzenie odpowiednich ustaleń do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ograniczających możliwość zmiany sposobu przeznaczenia i użytkowania terenu pod kopalnie surowców mineralnych
Nadmierna eksploatacja powodująca negatywne oddziaływanie na rezerwat, w związku z brakiem kontroli nad ilością, sposobem realizacji i rodzajem wykonywanych badań naukowych	Ograniczenie wykonywania badań naukowych, do badań, dla realizacji których Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po stwierdzeniu braku negatywnego oddziaływania na rezerwat, wyda zgodę

Jako działania ochronne na obszarze Natura 2000 wskazano: regulację składu gatunkowego, poprawę warunków świetlnych, rozluźnienie zwarcia, redukcję podszytu, przebudowę siedliska grądowego, podsadzenia, usuwanie gatunków obcych, monitoring efektów wykonywania ochrony czynnej w świetlistej dąbrowie. Podmiotem odpowiedzialnym na wykonanie działań ochronnych jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

Ponadto w planie ochrony wprowadzono ustalenia do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wodynie oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Wodynie, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Wymieniono je szczegółowo w rozdziale dotyczącym rezerwatów przyrody znajdujących się w granicach gminy Wodynie.

7.12.2 Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny położone w granicach województwa mazowieckiego i lubelskiego, chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Jego całkowita powierzchnia w granicach

województwa mazowieckiego wynosi 4331,3 ha, z czego w granicach gminy Wodynie jest to ok. 2104,65 ha zlokalizowanych w południowo-wschodniej jej części.

Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony na podstawie Uchwały Nr XVII/99/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach z dnia 28 października 1986 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN z 1986 r. Nr 11, poz. 130). Aktualnie dla ww. obszaru chronionego krajobrazu obowiązuje Uchwała Nr 67/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2024 r., poz. 8357), zgodnie z którą na terenie OChK zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.1));
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania, w części objętej strefą obszaru Natura 2000, nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963 i 2029)
 – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej;
- 8) budowania, w części nie objętej strefą obszaru Natura 2000, nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 50 m od:
 - a. linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b. zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne
 – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej.

W odniesieniu do ww. zakazów obowiązują odstępstwa wskazane w art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także inne, wyszczególnione w przytoczonej powyżej uchwale, tj.:

1. Zakaz, o którym mowa w pkt. 1, nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce, przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym.
2. Zakaz, o którym mowa w pkt 3, nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nie przekraczającej 2ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20.000 m³, jeżeli działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych - zgodnie z ustawą z dnia

9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633, 1688 i 2029 oraz z 2024 r. poz. 834) oraz zgodnie z ustaleniami obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

3. Zakazy, o których mowa w pkt 2, 4 i 5, nie dotyczą fragmentu obszaru, dla którego wykonywanie określonych prac odbywa się wyłącznie na podstawie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, uzyskanej i obowiązującej do dnia wejścia w życie niniejszej uchwały.
4. Zakaz, o którym mowa w pkt 7, nie dotyczy obszarów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

7.12.3 Rezerваты przyrody

7.12.3.1 Rezerwat przyrody Kulak

Rezerwat przyrody Kulak został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1983 r. Nr 39, poz. 230). Według aktu powołującego celem ochrony rezerwatu jest zachowanie różnorodnych zbiorowisk roślinnych ze stanowiskami wielu gatunków roślin chronionych i rzadkich, a w szczególności stanowiska rosiczki długolistnej. Ponadto celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie mozaiki różnych ekosystemów, w tym olsów w dolinie naturalnie meandrującego strumienia. Administracyjnie rezerwat znajduje się w gminie Wodynie (pow. siedlecki, woj. mazowieckie) oraz Stoczek Łukowski (pow. łukowski, woj. lubelskie). Obecnie aktem normatywnym rezerwatu w części położonej na obszarze województwa mazowieckiego (w tym gminy Wodynie) jest rozporządzenie Nr 274 Wojewody Mazowieckiego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego i utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2001 r. Nr 269, poz. 6860).

Powierzchnia rezerwatu podana w akcie powołującym wynosi 47,16 ha, na obszarze gminy Wodynie zajmuje on powierzchnię ok. 44,19 ha. Rezerwat położony jest w zasięgu Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Według obowiązujących kryteriów rozporządzenia Ministra Środowiska z 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody, pod względem rodzaju, rezerwat Kulak jest rezerwatem florystycznym. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat można zaklasyfikować jako: typ – biocenotyczny i fizjocenotyczny, podtyp – biocenoz naturalnych i półnaturalnych. Natomiast ze względu na główny typ ekosystemu jako rezerwat różnych ekosystemów, podtyp mozaiki różnych ekosystemów.

Rzeźba terenu i zróżnicowane warunki glebowe i wilgotnościowe tworzą dobre warunki dla bogatej szaty roślinnej. Największy udział we florze posiadają gatunki zbiorowisk wodnych i nadwodnych, lasów liściastych oraz łąk. Jak wynika z dokumentacji rezerwatu, stwierdzono tu występowanie 15 zespołów naturalnych zbiorowisk roślinnych. Jednym z nich jest torfowisko ze stanowiskiem rosiczki długolistnej. Na szczególną uwagę zasługuje zbiorowisko roślin wodnych i zespół rdestnicy stępiejonej *Potamogetonum obtusifolii* – bardzo rzadkie w Polsce – znane dotychczas tylko z Pojezierza Mazurskiego. Występują tu gatunki objęte ochroną ścisłą: rosiczka długolistna *Drosera anglica* i okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, pływacz drobny *Utricularia minor*, fiołek torfowy *Viola epipsila* oraz objęte ochroną częściową: kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, listera jajowata *Listera ovata*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*. Spośród podawanych z terenu rezerwatu gatunków rzadkich wymienia się: czartawę drobną *Circaea alpina*, potoczniaka wąskolistnego *Berula erecta*, narecznicę szerokolistną *Dryopteris dilatata* i grzebieniastą *D. cristata*, ponikło jednoprzysadkowe *Elcocharis uniglumis*, zdrojówkę rutewkową *Isopyrum thalictroides*, porzeczkę alpejską *Ribes alpinum*, kozłka bżowego *Valeriana officinalis* subsp. *sambucifolia*.

Dla rezerwatu Kulak obowiązuje Zarządzenie nr 4 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 1 kwietnia 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Kulak. Zadania ochronne dla rezerwatu ustanowiono na okres 5 lat. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną. W rezerwacie nie wskazano obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, nie wyznaczono także obszarów, na których można wykonywać polowania. Jako zadania ochronne rezerwatu wskazano:

- w przypadku całego obszaru rezerwatu – bieżące usuwanie śmieci;
- w przypadku części działki ew. nr 409 w obr. Seroczyn:
 - utrzymanie grobli;
 - karmienie ryb;
 - ograniczanie zasięgu trzcinowsk;
 - wapnowanie i dezynfekcja solą potasową;
 - spuszczenie wody i odłów ryb;
 - napełnianie wodą ;
 - wpuszczanie ryb;
 - utrzymanie urządzeń do regulacji przepływu wody;
 - utrzymanie stawów;
 - redukcja populacji dzików;
 - zapobieganie redukcji pogłowia ryb wywoływanej przez czaple i kormorany.

Dla powyższych zadań wymieniono czynności, które można wykonać w celu osiągnięcia spodziewanych wyników. Ww. zadania ochronne uwzględniają w szczególności fakt, że rezerwat przyrody Kulak pełni wielofunkcyjną rolę produkcyjną, przyrodniczą i społeczną. Stawy będące ważnym elementem rezerwatu należy zachować jako miejsce występowania zróżnicowanych zbiorowisk oraz biotop wielu gatunków organizmów związanych ze środowiskiem wodnym i nadwodnym.

7.12.3.2 Rezerwat przyrody Dąbrowy Seroczyńskie

Rezerwat przyrody Dąbrowy Seroczyńskie został utworzony na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 29 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1987 r. Nr 5, poz. 47). Według aktu powołującego celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych unikalnego kompleksu leśnego z udziałem drzewostanów z panującym dębem bezszypułkowym i różnogatunkową roślinnością zielną z rzadkimi i chronionymi gatunkami, wyróżniającego się wartościami faunistycznymi i geomorfologicznymi. Administracyjnie rezerwat znajduje się w całości w powiecie siedleckim, gminie Wodynie. Obecnie aktem normatywnym rezerwatu jest Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 23 grudnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2025 r., poz 223). Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

Powierzchnia rezerwatu wskazana w akcie powołującym wynosi 550,15 ha, natomiast według stanu obecnego rezerwat obejmuje powierzchnię 549,41 ha. Różnica powierzchni rezerwatu w stosunku do zarządzenia powołującego wynika w szczególności ze zmian w powszechnej ewidencji gruntów. W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczono otulinę rezerwatu o łącznej powierzchni 572,79 ha.

Według obowiązujących kryteriów rozporządzenia Ministra Środowiska z 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 60, poz. 533), pod względem rodzaju, rezerwat Dąbrowy Seroczyńskie jest rezerwatem leśnym. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat można zaklasyfikować jako: typ – florystyczny, podtyp – krzewów i drzew. Natomiast ze względu na główny typ ekosystemu jako rezerwat leśny i borowy, podtyp lasów nizinnych.

Jak wynika z dokumentacji rezerwatu, występują tu rzadkie na Nizinie Południowopodlaskiej zespoły dąbrowy świetlistej (*Potentillo albae-Quercetum*) oraz subkontynentalnej dąbrowy acidofilnej (*Calamagrosti-Quercetum petraeae*). Drzewostany dębowe i bogata roślinność dna lasu z dużym udziałem gatunków chronionych i rzadkich to podstawowe walory przyrodnicze rezerwatu. W runie podawane są gatunki chronione i rzadkie. Są wśród nich m.in.: orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, pluskwica europejska *Cimicifuga europaea*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, turówka leśna *Hierochloa australis* i inne. Z grupy gatunków rzadkich podaje się obecność takich jak: gorysz siny *Peucedanum cervaria*, miodunka wąskolistna *Pulmonaria angustifolia*, wilczomlecz kątowy *Euphorbia angulata*, marzanka barwierska *Asperula tinctoria*, rutewka mniejsza *Thalictrum minus*, dąbrówka kosmata *Ajuga genevensis*. Za ciekawostkę florystyczną uważa się wymieniane trzy gatunki szczydrzeńca: ruskiego *Chamaecytisus ruthenicus*, rozestanego *Chamaecytisus ratisbonensis* i czerniejącego *Lembotropis nigricans*. W awifaunie rezerwatu wymieniane są m.in.: jastrząb, dudek, muchołówka mała, orzechówka, dzięcioł średni, dzięcioł czarny, zniczek i szereg innych. Występują tu jaszczurka zwinka, traszka grzebieniasta,

rzekotka drzewna oraz padalec.

Dla rezerwatu Dąbrowy Seroczyńskie ustanowiono plan ochrony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r., poz. 8578), zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2017 r. poz. 8150) oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2023 r. poz. 14808r.). W planie ochrony wskazano m.in. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla rezerwatu oraz ich skutków. Należą do nich m.in. podstępująca presja zabudowy oraz przeznaczanie terenów w pobliżu rezerwatu pod kopalne powierzchniowe surowców mineralnych, powodujące zmianę w stosunków wodnych¹². Ponadto w planie ochrony wskazano działania ochronne na obszarze ochrony czynnej rezerwatu z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań, a także ustalenia do dokumentów planistycznych dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych.

Jako działania ochronne wskazano: regulację składu gatunkowego, poprawę warunków świetlnych, rozluźnienie zwarcia, redukcje podszytu, przebudowę siedliska boru mieszanego, przebudowę siedliska grądowego, podsadzenia, kształtowanie siedliska płazów, usuwanie gatunków obcych, usunięcie ogrodzenia, monitoring stanu torfowisk, monitoring stanu siedliska świetlistej dąbrowy, monitoring stanu siedliska grądu, monitoring potrzeby wykonania redukcji podszytu, monitoring efektów wykonywania ochrony czynnej w świetlistej dąbrowie, utrzymanie populacji zwierzyny. Dla powyższych działań wymieniono czynności, które można wykonać w celu osiągnięcia spodziewanych wyników. Podmiotem odpowiedzialnych na wykonanie działań ochronnych jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

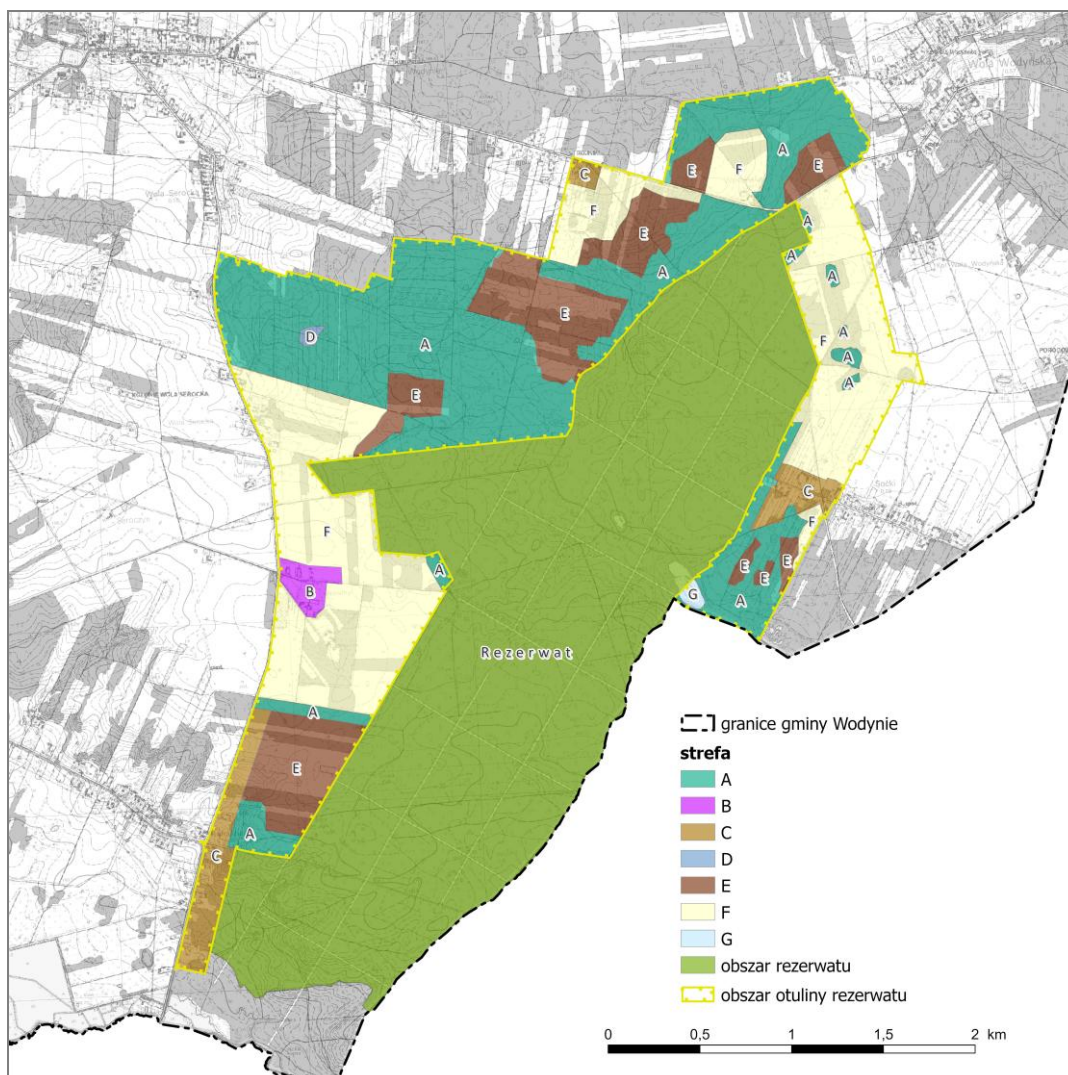
Ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wodynie, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Wodynie, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

1. na terenie rezerwatu:
 - a) należy utrzymać dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów,
 - b) należy utrzymać całość obszaru jako wyłączony z możliwości lokalizacji wszelkiej nowej infrastruktury technicznej nie związanej z udostępnieniem i funkcjonowaniem rezerwatu,
 - c) należy utrzymać całość obszaru jako wyłączony z możliwości prowadzenia działań mogących przyczynić się do zmiany stosunków wodnych w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000;
2. na obszarze strefy A:
 - a) należy utrzymać dotychczasowy leśny sposobu przeznaczenia i użytkowania gruntów, bez możliwości budowy obiektów budowlanych niezwiązanych z ochroną lasów, prowadzeniem gospodarki leśnej lub z realizacją inwestycji liniowych celu publicznego,
 - b) należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000;
3. na obszarze strefy B:
 - a) dopuszcza się możliwość wprowadzenia użytkowania terenu z przeznaczeniem pod realizację inwestycji liniowych celu publicznego, zabudowę jednorodzinną, zagrodową oraz usługową,
 - b) w ramach zainwestowania terenu pod zabudowę jednorodzinną, zagrodową oraz usługową należy wprowadzać zieleni urządzoną,
 - c) należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000;

¹² Opisane w tabeli nr 4, w rozdziale dotyczącym Obszaru Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie

4. na obszarze strefy C:
 - a) dopuszcza się możliwość wprowadzenia użytkowania terenu z przeznaczeniem pod realizację inwestycji liniowych celu publicznego, zabudowy zagrodowej oraz jako zabudowy uzupełniającej zabudowę jednorodzinną, usługową i letniskową,
 - b) w ramach zainwestowania terenu pod zabudowę jednorodzinną, usługową i letniskową należy wprowadzać zieleni urządzoną, jako trwały element towarzyszący zabudowie,
 - c) należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000;
 5. na obszarze strefy D:
 - a) należy zachować dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów,
 - b) należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000;
 6. na obszarze strefy E:
 - a) należy zmienić dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów wprowadzając zalesienia,
 - b) dopuszcza się realizację inwestycji liniowych celu publicznego,
 - c) należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000;
 7. na obszarze strefy F:
 - a) na terenach rolnych należy utrzymać ich dotychczasowy sposobu przeznaczenia i użytkowania gruntów z dopuszczeniem zabudowy, głównie zagrodowej,
 - b) dopuszcza się realizację inwestycji liniowych celu publicznego,
 - c) należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000;
- na obszarze strefy G należy zachować dotychczasowy sposobu przeznaczenia i użytkowania gruntów w formie zbiornika wodnego

Rysunek 15. Podział na strefy do ustaleń do dokumentów planistycznych dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie
 źródło: opracowanie własne na podstawie Planu ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie, 2016

7.12.4 Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie gminy Wodynie znajduje się 18 pomników przyrody. Są to okazałych rozmiarów drzewa z gatunków: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, sosna czarna, klon zwyczajny, wiąz szypułkowy oraz głązy narzutowe. Dla wszystkich pomników przyrody obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr XXVII/192/17 Rady Gminy Wodynie z dnia 3 lutego 2017 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie Gminy Wodynie, zm. Uchwałą Nr VI/59/19 Rady Gminy Wodynie z dnia 15 marca 2019 r.

Szczegółowy wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Wodynie

źródło: dane GDOŚ

lp.	gatunek/nazwa pomnika	lokalizacja
1	Głaz narzutowy	Teren prywatny, grunty orne, na granicy działek nr ew. dz. 1970 i 1971 Kolonia Kamieniec
2	Głaz narzutowy	głaz - teren prywatny, grunty orne, nr ew.dz. 412/1, Młynki
3	Głaz narzutowy	głaz - teren prywatny, grunty orne, nr ew.dz. 414, Młynki (położenie - załącznik nr 4 uchwały z 2017 r.)
4	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren prywatny przy dworku, nr ew. dz. 334/12, Szostek
5	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – 2 szt.	Teren kościoła w Wodyniach, nr ew. dz. 372
6	Głaz narzutowy	głaz - teren prywatny, na działce leśnej nr 206, Wola Serocka
7	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren parku podworskiego, Wola Wodyńska, nr ew.dz. 170
8	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren parku podworskiego, Wola Wodyńska, nr ew.dz. 170
9	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Tęczowe wzgórze, nr ew.dz. 113, Wola Wodyńska
10	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – 3 szt.	Nadleśnictwo Siedlce, Leśnictwo Seroczyn oddz. 261 h przy drodze Seroczyn – Stoczek
11	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – 60 szt. Sosna czarna <i>Pinus nigra</i> – 8 szt.	Nadleśnictwo Siedlce, Leśnictwo Seroczyn oddz. 261 h przy drodze Seroczyn – Stoczek
12	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> – 36 szt. Klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i> – 1 szt. Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i> – 1 szt.	teren Parku w Wodyniach, nr ew. dz. 357/1
13	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Teren prywatny, Park podworski, nr ew.dz. 746, Kamieniec
14	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren prywatny, działka siedliskowa, nr ew.dz.300 (położenie - zał. nr 10 do uchwały z 2017 r.), Ruda Wolińska
15	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren prywatny, działka siedliskowa, nr ew.dz.299 (położenie - zał. nr 10 do uchwały z 2017 r.), Ruda Wolińska
16	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren prywatny, działka siedliskowa, nr ew.dz.299 (położenie - zał. nr 10 do uchwały z 2017 r.), Ruda Wolińska
17	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren prywatny, działka siedliskowa, nr ew.dz.299 (położenie - zał. nr 10 do uchwały z 2017 r.), Ruda Wolińska
18	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren prywatny, działka siedliskowa, nr ew.dz.299 (położenie - zał. nr 10 do uchwały z 2017 r.), Ruda Wolińska

W stosunku do pomników przyrody rozporządzenie wprowadza następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybnej;

- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych; zmiany sposobu użytkowania ziemi; umieszczania tablic reklamowych.

7.13 Powiązania ekologiczne

Głównymi powiązaniem ekologicznymi są korytarze ekologiczne, które stanowią rodzaj łącznika pomiędzy wyspami środowiskowymi, umożliwiającego swobodne przemieszczanie fauny i flory. Są to pasy terenu, po jakim przemieszczają się organizmy na daleki dystans, w którym panuje dla nich odpowiednie środowisko i warunki bezpieczeństwa. Naturalnymi korytarzami ekologicznymi są obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, a także obszary bagienne, łąki, nieużytki oraz obszary pozbawione barier o charakterze antropogenicznym. Korytarze mogą mieć zasięg lokalny, regionalny, krajowy lub międzynarodowy. Tymi ostatnimi są np. trasy wędrówek ptaków. Korytarz nie zawsze jest strukturą liniową, jak np. rzeka, występują też korytarze, które nie mają ciągłości strukturalnej, ale zachowują ciągłość funkcjonalną, np. wyspy leśne stanowiące ostoje ptaków wędrownych. Miejsca krzyżowania się korytarzy ekologicznych lub obszary o dużym stopniu naturalności i nagromadzenia się organizmów, skąd podejmują one ekspansję na zewnątrz, nazywane są węzłami ekologicznymi lub jeżeli obejmują duży obszar ekologicznie zróżnicowany, obszarami węzłowymi.¹³

Korytarze o znaczeniu międzynarodowym i krajowym

W ramach *Projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce*, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego, na terenie gminy Wodynie wyróżniono krajowy korytarz ekologiczny *Lasy Łukowskie* (KPnC-3B), stanowiący korytarz uzupełniający jednego z głównych korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym – Korytarza Północno-Centralnego (KPnC), łączącego Puszcę Białowieską na wschodzie kraju (granica z Białorusią) z Parkiem Narodowym Ujście Warty na zachodzie (granica z Niemcami). Na obszarze Mazowsza obejmuje on przede wszystkim Dolinę Bugu oraz Puszcę Białą. Nadrzednym celem zaprojektowanej sieci korytarzy migracyjnych jest przede wszystkim przeciwdziałanie fragmentacji cennych przyrodniczo obszarów oraz utrzymanie istniejących połączeń pomiędzy zachowanymi płacami naturalnego środowiska. Stworzenie możliwości przemieszczania się zwierząt i roślin w skali kraju i Europy pozwoli na utrzymanie zagrożonych gatunków oraz zachowanie prawidłowych procesów ekologicznych.

Krajowy korytarz ekologiczny *Lasy Łukowskie* obejmuje swym zasięgiem cały obszar gminy Wodynie, poza południowo-zachodnim krańcem oraz obszarami zabudowanymi.

Korytarze o znaczeniu regionalnym

Ważną rolę w zachowaniu łączności przestrzennej struktur ekologicznych odgrywają korytarze rangi regionalnej. Naturalnymi korytarzami ekologicznymi tego typu są przede wszystkim doliny rzeczne. Korytarze regionalne odgrywają ważną rolę łącznikową dla obszarów naturalnych i cennych przyrodniczo oraz chronionych w skali kraju i ponadkrajowej.

Za korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym w granicach gminy Wodynie należy uznać dolinę rzeki Kostrzyn oraz dolinę rzeki Świder. Koryta tych cieków i ich dopływy oraz otaczające je tereny łąk i pastwisk łączą Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie położone w południowej części gminy Wodynie z obszarem Natura 2000 Dolina Kostrzynia w północnej części gminy oraz innymi cennymi przyrodniczo obszarami położonymi na zachód i północ od granic gminy Wodyni.

Korytarze o znaczeniu lokalnym

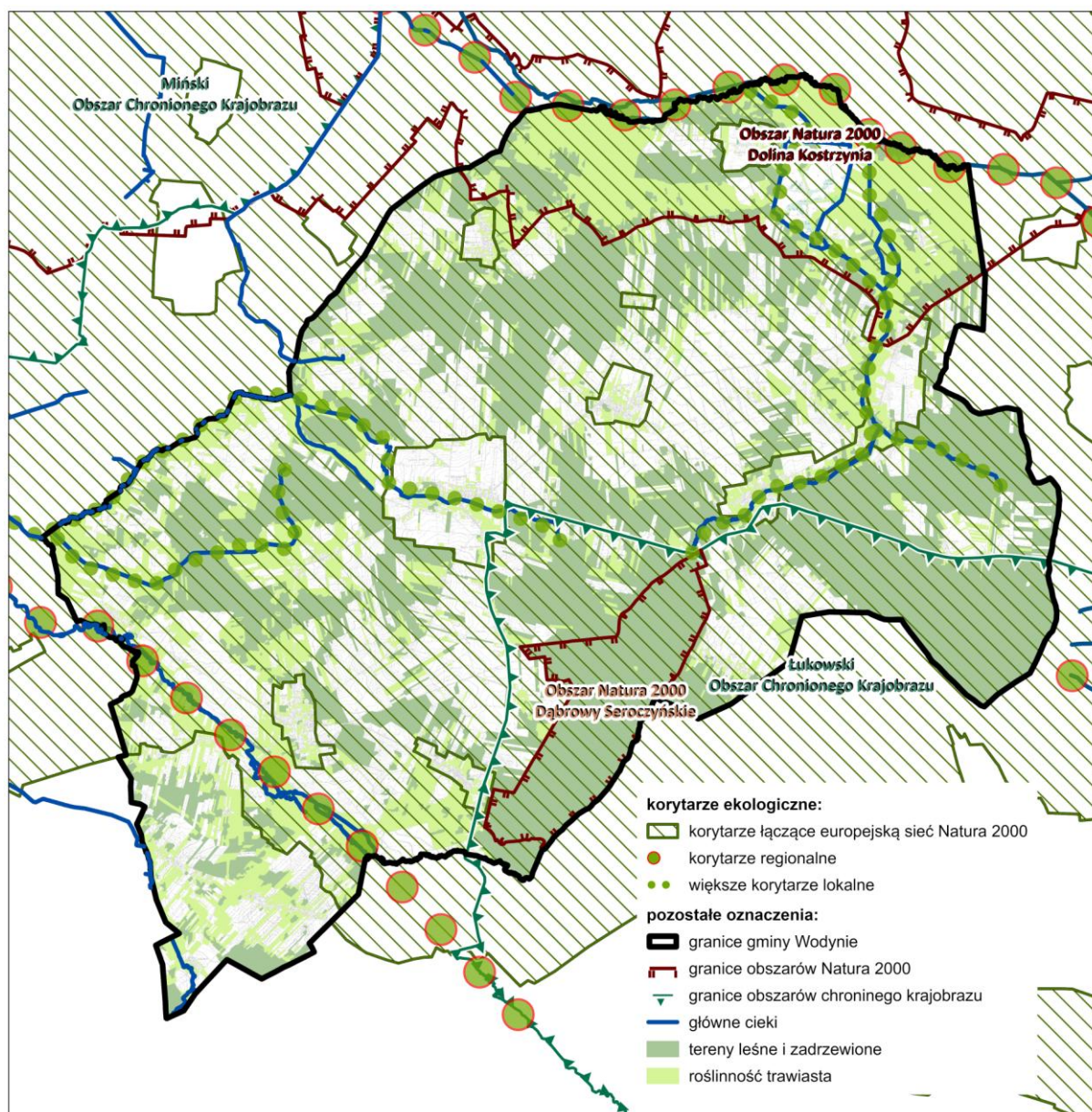
Na terenie gminy występują także tereny spełniające funkcję lokalnych ciągów ekologicznych zapewniających łączność pomiędzy terenami o istotniejszym znaczeniu. Są to lokalne płaty leśne, tereny podmokłe oraz użytki zielone i doliny lokalnych, często okresowych cieków lub rowów melioracyjnych porośnięte krzewami bądź drzewami, wąwozy, szpalery drzew na miedzach i inne tereny aktywne biologicznie.

¹³ Plan ochrony parku krajobrazowego. Poradnik metodyczny, Dyrekcja ZJPK w Krakowie, Kraków 1999

Odgrywają one zasadniczą rolę dla zachowania lokalnych populacji różnych gatunków i siedlisk, stanowiąc przestrzeń migracji organizmów na mniejszych odległościach.

Rysunek 16. Korytarze ekologiczne w gminie Wodynie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PAN i GDOŚ

7.13 Zasoby krajobrazowe

Europejska Konwencja Krajobrazowa podkreśla znaczenie krajobrazu jako podstawowego komponentu europejskiego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz jest jednym z istotnych elementów kształtujących jakość życia ludzi. Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Na ogólną fizjonomię krajobrazu wpływa ukształtowanie terenu, wartości przyrodnicze (szata roślinna), sposób użytkowania terenu oraz wartości kulturowe.

W granicach gminy Wodynie dominuje krajobraz rolniczy i leśny. Pola uprawne są wkomponowane na stałe w pejzaż Polski, a ich znaczenie dla tworzenia wartościowych widoków jest szczególnie zauważalne w

okresie wegetacyjnym, gdy wprowadzają zróżnicowaną kolorystykę. Cechą charakterystyczną tego krajobrazu na obszarze gminy jest duże rozdrobnienie pól oraz duża liczba terenów leśnych, zadrzewień, pojedynczych drzew lub kęp siedzących na miedzach, dróg dojazdowych do pól i łąk, często ze szpalerami drzew oraz rozproszona zabudowa wiejska. Cechy te powodują, że krajobraz rolniczy jest bardzo zróżnicowany, pozbawiony monotonii wielkoobszarowych pól.

Wysokie wartości krajobrazowe przedstawia także dolina rzeki Kostrzyń oraz dolina rzeki Świder wraz z otaczającymi je otwartymi przestrzeniami łąkowymi i pastwiskami. Charakteryzują się one wysokimi walorami przyrodniczymi, w tym faunistycznymi i florystycznymi.

Krajobrazem atrakcyjnym przyrodniczo jest także krajobraz leśny, obejmujący zarówno lasy prywatne, jak i państwowe. Tereny leśne stanowią atrakcyjne zaplecze rekreacyjne.

Na charakter krajobrazu gminy składa się także krajobraz kulturowy. Na terenie gminy, w miejscowości Wodynie, znajduje się m.in. park podworski z zachowaną aleją wjazdową stworzoną z pomnikowego starodrzewia lipowego, zabytkowy modrzewiowy kościół pw. Św. Piotra i Pawła zbudowany w 1776 r. czy cmentarz rodowy Załuskich i Newelskich z rodową kaplicą grobową. W Serocynie znajduje się zespół dworsko-pałacowy, w którego skład wchodzi sosnowy dwór posadowiony na kamienno-ceglanej podmurówce, murowany pałac neorenesansowy w stylu willi włoskiej, czworak, park otaczający pałac, a także budynki gospodarskie i gorzelnia. W Szostku znajduje się zespół dworski z murowanym dworem z 1905 r. i budynkami gospodarczymi z końca XIX w. Zabytkowe dwory znaleźć także można w Kamieńcu i Kołodzaju, a w Woli Wodyńskiej park podworski z początku XIX w. i cmentarz wojenny.

Audyt krajobrazowy dla województwa mazowieckiego

Audyt krajobrazowy dla województwa mazowieckiego został przyjęty Uchwałą nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r. W audycie krajobrazowym wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa mazowieckiego (w tym na obszarze gminy Wodynie) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych¹⁴. Ponadto zidentyfikowano zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów.

Na terenie gminy Wodynie zidentyfikowano łącznie cztery typy krajobrazu (krajobrazy bagienno-łąkowe – głównie bezleśne, leśne, wiejskie oraz podmiejskie i osadnicze). Spośród zidentyfikowanych krajobrazów żaden nie został uznany za krajobraz priorytetowy.

Poniżej wymieniono typy i podtypy krajobrazu występujące na terenie gminy oraz wskazano zagrożenia dla możliwości zachowania ich wartości, a także zawarto wykaz rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu.

Tabela 8. Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Wodynie

źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk	krajobrazy dolin	14-318.93-001	-
	krajobrazy dolin	14-318.93-003	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych A.3.3. Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie E.1.1. Zagrożenie powodziowe

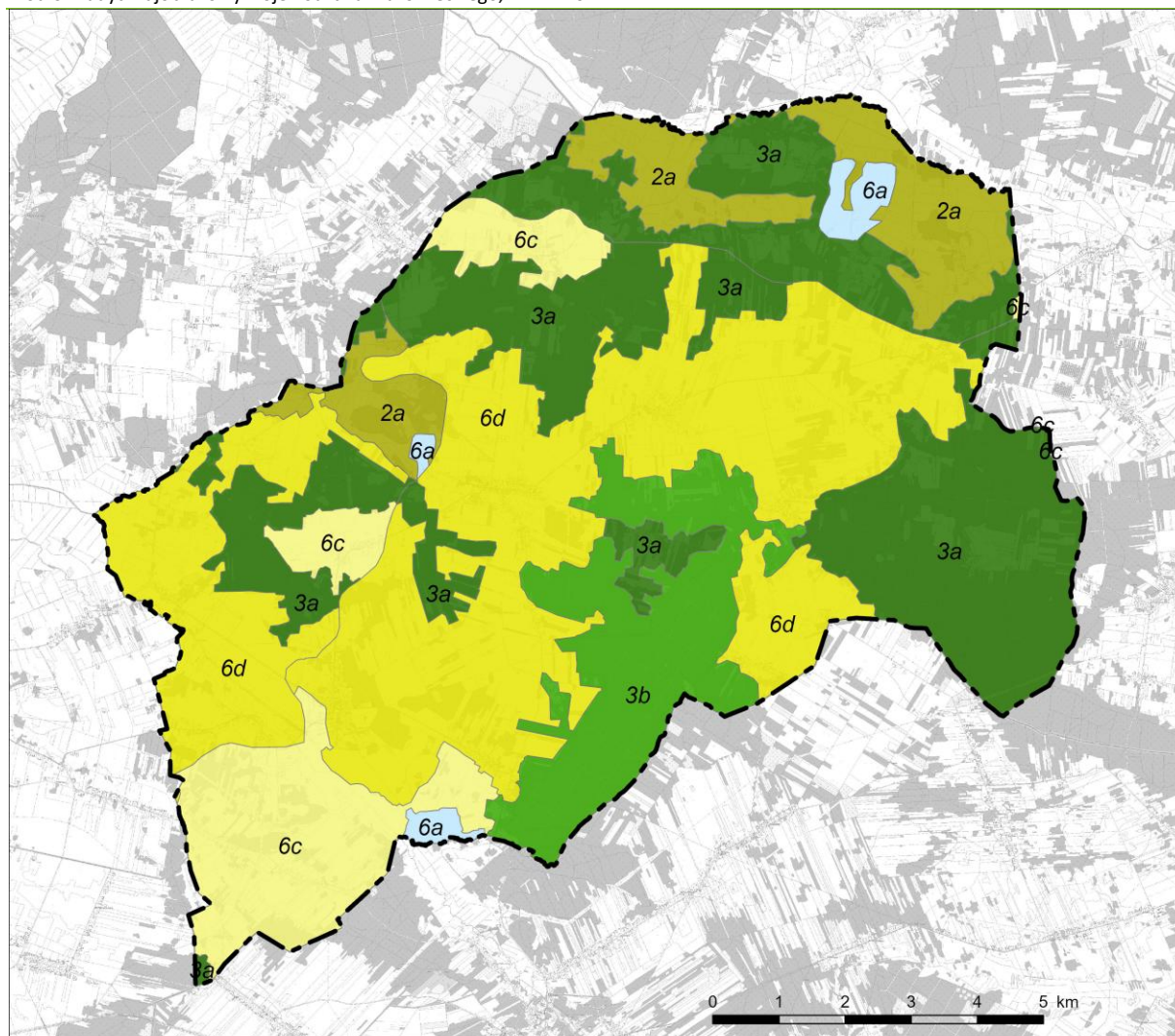
¹⁴ Krajobraz może być wskazany jako krajobraz priorytetowy, jeżeli jest szczególnie cenny ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne lub estetyczno-widokowe, a także spełnia co najmniej jedno z kryteriów, tj. unikatowość występowania, reprezentatywność, dotychczasowej ochrony prawnej, ważności krajobrazu.

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
3. Leśne 3a. Z przewagą siedlisk borowych	krajobrazy dolin	14-318.93-034	-
	krajobrazy dolin	14-318.93-036	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-074	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-075	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-076	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-077	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-078	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-079	-
3. Leśne 3b. Z przewagą siedlisk lasowych	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-048	-
6. Wiejskie 6a. Sztuczne zbiorniki wodne	krajobrazy dolin	14-318.93-005	-
	krajobrazy dolin	14-318.93-006	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-009	-
6. Wiejskie 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola	krajobrazy dolin	14-318.93-014	-
	krajobrazy dolin	14-318.93-015	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-019	-
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-020	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej D.2.1. Odory - oddziaływanie składowisk, zakładów przemysłowych, obiektów hodowli przemysłowej itp.
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-021	-
6. Wiejskie 6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości	krajobrazy dolin	14-318.93-021	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf E.1.1. Zagrożenie powodziowe
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-029	-

typ, podtyp krajobrazu	typ rzeźby terenu	kod krajobrazu	zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów
	krajobrazy pagórkowate	14-318.95-030	A.1.4. Eksploatacja złóż innych niż węgiel kamienny, węgiel brunatny i torf A.2.5. Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej

Rysunek 17. Typy i podtypy krajobrazu na terenie gminy Wodynie

źródło: Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego, MBPR 2024

— granice gminy Wodynie

typ krajobrazu:

- 2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne
(2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk)
- 3. Leśne
(3a. Z przewagą siedlisk borowych)
- 3. Leśne
(3b. Z przewagą siedlisk lasowych)

- 6. Wiejskie
(6a. Sztuczne zbiorniki wodne)
- 6. Wiejskie
(6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola)
- 6. Wiejskie
(6d. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości)

8 Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska

8.1 Stan środowiska

Z punktu widzenia zdrowia ludzi najistotniejsze znaczenie mają zanieczyszczenia wody pitnej, w mniejszym stopniu zanieczyszczenia powietrza. Dla funkcjonowania ekosystemów podstawowe znaczenie mają zanieczyszczenia powietrza lub wód powierzchniowych, wpływające na procesy życiowe roślin i zwierząt, oraz zmieniające stan środowiska, takie jak eutrofizacja, powodująca niekorzystne zmiany w ekosystemie wód, zakwaszenie oraz uciążliwości powodowane hałasem.

Powietrze atmosferyczne

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, gmina Wodynie została zaliczona do strefy mazowieckiej.

Tabela 9. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia i roślin

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ 2025

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ¹⁵	SO ₂	CO	PM ₁₀	PM _{2,5}	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A/A1	C	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	¹⁶	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- klasa A1 – stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;
- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy;
- klasa D2 – stężenie ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego, uwzględniające rzeźbę terenu oraz wpływ pól meteorologicznych zmiennych w czasie i przestrzeni na transport zanieczyszczeń, uzyskując tym samym szczegółowe wyniki imisji zanieczyszczeń powietrza dla całego województwa. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Wodynie w 2024 r. stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów długoterminowych stężeń ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, na co miały wpływ przede wszystkim warunki meteorologiczne (m.in. wysokie nasłonecznienie, niska prędkość wiatru). Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, oraz benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu w pyłe zawieszonym PM₁₀ odpowiednio poziomy dopuszczalny lub docelowy zostały dotrzymane. W ocenie uzyskały klasę A.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie mazowieckim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Znaczący udział w stężeniach substancji na obszarze województwa ma napływ zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski oraz napływ transgraniczny. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są emisje z domów ogrzewanych indywidualnie, ruch

¹⁵ dla roślin NO_x

¹⁶ nie przeprowadzono klasyfikacji

samochodowy, w tym zwłaszcza na drogach o znacznym natężeniu ruchu, a także przemysł petrochemiczny. Przemysł energetyczny, ze względu na dużą wysokość emitorów, w znacznym stopniu transportuje zanieczyszczenia poza granice województwa.

Zgodnie z raportem wojewódzkim dotyczącym jakości powietrza w województwie mazowieckim rok 2024 był drugim rokiem, po roku 2023, w którym dotrzymany został poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM₁₀. W latach wcześniejszych występowało także przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II. Oznacza to poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} w roku 2023 i 2024 w porównaniu do roku 2022 oraz wcześniejszych lat. W roku 2024 nie został dotrzymany poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ w strefie mazowieckiej. Wysokie wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień). W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza zwłaszcza w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych. Poprawa jakości powietrza w roku 2024 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego i uchwały antysmogowej oraz bardzo korzystnych warunków meteorologicznych.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy jest od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, uprzemysłowienie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z ustawy *Prawo wodne*. Badania prowadzone przez GIOŚ mają na celu przede wszystkim dostarczenie wiedzy o stanie ekologicznym (lub potencjalnie ekologicznym) i stanie chemicznym rzek w województwie, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczu, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

W układzie zlewniowym, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027), obszar gminy znajduje się w zasięgu pięciu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych, które scharakteryzowano w tabeli poniżej.

Tabela 10. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w gminie Wodynie

źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022

numer i nazwa JCWP	Kostrzyn do Dopływu z Osińskiego RW2000152671484179	Suj RW20001025629	Świder do Świdra Wschodniego RW200010256139	Świder od Świdra Wschodniego do ujścia RW2000112569	Dopływ spod Zgórznicy RW20001025616	Jemielne RW200010256329
status	silnie zmieniona część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód
stan	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	zły stan wód	brak danych	brak danych
rodzaj presji determinującej stan wód	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowę piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowę piętrzące - rzeki główne	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe	presje hydromorfologiczne – budowę piętrzące - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, budowę piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne	hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne
cele środowiskowe	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu)	Nie
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi					
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych					
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód					
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	TAK – rezerwat przyrody Rogoźnica; obszary chronionego krajobrazu: Siedlecko-Węgrowski OChK, Miński OChK, Łukowski OChK; obszary Natura 2000: Dolina Kostrzyna, Rogoźnica; użytki ekologiczne: Żabi Dółek, Potrzos	TAK - obszary chronionego krajobrazu: Łukowski OChK, Miński OChK	TAK - Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu	TAK – rezerваты przyrody: Świder, Wyspy Świdarskie; Mazowiecki Park Krajobrazowy; obszary chronionego krajobrazu: Łukowski OChK, Miński OChK, Nadwiślański (powiat garwoliński, miński i otwocki) OChK, Warszawski OChK; obszary Natura 2000: Dolina Środkowej Wisły, Dolina Środkowego Świdra, Gołe Łąki	TAK – rezerwat przyrody Kulak; Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu	NIE
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym					

numer i nazwa JCWP	Kostrzyn do Dopływu z Osińskiego RW2000152671484179	Suj RW20001025629	Świder do Świdra Wschodniego RW200010256139	Świder od Świdra Wschodniego do ujścia RW2000112569	Dopływ spod Zgórzniczy RW20001025616	Jemielne RW200010256329
status	silnie zmieniona część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód	naturalna część wód
stan	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	zły stan wód	brak danych	brak danych
rodzaj presji determinującej stan wód	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowę piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowę piętrzące - rzeki główne	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne i rzeki pozostałe	presje hydromorfologiczne – budowę piętrzące - rzeki główne presje chemiczne – rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	presje troficzne – nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (rozproszone) presje hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne, budowę piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne	hydromorfologiczne – prostowanie koryta - rzeki główne
cele środowiskowe	dobry potencjał ekologiczny stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
odstępstwa	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 i ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu, mniej rygorystyczny cel)	Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (odroczenie terminu)	Nie
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	NIE – JCWP nieprzeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi					
Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE – JCWP nieprzeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych					
Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych	TAK - cała zlewnia JCWP stanowi obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód					
obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie	TAK – rezerwat przyrody Rogoźnica; obszary chronionego krajobrazu: Siedlecko-Węgrowski OChK, Miński OChK, Łukowski OChK; obszary Natura 2000: Dolina Kostrzyna, Rogoźnica; użytki ekologiczne: Żabi Dółek, Potrzos	TAK - obszary chronionego krajobrazu: Łukowski OChK, Miński OChK	TAK - Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu	TAK – rezerwat przyrody: Świder, Wyspy Świderskie; Mazowiecki Park Krajobrazowy; obszary chronionego krajobrazu: Łukowski OChK, Miński OChK, Nadwiślański (powiat garwoliński, miński i otwocki) OChK, Warszawski OChK; obszary Natura 2000: Dolina Środkowej Wisły, Dolina Środkowego Świdra, Gołe Łąki	TAK – rezerwat przyrody Kulak; Łukowski Obszar Chronionego Krajobrazu	NIE
obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	nie występują obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym					

Dla aktualnie wyznaczonych JCWP brak bieżących wyników badań monitoringowych, natomiast znane są wyniki monitoringu JCWP ujętych w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) – wówczas obszar gminy położony był w zasięgu pięciu JCWP rzecznych:

- *Kostrzyń od źródeł do Dopływu z Osińskiego* (RW2000232668418) – JCWP monitorowana w latach 2017-2021,
- *Dopływ spod Zgórznicy* (RW20001725616) – JCWP monitorowana w roku 2021,
- *Dopływ z Wodyń* (RW20001725629) – JCWP monitorowana w roku 2021,
- *Dopływ spod Jemielnych* (RW200017256329) – JCWP monitorowana w roku 2021,
- *Świder od Świdra Wschodniego do ujścia* (RW2000192569) – JCWP monitorowana w latach 2018-2021,
- *Świder od źródeł do Świdra Wschodniego* (RW200017256149) – JCWP monitorowana w roku 2019.

Tabela 11. Ocena stanu wód powierzchniowych

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ

Nazwa i kod JCWP	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN OGÓLNY
Kostrzyń od źródeł do Dopływu z Osińskiego RW200023266841	Kostrzyń - Łączka	IV (2020)	II (2017)	>II (2020)	słaby (2020)	poniżej stanu dobrego (2021)	zły (2021)
Dopływ spod Zgórznicy RW20001725616	Dopływ spod Zgórznicy - Kołodziej	III (2021)	I (2021)	>II (2021)	umiarkowany (2021)	bd	zły (2021)
Dopływ z Wodyń RW20001725629	Dopływ z Wodyń - Góra	II (2021)	II (2021)	>II (2021)	umiarkowany (2021)	bd	zły (2021)
Dopływ spod Jemielnych RW200017256329	Dopływ spod Jemielnych - Łatowicz	II (2021)	IV (2021)	>II (2021)	umiarkowany (2021)	bd	zły (2021)
Świder od Świdra Wschodniego do ujścia RW2000192569	Świder - Dębinka, uj. do Wisły	III (2021)	II (2018)	>II (2018)	umiarkowany (2021)	poniżej stanu dobrego (2020)	zły (2021)
Świder od źródeł do Świdra Wschodniego RW200017256149	Świder - Dębinka, uj. do Wisły	III (2019)	II (2019)	>II (2019)	umiarkowany (2019)	bd	zły (2019)

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego. Badania w zakresie stanu chemicznego wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Przedmiotem monitoringu są jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w tym części uznane za zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu. Jednolita część wód podziemnych jest w dobrym stanie, jeżeli zarówno jej stan ilościowy jak i chemiczny, określono jako dobry. Gmina Wodynie położona jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd nr 55 (PLGW200055) i JCWPd nr 66 (PLGW200066).

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022)* wody podziemne ww. JCWPd charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy).

JCWPd nr 55 i JCWPd nr 66 znajdują się w wykazie wód podziemnych przeznaczonych do poboru na

potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Tabela 12. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Wodynie

źródło: Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022

kod JCWPd	stan chemiczny	stan ilościowy	ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zidentyfikowane presje znaczące
PLGW200055	dobry	dobry	niezagrożona	chemiczna - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
PLGW200066	dobry	dobry	niezagrożona	chemiczna - presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych. Na terenie gminy Wodynie nie były wyznaczone punkty pomiarowe. Najbliżej usytuowane punkty pomiarowe, w których prowadzone były badania jakości wody znajdowały się na terenie gminy Domanice i Siedlce oraz w mieście Siedlce (dla wód JCWPd nr 55) i na terenie gminy Wola Mysłowska i Mrozy (dla wód JCWP nr 66). Oceniono, że wody podziemne w tych punktach były dobrej (II klasa), zadowalającej (III klasa) i złej (V klasa) jakości.

Tabela 13. Charakterystyka punktów pomiarowych monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych oraz klasyfikacja wód w punktach pomiarowych w rejonie gminy Wodynie w 2022 r.

źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska - aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania – marzec 2023

miejsowość, gmina (numer punktu pomiarowego)	JCWPd	zwierciadło wody	typ ośrodka wodonośnego	użytkowanie terenu	klasa jakości w punkcie
m. Siedlce, gm. m. Siedlce (210)	55	napięte	porowy	zabudowa miejska luźna	II (wody dobrej jakości)
Olszyc Szlachecki, gm. w. Domanice (6495)	55	napięte	porowy	zabudowa wiejska	II (wody dobrej jakości)
Nowe Iganie, gm. w. Siedlce (8669)	55	swobodne	porowy	zabudowa wiejska	III (wody zadowalającej jakości)
Jarczew, gm. w. Wola Mysłowska (526)	66	napięte	porowy	grunty orne	II (wody dobrej jakości)
Jeruzal, gm. mw. Mrozy (9469)	66	swobodne	porowy	zabudowa wiejska	V (wody złej jakości)

8.2 Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń i możliwości ich ograniczeń

Główne zagrożenia środowiska występujące na terenie gminy Wodynie to:

- niedostateczny rozwój sieci kanalizacyjnej – z sieci kanalizacyjnej w 2023 r. korzystało 38,0% ogółu ludności gminy Wodynie¹⁷. Spływ nieoczyszczonych ścieków bytowych niesie za sobą zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych, powierzchniowych oraz gleb, a tym samym siedlisk i żyjących tam gatunków zwierząt – należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych, a w przypadku terenów, gdzie jest to niemożliwe ze względów technicznych lub ekonomicznych – regularnie kontrolować częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków;
- niska emisja – zanieczyszczenie powietrza w wyniku ogrzewania budynków – ogólnym rozwiązaniem dla ograniczenia niskiej emisji jest modernizacja indywidualnych systemów grzewczych i termomodernizacja budynków.
- hałas, którego głównym źródłem są drogi wojewódzkie, w mniejszym stopniu drogi powiatowe i drogi gminne – możliwe jest ograniczenie uciążliwości akustycznych poprzez lokalizację pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg przebiegających przez tereny zabudowane, modernizację nawierzchni drogowych (wymiana na cichą nawierzchnię).

9 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Wieloletnie prace nad poprawą jakości środowiska prowadzone na terenie gminy Wodynie od lat przynoszą efekty i można spodziewać się dalszych postępów, szczególnie w zakresie:

- rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej;
- modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem, co ma na celu ograniczenie niskiej emisji.

Analiza polityki przestrzennej gminy zawarta w dotychczas opracowywanych dokumentach (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wodynie; obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania i zagęszczania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych, podporządkowując się z reguły istniejącemu i projektowanemu układowi drogowemu oraz sieci infrastruktury technicznej, z jednoczesnym zachowaniem ciągłości terenów funkcjonujących przyrodniczo oraz uwzględnieniem obowiązujących zakazów i nakazów na obszarach objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688) wprowadziła szereg zmian w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130), która między innymi określiła nowe zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i wprowadziła plan ogólny jako nowy akt planowania przestrzennego.

Na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowują moc do czasu uchwalenia planu ogólnego gminy, jednak nie dłużej niż do końca 2025 roku.

Plan ogólny jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jego normatywna część dotyczy najważniejszych ustaleń w zakresie strefowania obszaru gminy oraz ustaleń nieprzekraczalnych warunków realizacji inwestycji w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych

¹⁷ Bank Danych Lokalnych GUS, dane za rok 2023

określonych w gminnych standardach urbanistycznych.

10 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

10.1 Identyfikacja głównych zagrożeń

Zagrożenie osuwiskowe

Zgodnie z definicją Kleczkowskiego osuwisko jest to powtarzająca się skłonność do osuwania się wywołwana warunkami zewnętrznymi lub przyczynami wewnętrznymi. Są to procesy spływania, spęszniania, osuwania się oraz obrywania i osuwania skał. Ruchy skał odbywają się w postaci osuwania i obrywu.

Zgodnie z polskim prawodawstwem istnieje obowiązek uwzględniania w dokumentach planistycznych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy - ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130) oraz ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82), zgodnie z którą ochrona gruntów rolnych i leśnych polega m.in. na zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej/leśnej, powstającym wskutek działalności nierolniczej/nieleśnej i ruchów masowych ziemi (art. 3 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 2 pkt 2). Obowiązek prowadzenia obserwacji i rejestru terenów zagrożonych masowymi ruchami ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (art. 110a ust. 1) posiada starosta.

Zgodnie z Mapą osuwisk i terenów zagrożonych (MOTZ) opracowaną przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu SOPO – Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej, na terenie gminy Wodynie nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Zagrożenie powodziowe

Dla terenu gminy Wodynie zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Świder. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP), opracowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie¹⁸.

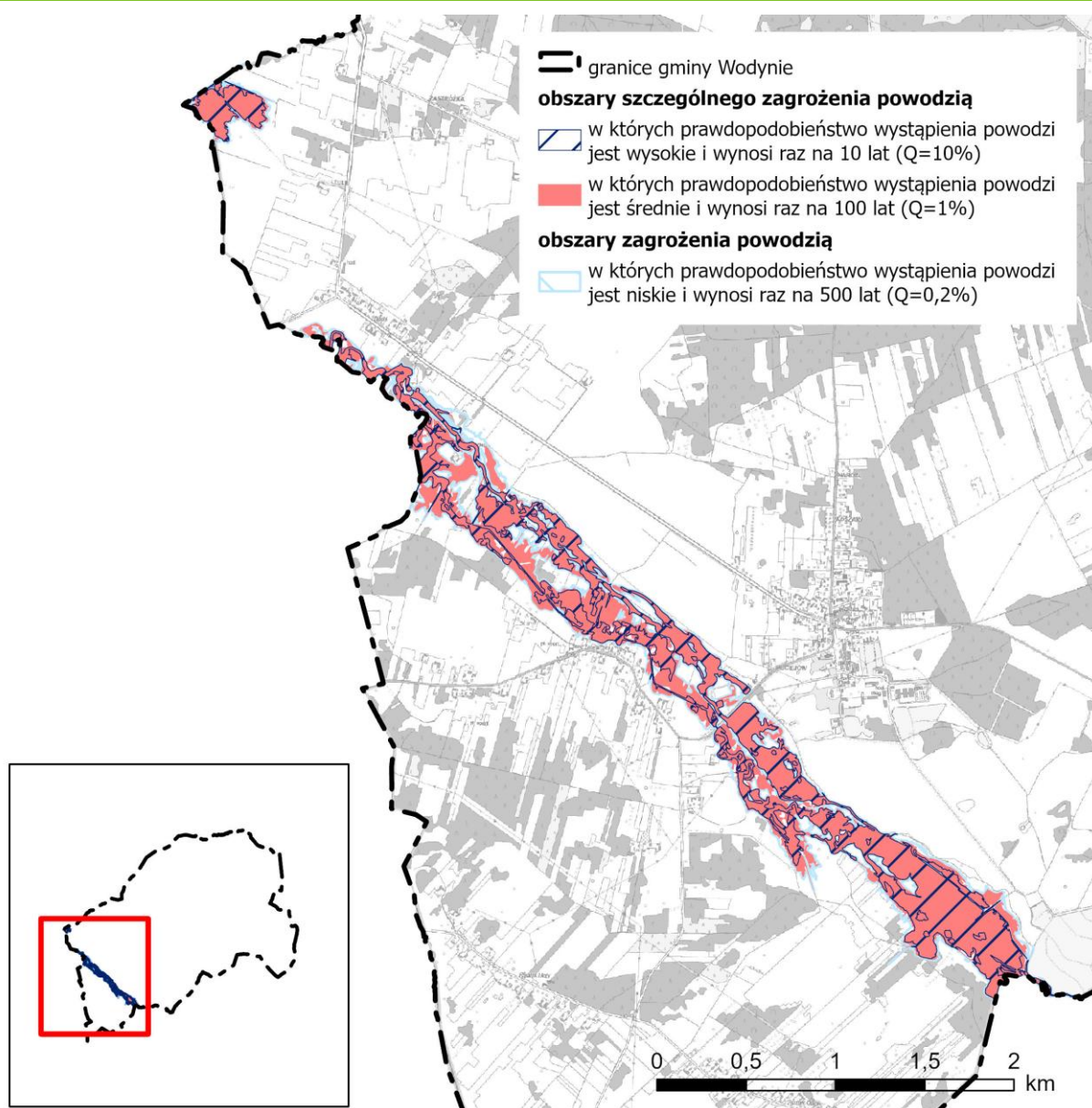
Na mapach zagrożenia powodziowego wskazano obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie) oraz o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie). Świder na obszarze gminy jest nieobwałowany. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, tj. Q=1% i Q=10%, występują ograniczenia dla zagospodarowania terenu, które wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi.

Mapy ryzyka powodziowego, przedstawiające negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych wskazują, że rzeka Świder na odcinku przepływającym przez gminę Wodynie nie stanowi zagrożenia dla jakichkolwiek zabudowań.

¹⁸ Dane pochodzące z aktualizacji map zagrożenia powodziowego, które w dniu 7.09.2022 r. zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1478 ze zm.) zostały podane do publicznej wiadomości.

Rysunek 18. Zagrożenie powodziowe w gminie Wodynie

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP i SWDE

Hałas

Wodynie nie jest gminą silnie narażoną na uciążliwości hałasowe. Głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa - jest to przede wszystkim droga wojewódzka nr 802 łącząca gminę Wodynie z Mińskiem Mazowieckim oraz droga wojewódzka nr 803 łącząca gminy Stoczek Łukowski i Wodynie z Siedlcami.

Drogi te stanowią obecnie główne powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy Wodynie, których uzupełnieniem są drogi kategorii powiatowej i kategorii gminnej, obejmujące wszystkie miejscowości na terenie gminy.

Zgodnie z Generalnym Pomiarem Ruchu przeprowadzonym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w 2020/2021 na drogach krajowych i wojewódzkich¹⁹ ruch samochodowy na drodze wojewódzkiej nr 802 i nr 803 w granicach gminy Wodynie nie jest bardzo wysoki, niemniej po drogach tych poruszają się nie tylko samochody osobowe, ale także pojazdy ciężarowe, których ruch powoduje znacznie większą uciążliwość

¹⁹ Generalny Pomiar Ruchu 2020/21, GDDKiA: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

akustyczną w porównaniu do samochodów osobowych.

Tabela 14. Średni Dobowy Ruch Roczny w GPR 2020/21 dla dróg wojewódzkich 802 i 803

źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

numer drogi	opis odcinka		SDRR poj. silnikowe ogółem
	długość (km)	nazwa	
802	9,600	LATOWICZ - SEROCZYN /DW803/	1468
803	21,200	SKÓRZEC- SEROCZYN /DW802/	2720
803	3,388	SEROCZYN /DW802/ - GR. WOJ.	1153

Innymi źródłami hałasu występującymi na terenie gminy są niewielkie zakłady produkcyjne, a także warsztaty samochodowe, stolarskie itp., przy czym nie są to źródła szczególnie uciążliwe, gdyż gminę charakteryzuje ogólnie dobry klimat akustyczny. Ponadto część gminy jest użytkowana rolniczo - hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu.

Istniejący hałas można eliminować poprzez poprawę stanu nawierzchni istniejących dróg, wprowadzanie stref wyłączonych z ruchu lub z ograniczeniem prędkości w obszarach zabudowanych. Uciążliwości można natomiast ograniczyć poprzez odpowiednią lokalizację zabudowy mieszkaniowej i zwiększanie terenów zieleni w otoczeniu dróg.

Promieniowanie elektromagnetyczne

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł promieniowania elektromagnetycznego: naturalne (pole geomagnetyczne Ziemi, Słońce, zjawiska atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne, pierwiastki promieniotwórcze) oraz sztuczne (wprowadzone do środowiska przez człowieka, tj. obiekty elektroenergetyczne do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej (napowietrzne linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, elektrociepłownie, elektrownie), instalacje i urządzenia radiokomunikacyjne (stacje bazowe telefonii komórkowej (SBTK), stacje nadawcze, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne)²⁰. Na terenie województwa mazowieckiego głównym źródłem PEM są bazowe stacje telefonii komórkowej. W przypadku gminy Wodynie jest to także przebiegająca tranzytowo napowietrzna linia najwyższego napięcia 220 kV biegnąca z elektrowni Kozienice do siedleckiego węzła elektroenergetycznego, a także sieć dystrybucyjna, na którą składają się stacje elektroenergetyczne 110/15 kV, linie elektroenergetyczne średniego napięcia (15 kV) oraz linie niskiego napięcia.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności.

Zgodnie z *Oceną poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie mazowieckim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska (Warszawa, czerwiec 2024)* w 2023 r. na terenie województwa mazowieckiego pomiary przeprowadzono w 158 punktach pomiarowych, z czego w 101 punktach stałej sieci monitoringu i w 57 punktach monitoringu badawczego. Na terenie gminy Wodynie wyznaczono punkt pomiarowy w ramach monitoringu badawczego, znajduje się on w miejscowości Wodynie, przy ulicy Siedleciej. Zgodnie z analizą wyników pomiarów poziomów PEM dla stałej sieci monitoringu, jak również dla monitoringu badawczego, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM, ponieważ w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WME^{21} nie przekroczył wartości 1 (dla

²⁰ Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023 w województwie mazowieckim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska, 2024

²¹ WME oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie max. wartości chwilowej (E_{MAX}). Dopuszczalne poziomy pole elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WME nie przekracza wartości 1

punktu pomiarowego zlokalizowanego w Wodniach wartość wskaźnika WM_E wyniosła 0,14). Oznacza to, że na monitorowanych obszarach województwa mazowieckiego poziomy PEM są bardzo niskie. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego w na terenie województwa wynosi 0,71 [V/m].

Zagrożenia dla jakości powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego tzw. „niska emisja” oraz emisja komunikacyjna.

Na terenie gminy Wodynie nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz podmiotów gospodarczych. W kotłowniach tych wykorzystywany jest głównie węgiel i drewno.

Na terenie gminy Wodynie nie ma obecnie możliwości zmiany systemu rozwiązań indywidualnych na sieć ciepłą, dlatego ważne są działania z zakresu modernizacji instalacji grzewczych i źródeł ciepła, doboru niskoemisyjnych paliw, termomodernizacji budynków, rozpowszechniania informacji o odnawialnych źródłach energii i ich efektywnym wykorzystaniu dla potrzeb ciepłowniczych oraz budowy świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania ciepłem.

Emisja komunikacyjna najbardziej odczuwalna jest w pobliżu dróg, głównymi zanieczyszczeniami emitowanymi w związku z ruchem samochodowym są: tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory, tlenki azotu, pyły zawierające metale ciężkie, pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych

Gmina Wodynie nie posiada sieci kanalizacyjnej na całym swoim terenie. W 2023 r. tylko 38,0% ogółu ludności gminy było podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Sieć kanalizacyjna obecna jest w 10 miejscowościach: Seroczyn, Żebraczka, Rudnik Mały, Kołodziej, Wola Serocka, Wodynie, Łomnica, Oleśnica, Wola Wodyńska i Kochany. Na terenie gminy Wodynie funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków:

- w miejscowości Jedlina o przepustowości $Q=340 \text{ m}^3/\text{d}$;
- w miejscowości Wola Wodyńska o przepustowości $Q=150 \text{ m}^3/\text{d}$.

Nieruchomości niepodłączone do systemu kanalizacji są obsługiwane przez alternatywne rozwiązania dla budowy zbiorczego systemu kanalizacyjnego - indywidualne systemy oczyszczania ścieków: przydomowe oczyszczalnie ścieków (22 sztuki w 2023 r.) oraz szczelne zbiorniki bezodpływowe (245 sztuk w 2023 r.), z których nagromadzone ścieki dowożone są taborem asenizacyjnym na stację zlewną. Nieszczelność szamb stanowi znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Należy konsekwentnie zwiększać powierzchnię obszarów skanalizowanych i prowadzić kontrolę wywozu nieczystości.

Stopień zagrożenia zanieczyszczeniami wód podziemnych wynika z geologicznych uwarunkowań, stopnia skażenia pozostałych komponentów środowiska (powietrza, gleb, wód powierzchniowych) oraz charakteru zagospodarowania terenu. Zgodnie z Mapą hydrogeologiczną Polski w południowo-zachodniej części gminy występuje średni stopień zagrożenia wód podziemnych, co jest związane z obecnością ognisk zanieczyszczeń na terenach o niskiej odporności głównego poziomu wodonośnego. Duże zagrożenie związane jest z brakiem kanalizacji sanitarnej oraz nawożeniem pól ornych, łąk, pastwisk oraz rolniczym wykorzystaniem ścieków.

Zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody, w tym obszarów Natura 2000

Zagrożenie środowiska na terenie gminy Wodynie, w tym obszarów chronionych, wiąże się z obniżaniem walorów krajobrazowych w wyniku postępowania zainwestowania terenów oraz realizacją elementów infrastruktury technicznej i drogowej oraz prowadzeniem intensywnego rolnictwa.

11 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych, lecz określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne), co ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni, bez niekontrolowanego rozlewu zabudowy.

Ustalenia planu ogólnego są zgodne z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego przyjętym uchwałą Nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.

Za istotne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, mające znaczenie w skali sporządzanego opracowania, uznano następujące cele:

- ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych – zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona obiektów i obszarów o cennych walorach przyrodniczych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ochrona korytarzy ekologicznych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro);
- ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ochrona walorów krajobrazowych środowiska – zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego.

Ustalenia planu ogólnego umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy Wodynie.

12 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu ogólnego, tj. projektowanych stref planistycznych oraz określonych gminnych standardów urbanistycznych, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do

wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenia projektu planu ogólnego gminy Wodynie. W ramach planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a następnie na ich podstawie, zgodnie z art. 13a ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określono strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy.

Zapisy planu ogólnego gminy Wodynie będą uwzględniane przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

12.1 Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Ze względu na ogólny charakter projektu planu ogólnego gminy Wodynie, który dotyczy strefowania obszaru gminy oraz ustala nieprzekraczalne warunki realizacji inwestycji jedynie w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych, prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi nie może podlegać dokładnej analizie.

Plan ogólny stanowi podstawę prawną do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Hałas

Zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się tereny, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Na terenie gminy Wodynie obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują obszar o powierzchni ok. 23,75 ha. Pierwszy z planów obowiązuje w obrębie Seroczyn, wyznaczając tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług, zieleni, wód oraz układ komunikacyjny. Drugi z planów obowiązuje na fragmencie obrębu Helenów - plan obejmuje strefę oddziaływania linii elektroenergetycznej najwyższego napięcia 400 kV Kozienice – Ujrzanów – nie wyznacza on terenów zabudowy. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy, projektowanej zabudowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi dokumentami planistycznymi oraz tereny planowane do zabudowy zgodnie z wnioskami interesariuszy.

Nie ma podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną z uwagi iż, ustalenia dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostały zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, jak również będą one musiały być zawarte w miejscowych planach sporządzanych na podstawie ustaleń planu ogólnego.

W odniesieniu do terenów usługowych oraz terenów produkcyjnych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w obrębie wyznaczonych stref planistycznych (SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC, SG) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Należy podkreślić, że przedsięwzięcia zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.), powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji

o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania na klimat akustyczny, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Uciążliwości odorowe

Wyznaczone w planie ogólnym strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ) oraz strefy produkcji rolniczej (SR) umożliwią rozwój istniejących i powstanie nowych obiektów służących gospodarce rolnej w zakresie przetwórstwa zbóż, produkcji kasz i owoców, a także rozwój produkcji rolnej w innych branżach np. hodowli zwierząt gospodarskich. W wybranych strefach SR dopuszcza się także lokalizację biogazowni.

W przypadku realizacji w strefach SZ i SR obiektów hodowlanych, takich jak chlewnie, czy kurniki, lub w strefach SR biogazowni, istnieje możliwość wystąpienia emisji substancji złowonnych mogących powodować uciążliwości odorowe dla najbliższego otoczenia. Źródłem powstawania odorantów w budynkach inwentarskich są zwierzęta, ich odchody, pasza oraz praca urządzeń i procesy technologiczne. Oddziaływanie obiektu uzależnione jest od jego wielkości, rodzaju zwierząt, sposobu odżywiania, systemu utrzymania (ściółkowy, bezściółkowy), częstotliwości usuwania odchodów, miejsca składowania odchodów, czyszczenia stanowisk, sposobu wentylacji budynków, parametrów meteorologicznych, czy właściwości odchodów. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie (Dz. U. z 2023 r., poz. 297) budowle rolnicze uciążliwe dla otoczenia, w szczególności z uwagi na zapylenie, zapachy lub wydzielanie się substancji toksycznych, powinny być odizolowane od przyległych terenów pasem zieleni złożonym z roślinności średnio- i wysokopiennej. W ww. rozporządzeniu wskazuje się także minimalne odległości budowli rolniczych m.in. od pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi na działkach sąsiednich. W przypadku biogazowni źródłami emisji substancji złowonnych mogą być m.in. pojazdy dostarczające substrat, zbiorniki i silosy, w których przechowywane są substraty, komory fermentacyjne, zbiorniki na masę pofermentacyjną, zbiorniki na przefermentowaną biomasę, czy niewłaściwe odsiarczanie biogazu, przy czym poprawna eksploatacja biogazowni nie powinna stwarzać żadnych uciążliwości poza terenem zakładu, na którym jest zlokalizowana, w tym także na otwartym terenie zakładu. W celu ograniczenia wpływu biogazowni na stan środowiska ważna jest prawidłowa realizacja prac budowlanych i montażowych. Niewłaściwe wykonanie połączeń instalacji, a także wszelkiego rodzaju nieszczelności na etapie eksploatacji mogą być źródłem rozszczelnienia instalacji, a tym samym emisji substancji złowonnych do środowiska.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) chów lub hodowla zwierząt, w zależności od ilości dużych jednostek przeliczeniowych (DJP)²², podobnie jak biogazownia, może stanowić przedsięwzięcie zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które powinno mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W karcie lub raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się typ, wielkość i zasięg emisji do powietrza, w tym także emisji substancji złowonnych, mogących powodować uciążliwości odorowe, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących emisją substancji złowonnych ani narażeniem ludzi na uciążliwości odorowe, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W odniesieniu do obiektów hodowlanych, które mogą w przyszłości powstać w obrębie wyznaczonych stref SZ i SR oraz biogazowni mogących powstać w wyznaczonych strefach SR, to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości dokładnej lokalizacji, rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

²² Duża jednostka przeliczeniowa (DJP) to umowna jednostka zwierząt hodowlanych w gospodarstwie. Jeden DJP (1 DJP) odpowiada jednej krowie o masie pięćset kilogramów lub innym zwierzętom, z wyłączeniem ryb, o łącznej masie pięćset kilogramów

Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne lub elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekąźnikowe telefonii komórkowej, urządzenia radiolokacyjne oraz radionawigacyjne. Dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego w zależności od funkcji obszaru określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448).

Na terenie gminy Wodynie zlokalizowana są dwie linie przesyłowe najwyższego napięcia:

- dwutorowa linia 400 kV relacji Kozienice-Siedlce Ujrzanów, Stanisławów-Siedlce Ujrzanów,
- dwutorowa linia 400 kV relacji Stanisławów-Siedlce Ujrzanów, Kozienice-Stanisławów.

Na sieć dystrybucyjną składają się stacje elektroenergetyczne 15/0,4 kV, linie elektroenergetyczne średniego napięcia (30 kV i 15 kV) oraz linie niskiego napięcia. Linie elektroenergetyczne średniego oraz niskiego napięcia występują zarówno jako kablowe jak i napowietrzne.

Projekt planu ogólnego nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, a jedynie określa gminny katalog stref planistycznych, w którym zawarty jest profil funkcjonalny poszczególnych stref planistycznych. W profilu funkcjonalnym stref planistycznych dopuszczono m.in. tereny infrastruktury technicznej. Brak jest podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Pole magnetyczne ma zdolność przenikania przez większość obiektów, dlatego jego ekranowanie jest utrudnione. Przepisy odrębne wymagają zachowania pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych, o szerokości w zależności od napięcia, w których zakazuje się m.in. lokalizacji miejsc pobytu ludzi, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom. W uzasadnieniu do planu ogólnego jako tereny z ograniczeniami zabudowy wskazano m.in. pasy technologiczne napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć o szerokości 70 m (po 35 m licząc od osi linii), w których zakazuje się:

- lokalizacji budynków mieszkalnych, budynków zamieszkania zbiorowego, budynków użyteczności publicznej;
- tworzenia hałd, nasypów, zwiększania rzędnych terenu;
- sadzenia roślinności o wysokości przekraczającej 3 m.
- lokalizacja innych obiektów i urządzeń budowlanych musi uwzględniać przepisy odrębne.

W granicach pasów technologicznych istniejących linii elektroenergetycznych najwyższego napięcia w projekcie planu ogólnego wyznaczono przede wszystkim strefy SO (1SO, 90SO, 93SO, 98SO, 144SO, 215-216SO, 218SO, 247-250SO), gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym wyłącznie teren zieleni urządzonej lub dodatkowo teren elektrowni słonecznej i teren elektrowni geotermalnej. W granicach ww. pasów technologicznych, w nieznacznym stopniu wyznaczono także strefy SK (24SK i 27SK). Szczegółowe ustalenia dla wszystkich tych terenów, w tym wyznaczenie pasów technologicznych od linii elektroenergetycznych z zakazem lokalizacji zabudowy, powinny zostać zawarte w sporządzonych dla tych obszarów miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz.U. z 2016 r., poz. 138).

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska²³ na terenie Gminy Wodynie nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii ZDR ani zakłady o zwieszonym ryzyku ZZR (stan na dzień 12.02.2025 r.)²⁴

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska w obrębie zwartej zabudowy miast i wsi zabroniona jest budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, przy czym zapisy te nie dotyczą budowy i rozbudowy zakładów na obszarach określanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny przeznaczone do działalności produkcyjnej, składowania i magazynowania, jeżeli plany te nie zawierają ograniczeń dotyczących zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi. Zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lokalizuje się m.in. w bezpiecznej odległości od siebie, od wielorodzinnych budynków mieszkalnych, od obiektów użyteczności publicznej, od budynków zamieszkania zbiorowego, od obszarów chronionych ustanowionych w trybie ustawy o ochronie przyrody, od upraw wieloletnich, od stref ochronnych ujęć wód oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, od dróg krajowych oraz od linii kolejowych o znaczeniu państwowym. Istniejącym zakładom, dla których bezpieczna odległość nie została zachowana, organy Inspekcji Ochrony Środowiska, po uzyskaniu opinii właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej, mogą wydać decyzję w zakresie nałożenia dodatkowych zabezpieczeń technicznych, aby zmniejszyć niebezpieczeństwa, na jakie są narażeni ludzie.

W odniesieniu do zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, które mogą w przyszłości powstać w obrębie wyznaczonych stref gospodarczych (SP) to na etapie sporządzania planu ogólnego nie można stwierdzić ani opisać możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju ani szczegółów technicznych przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach.

Ewentualne skutki środowiskowe w wyniku zdarzeń losowych wywołujących poważną awarię przemysłową w skutkach mogą być nieodwracalne, jednak samo ryzyko wystąpienia takich zdarzeń jest znikome. Zakłady stwarzające ryzyko wystąpienia poważnych awarii podlegają bardzo rygorystycznym normom prawnym i są regularnie kontrolowane pod względem zachowania bezpieczeństwa.

Zagrożenie powodziowe

W gminie Wodynie zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Świder, dla której wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie) i o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie). Brak jest wałów przeciwpowodziowych.

W obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087.) brak jest bezpośrednich zapisów o zakazie budowy obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Tereny szczególnego zagrożenia powodzią zlokalizowane są w miejscowościach Borki, Seroczyn, Żebraczka, Rudnik Duży. W projekcie planu ogólnego w terenach tych wyznaczono głównie strefy SO (17- 24SO), w których profil podstawowy stanowi teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast profil dodatkowy to teren zieleni urządzonej. W granicach szczególnego zagrożenia powodzią, w miejscowości Borki, wyznaczono teren 26SZ, który stanowi zagospodarowany teren, gdzie znajduje się m.in. zabytkowy młyn wodny. W zasięgu terenów powodziowych zlokalizowane są także niewielkie obszary stref oznaczonych symbolami SZ znajdujące się w obrębie Żebraczka. Ponadto w Seroczynie, w strefie zagrożenia powodziowego, wyznaczono teren 28SU, który stanowi istniejące boisko oraz teren 3SP, który stanowi istniejący skład. Na terenie tym obowiązuje także miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Seroczyn (uchwała nr IV/19/11 Rady Gminy Wodynie z dnia 25 lutego 2011 r.).

Szczegółowe ustalenia dla wszystkich ww. terenów, w tym - w przypadku części z nich - zakaz lokalizacji nowej zabudowy, powinny zostać zawarte w sporządzonych dla tych obszarów miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Należy mieć na względzie, że nie dopuszcza się sytuowania zbiorników na

²³ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowe>

²⁴ Informacje, rejestry i wykazy dotyczące zakładów o dużym ryzyku: <https://www.gov.pl/web/kwpsp-warszawa/informacje-rejestry-i-wykazy-dotyczace-zakladow-o-duzym-ryzyku>

nieczystości ciekłe (szamb) na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz na terenach zalewowych. Ponadto na obszarach tych zakazuje się gromadzenia nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody.

12.2 Wpływ na zwierzęta i rośliny

Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny funkcjonujące przyrodniczo, co z punktu widzenia ochrony fauny jest korzystne.

Poniżej przedstawiono analizę wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk cennych gatunków flory i fauny, stanowiących przedmioty ochrony obszarów wyznaczonych na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Obszar Natura 2000 Dolina Kostrzyna

W granicach gminy Wodynie, na terenie kompleksu stawów rybnych Szostek, stwierdzono stanowisko zielonki *Porzana parva*, stanowiącej przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzyna PLB140009. Nie można także wykluczyć obecności innych stanowisk chronionych gatunków ptaków na tym obszarze. Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji działań ochronnych wyznaczonych na obszarze Natura 2000 Dolina Kostrzyna w granicach gminy Wodynie (lokalizacja obszarów wdrażania działań ochronnych została przedstawiona na załączniku 1 do prognozy) wykazała, że:

- a) obszary wskazane do zachowania siedlisk derkacza *Crex crex*:
 - w większości objęte zostały strefami otwartymi: 3SO, 6SO, 7SO, 8SO, 9SO, 11SO, 12SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej;
 - częściowo objęte zostały strefami wielofunkcyjnymi z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 2SJ, 14SJ, 15SJ, 16SJ, 17SJ, 19SJ, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód,
 - częściowo objęte zostały strefami wielofunkcyjnymi z zabudową zagrodową 43SZ, 44SZ, 45SZ, 324SZ, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
 - częściowo objęte zostały strefami produkcji rolniczej 3SR, 6SR, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód (strefa 3SR) lub teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód (strefa 6SR);
 - częściowo objęte zostały strefami komunikacyjnymi 15SK, 22SK, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren drogi zbiorczej, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód;
- b) obszary wskazane m.in. do utrzymania aktualnej powierzchni stawów rybnych (ok. 370 ha) i ich ekstensywnego użytkowania, utrzymania powierzchni szuwarów oraz stworzenia nowych możliwości

gniazdowania dla ptaków z gatunku: rybitwa czarna *Chlidonias niger*, zielonka *Porzana parva*, podrózniczek *Luscinia svecica*, dziwonka *Carpodacus erythrurus*:

- o objęte zostały strefą produkcji rolniczej 3SR, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- c) obszary wskazane do utrzymania liczebności gatunku podrózniczka *Luscinia svecica* co najmniej na aktualnym poziomie (8 par) - liczenia gatunku na powierzchniach monitoringowych w otoczeniu stawów rybnych Szostek:
- o częściowo objęte zostały strefą produkcji rolniczej 3SR, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
 - o częściowo objęte zostały strefami otwartymi: 3SO, 6SO, 7SO, 11SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej;
 - o częściowo objęte zostały strefą wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną 2SW, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
 - o częściowo objęte zostały strefami wielofunkcyjnymi z zabudową mieszkaniową jednorodziną 21SJ, 25SJ, 26SJ, 27SJ, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód,
 - o częściowo objęte zostały strefami wielofunkcyjnymi z zabudową zagrodową 47SZ, 48SZ, 49SZ, 50SZ, 51SZ, 310SZ, 311SZ, 312SZ, 313SZ, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
 - o częściowo objęte zostały strefą usługową 3SU, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód;
- d) obszary wskazane do utrzymania liczebności gatunku derkacza *Crex crex* co najmniej na aktualnym poziomie (340 samców) - liczenia gatunku na powierzchni monitoringowej „Czajków”:
- o w większości objęte zostały strefami otwartymi: 8SO, 9SO, 12SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej;
 - o częściowo objęte zostały strefą wielofunkcyjną z zabudową zagrodową 324SZ, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Wyznaczenie w większości stref otwartych SO w obrębie obszarów objętych działaniami ochronnymi dla derkacza *Crex crex*, podobnie jak objęcie strefą produkcji rolniczej SR kompleksu stawów rybnych Szostek, gdzie istnieje możliwość gniazdowania ptaków z gatunku: rybitwa czarna *Chlidonias niger*, zielonka *Porzana parva*, podróżniczek *Luscinia svecica*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, derkacz *Crex crex* uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

W odniesieniu do objęcia strefą wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW oraz strefą usługową SU fragmentu obszaru Natura 2000, gdzie wyznaczono działania ochronne dla podróżniczka *Luscinia svecica*, to strefy te zostały wyznaczone w oparciu o istniejącą już zabudowę (2SW, 3SU), a więc zabudowa została dopuszczona na tych terenach przed przystąpieniem do wykonywania projektu planu ogólnego.

W odniesieniu do objęcia strefami wielofunkcyjnymi z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ fragmentów obszaru Natura 2000, w tym obszarów, gdzie wyznaczono działania ochronne dla derkacza *Crex crex* i podróżniczka *Luscinia svecica*, to strefy te zostały wyznaczone głównie w oparciu o istniejącą już zabudowę (3SJ, 14-17SJ, 25-27SJ), a więc zabudowa została już dopuszczona na tych terenach, lub stanowią tereny uzupełnienia zabudowy (19SJ-21SJ) wyznaczone na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy, co oznacza, że tereny te znajdują się wśród zgrupowania minimum 5 innych budynków. Zgodnie z inwentaryzacją przyrodniczą powyższe tereny znajdują się poza zidentyfikowanymi stanowiskami gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, nowa zabudowa w tym terenie będzie uzupełnieniem i kontynuacją już istniejącej zabudowy.

W odniesieniu do objęcia strefami wielofunkcyjnymi z zabudową zagrodową fragmentów obszaru Natura 2000, w tym obszarów, gdzie wyznaczono działania ochronne dla derkacza *Crex crex* i podróżniczka *Luscinia svecica*, to strefy te zostały wyznaczone w oparciu o już istniejącą zabudowę (43-51SZ, 310-312SZ), a więc zabudowa została dopuszczona na tych terenach przed przystąpieniem do wykonywania projektu planu ogólnego.

W odniesieniu do objęcia strefami komunikacyjnymi 15SK i 22SK fragmentu obszaru Natura 2000, gdzie wyznaczono działania ochronne dla derkacza *Crex crex*, to strefy te zostały wyznaczone na terenach już istniejącej drogi.

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie

W przypadku obszaru Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie, został on w całości objęty strefą otwartą 10SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej, co uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130). Nie przewiduje się negatywnego wpływu na siedliska chronione, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Rezerwat przyrody Kulak

W przypadku rezerwatu przyrody Kulak, został on w całości objęty strefami otwartymi 4SO i 10SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej, co uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130). Nie przewiduje się negatywnego wpływu na cenne zbiorowiska roślinne, dla których ochrony został wyznaczony obszar.

Rezerwat przyrody Dąbrowy Seroczyńskie

W przypadku rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie, został on w całości objęty strefami otwartymi 4SO i 10SO, gdzie w profilu podstawowym ustalono teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren

zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej, natomiast w profilu dodatkowym teren zieleni urządzonej, co uznaje się za rozwiązanie korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

W przypadku otuliny rezerwatu w projekcie planu ogólnego uwzględniono ustalenia zawarte w planie ochrony, a strefy zabudowy dopuszczono jedynie na terenach, na których plan ochrony stwarzał taką możliwość. Nadmienić należy, że są to głównie strefy wyznaczone w oparciu o istniejącą już zabudowę.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu ustaleń planu ogólnego na kompleks leśny i różnogatunkową roślinność zielną z rzadkimi i chronionymi gatunkami, dla których ochrony został wyznaczony ten rezerwat przyrody.

Podsumowując, na etapie sporządzania dokumentu, jakim jest plan ogólny, nie ma podstaw do prognozowania negatywnego wpływu na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000 czy rezerwaty przyrody. Realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach tych obszarów, czy to w granicach obszarów objętych działaniami ochronnymi, czy poza nimi, będzie musiała zostać poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na te obszary zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112).

Zarówno dla flory, jak i dla fauny największym zagrożeniem jest utrata bądź przekształcanie siedlisk. Projekt planu ogólnego zasadniczo nie skutkuje utratą najcenniejszych siedlisk przyrodniczych bądź stanowisk cennych gatunków flory i fauny.

Ponadto przez obszar gminy Wodynie przebiega korytarz ekologiczny Lasy Łukowskie (KPnC-3B). Projekt planu ogólnego utrzymuje tereny inwestycyjne w obrębie korytarza ekologicznego zgodnie ze stanem istniejącym i obowiązującymi dokumentami planistycznymi. Przyrost nowych terenów inwestycyjnych (zasięg stref planistycznych, gdzie dopuszcza się tereny budowlane) jest niewielki i dotyczy pojedynczych działek przy istniejącej zabudowie bądź terenów już przeznaczonych pod zabudowę. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na drożność korytarza ekologicznego Lasy Łukowskie, ponieważ w jego obrębie przeważają tereny objęte w planie ogólnym strefą otwartą nad terenami przeznaczonymi pod zabudowę.

12.3 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje, zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia planu ogólnego poprzez wskazanie stref planistycznych, w których dopuszczono tereny inwestycyjne, przyczyniają się do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Będą to zazwyczaj zmiany punktowe, związane z posadowieniem obiektów budowlanych, bądź poprowadzeniem nowych ciągów komunikacyjnych. Istotne jest, że tereny inwestycyjne wskazano przede wszystkim w oparciu o istniejącą zabudowę oraz obowiązujące dokumenty planistyczne, gdzie powstanie nowej zabudowy zostało już przesądzone. Dodatkowo uwzględniono wnioski złożone w procedurze planistycznej.

Prognozuje się, iż na nowych terenach inwestycyjnych nastąpi zmiana składu gatunkowego zarówno roślin, jak i zwierząt. Tereny, które były do tej pory niezainwestowane o składzie gatunkowym charakterystycznym dla terenów otwartych i zadrzewionych, zostaną przeznaczone pod zielenią urządzonej (trawniki, krzewy, drzewa ozdobne, rośliny rabatowe, w tym gatunki obcego pochodzenia). Skład gatunkowy zwierząt, również ulegnie zmianie – zwierzęta, które do tej pory wykorzystywały teren do żerowania, migracji, zmieniają swoje tereny bytowania. Będzie to oddziaływanie wtórne, długoterminowe i lokalne. Nie przewiduje się jednak, by były to oddziaływania znaczące, ponieważ wyznaczone strefy planistyczne obejmują tereny istniejącej zabudowy wraz z przylegającymi do nich terenami niezainwestowanymi – projekt planu ogólnego dąży do koncentracji zabudowy, a nie do jej rozpraszania. Ustalenia projektowanego dokumentu nie zagrażają występowaniu chronionych gatunków zwierząt oraz cennym siedliskom przyrodniczym, co zostało opisane w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny*.

12.4 Oddziaływanie na wodę

Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi

Zasady wprowadzania ścieków do wód i do ziemi określa ustawa Prawo wodne, która mówi o tym, czego wprowadzane do wód bądź do ziemi ścieki nie mogą zawierać oraz czego nie mogą powodować w wodach, do których są wprowadzane. Odpowiednia gospodarka ściekami jest kluczowa dla utrzymania czystości wód powierzchniowych i podziemnych, a także gleby.

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia ludność w wodę, jak również odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z doprowadzeniem infrastruktury technicznej, tj. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Dla terenów położonych w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy mieć na względzie, że w granicach tych obszarów zgodnie z przepisami ustawy Prawo Wodne zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyszczyć wody. Przy budowie sieci kanalizacji, zachowaniu szczelności zbiorników na nieczystości ciekłe oraz przy zachowaniu zgodności z przepisami prawa, nie przewiduje się zagrożenia zarówno dla jakości wód podziemnych, jak i powierzchniowych.

Brak jest merytorycznych podstaw do prognozowania negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne, wynikających z ustaleń planu ogólnego.

12.5 Oddziaływanie na powietrze

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie zaopatrzenia w ciepło jak również zaopatrzenia w energię elektryczną. Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło.

Obszar gminy jest praktycznie niezgazyfikowany (z sieci gazowej korzysta zaledwie 0,4% ogółu mieszkańców), brak też scentralizowanego systemu ciepłowniczego. Planowane zwiększenie terenów zabudowy, ogrzewanych w znacznej mierze z indywidualnych źródeł ciepła, wpłynie na zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych, lokalne. Wpływ na ilość wprowadzanych zanieczyszczeń do powietrza ma również zastosowana technologia.

Z punktu ochrony powietrza atmosferycznego ocenia się za korzystne dopuszczenie terenów związanych z odnawialnymi źródłami energii w profilach funkcjonalnych stref planistycznych: SU (teren elektrowni słonecznej), SR (teren elektrowni słonecznej, teren biogazowni w strefach 5-12SR) oraz SO (teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej w strefach 156-252SO). Odnawialne źródła energii przyczyniają się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń ze źródeł konwencjonalnych. W przypadku lokalizowania biogazowni należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia emisji substancji złośliwych mogących powodować uciążliwości odorowe dla najbliższego otoczenia.

12.6 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Powstanie nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, wiąże się z przekształceniem powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych budynków. Zasięg oddziaływania jest nieznaczny (ogranicza się do działki budowlanej), o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Przy posadowieniu obiektów budowlanych występują również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia robót budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.). W trakcie prowadzenia robót budowlanych może również dojść do zanieczyszczenia gleby poprzez niewłaściwe zabezpieczenie przy składowaniu materiałów budowlanych i odpadów budowlanych.

Eksploatacja kopalni

Obecnie na terenie gminy Wodynie eksploatowane są cztery złoża kruszyw naturalnych: Oleśnica, Ruda Szostkowska, Młynki i Kołodziej.

Projekt planu ogólnego ustala na terenie gminy Wodynie 8 stref górnictwa o łącznej powierzchni 35,8367 ha. Strefą zostały objęte udokumentowane złoża kopalni, tereny górnicze oraz obszary górnicze. Do strefy włączono również działki zgodnie z wnioskami złożonymi w trakcie procedury planistycznej.

Eksploatacja złóż metodą odkrywkową wiąże się z przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu i struktury gruntu. Znaczna część gleb ulega całkowitej degradacji w wyniku eksploatacji złoża oraz składowania nadkładu. Po zakończonej eksploatacji tereny eksploatacji zostaną rekultywowane w oparciu o ustalony w decyzjach administracyjnych kierunek i warunki przeprowadzania rekultywacji.

Opisane wyżej oddziaływania są niezależne od ustaleń planu ogólnego.

12.7 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu stanowią ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. Strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie obiektowych i obszarowych form ochrony przyrody, przebieg korytarzy ekologicznych, znajdujące się na terenie gminy grunty rolne i leśne, a także w oparciu o rekomendacje i wnioski zawarte w Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego.

Realizacja ustaleń planu ogólnego w zakresie dopuszczenia realizacji we wszystkich strefach SU oraz wybranych strefach SO elektrowni słonecznych, na które składają się urządzenia fotowoltaiczne wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii nie będzie miała istotnego wpływu na krajobraz. Niewielka wysokość konstrukcji fotowoltaicznych eliminuje zagrożenie powstaniem barier widokowych, czy dominant zaburzających lokalny krajobraz. Ingerencja w walory krajobrazowe w związku z realizacją tego typu przedsięwzięć będzie miała zasięg lokalny. Należy przy tym jednak podkreślić, że zabudowa systemami fotowoltaicznymi może stanowić przedsięwzięcie zaliczające się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko²⁵, które powinny mieć przeprowadzoną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia (można odstąpić od procedury OOS, jeśli odpowiedni organ uzna na podstawie karty informacyjnej przedsięwzięcia, że

²⁵ zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.).

nie będzie ono znacząco oddziaływać na środowisko). W raporcie wykonanym na potrzeby procedury ocenia się wielkość i zasięg oddziaływania m.in. na krajobraz, zgodność z przepisami, a w przypadku istotnie negatywnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegające.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu ogólnego. Wyznaczone w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne krystalizują układ przestrzenny gminy, zapobiegając niekontrolowanemu rozlewowi zabudowy na tereny charakteryzujące się wysokim walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi oraz kulturowymi.

W wyniku powstania nowej zabudowy, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, w obszarach zabudowanych i ich sąsiedztwie krajobraz będzie ulegał stopniowemu przekształcaniu. Istotne jest ustalenie w strefach planistycznych (poza strefami SO, SK) minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, którego zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

12.8 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, zachmurzenia, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru, wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza.

W obrębie wskazanych w planie ogólnym stref planistycznych dopuszczono tereny inwestycyjne, które obejmują zarówno istniejącą zabudowę, jak i tereny wolne od zabudowy, na których planowane jest powstanie nowych obiektów budowlanych. W wyniku powstania nowych obiektów budowlanych, na podstawie ustaleń planu miejscowego zgodnego z ustaleniami planu ogólnego, w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Może nastąpić niewielkie podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych, powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża. Zauważalne może być również zmniejszenie prędkości wiatru na skutek spadku udziału terenów otwartych. Ewentualne oddziaływania tego typu będą miały charakter lokalny i stały.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Istotna jest również adaptacja do zmian klimatu.

W odniesieniu do łagodzenia zmian klimatu, w zakresie możliwości dokumentu jakim jest plan ogólny, istotne jest zapewnienie możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – w profilach funkcjonalnych stref planistycznych SU oraz części stref SR i SO dopuszczono tereny związane z odnawialnymi źródłami energii.

12.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Złóża

Racjonalną gospodarkę złóżami kopalin jako jednym ze składników zasobów środowiska w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnia uwzględnianie obszarów ich występowania oraz obecnych i przyszłych potrzeb ich eksploatacji w planie ogólnym gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 72 ust. 1 pkt 2).

Projekt planu ogólnego ustala na terenie gminy Wodynie 8 stref górnictwa o łącznej powierzchni 35,8367 ha. Strefą zostały objęte udokumentowane złoża kopalin, tereny górnicze oraz obszary górnicze. Do strefy włączono również działki zgodnie z wnioskami złożonymi w trakcie procedury planistycznej.

Ustalenie w planie ogólnym stref górnictwa (SG) zapewnia możliwość eksploatacji udokumentowanych złóż, natomiast nie wpływa na zmianę zagospodarowania i użytkowania terenu, ani nie warunkuje czy eksploatacja nieeksploatowanych bądź nieudokumentowanych złóż będzie miała miejsce w przyszłości.

Gleby klas chronionych

Na terenie gminy Wodynie użytki rolne w klasie od I do III stanowią 10,5% powierzchni użytków rolnych (6,9% powierzchni gminy). Plan ogólny w większości wyznacza dla tych terenów strefę otwartą lub wielofunkcyjną z zabudową zagrodową w przypadku istniejących zabudowań. Ponadto rozszerzając granice obszarów uzupełnienia zabudowy, uwzględniono użytki rolne klas I – III i obszary te wyznaczono wyłącznie w odległości nie większej niż 50 m:

1. od obrysu budynków położonych w zgrupowaniach o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia ministra rozwoju i technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia
2. od granicy pasa drogowego drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320), z wyłączeniem dróg ekspresowych i autostrad.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie przed zmianą przeznaczenia podlegają grunty stanowiące użytki rolne klas I-III. Gleby wyższych klas bonitacyjnych, chronione na mocy ww. ustawy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, wymagającego ww. zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

12.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt planu ogólnego nie zawiera ustaleń w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej stanowią jedno z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono z uwzględnieniem występujących na terenie gminy obszarów i obiektów zabytkowych, a także stanowisk archeologicznych.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

Oceniając dobro materialne, jako wszystkie środki, które mogą być wykorzystane, bezpośrednio lub pośrednio, do zaspokojenia potrzeb ludzkich, stwierdzić należy jednoznacznie, że ustalenia projektu planu ogólnego służą ogólnemu rozwojowi gminy, a więc wzbogaceniu dóbr materialnych przy racjonalnym wykorzystaniu już istniejących elementów zagospodarowania.

12.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na obszarze gminy Wodynie występują obiekty i obszary cenne przyrodniczo, podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – obszary Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu, rezerwat przyrody, pomniki przyrody.

Ze względu na kierunkowy i ogólny charakter projektu planu ogólnego i brak wskazania konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na obszary oraz obiekty chronione na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000. Co więcej, realizacja jakichkolwiek działań w granicach obszarów chronionych wymaga uwzględnienia zakazów określonych w przepisach odrębnych, jak również uzgodnienia z właściwym organem.

Wskazane w projekcie planu ogólnego strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o istniejące tereny zabudowane, obowiązujące dokumenty planistyczne, wnioski interesariuszy, analizę uwarunkowań przyrodniczych gminy, w tym m.in. występowanie obiektowych i obszarowych form ochrony przyrody.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych względem lokalizacji form ochrony przyrody wykazała:

- Uwzględnienie strefy obowiązywania zakazu zabudowy w granicach **Łukowskiego Obszaru**

Chronionego Krajobrazu poprzez wyznaczenie na tych terenach strefy otwartej (SO).

- Wyznaczenie stref otwartych w obrębie obszarów objętych działaniami ochronnymi dla derkacza *Crex crex*, oraz objęcie strefą produkcji rolniczej kompleksu stawów rybnych Szostek, gdzie istnieje możliwość gniazdowania ptaków z gatunku: rybitwa czarna *Chlidonias niger*, zielonka *Porzana parva*, podróżniczek *Luscinia svecica*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, derkacz *Crex crex*, a także wyznaczenie stref otwartych na większości pozostałej powierzchni **obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009** w granicach gminy, gdzie mogą występować stanowiska chronionych gatunków ptaków. W odniesieniu do objęcia strefami dopuszczającymi różnego rodzaju zabudowę (mieszkaniową, zagrodową, usługową) oraz strefami komunikacyjnymi fragmentów obszaru Natura 2000, gdzie wyznaczono działania ochronne, to strefy te zostały wyznaczone w oparciu o już istniejącą zabudowę lub stanowią uzupełnienie i kontynuację już istniejącej zabudowy. Realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000, czy to w granicach obszarów objętych działaniami ochronnymi, czy poza nimi, będzie musiała zostać poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112).
- Wyznaczenie strefy otwartej w granicach **obszaru Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie**.
- Wyznaczenie stref otwartych w granicach **rezerwatów przyrody Kulak, Dąbrowy Seroczyńskie** oraz uwzględnienie ustaleń zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie dotyczących zarówno samego rezerwatu, jak i jego otuliny.
- W przypadku pomników przyrody, w których pobliżu istnieje możliwość rozwoju zabudowy, należy zakładać, że wszelkie prace i rozwiązania będą prowadzone zgodnie z odpowiednimi przepisami, tj. art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a ponadto stosuje się zapisy Uchwały Nr XXVII/192/17 Rady Gminy Wodynie z dnia 3 lutego 2017 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie Gminy Wodynie, zmienionej Uchwałą Nr VI/59/19 Rady Gminy Wodynie z dnia 15 marca 2019 r.

Ocenia się, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo, podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

13 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego przeprowadzona w rozdziale 12 *Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko* wykazała, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony zasobów naturalnych, obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, walorów krajobrazowych, zabytków i dóbr materialnych oraz bezpieczeństwa ludzi.

Rozwiązania przyjęte w projekcie planu ogólnego są korzystne i jedyne pod względem ochrony środowiska, jakie plan ogólny ma możliwość ustalić, zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

Za istotne dla ochrony środowiska uznaje się następujące rozwiązania projektu planu ogólnego:

- Objęcie strefami górnictwa udokumentowanych złóż kopalin, terenów górniczych oraz obszarów górniczych, a także działek zgodnie z wnioskami złożonymi w trakcie procedury planistycznej.

- Uwzględnienie strefy obowiązywania zakazu zabudowy w granicach Łukowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu poprzez wyznaczenie na tych terenach strefy otwartej (SO).
- Wyznaczenie stref otwartych w obrębie obszarów objętych działaniami ochronnymi dla derkacza *Crex crex*, oraz objęcie strefą produkcji rolniczej kompleksu stawów rybnych Szostek, gdzie istnieje możliwość gniazdowania ptaków z gatunku: rybitwa czarna *Chlidonias niger*, zielonka *Porzana parva*, podróżniczek *Luscinia svecica*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, derkacz *Crex crex*, a także wyznaczenie stref otwartych na większości pozostałej powierzchni obszaru Natura 2000 Dolina Kostrzynia PLB140009 w granicach gminy, gdzie mogą występować stanowiska chronionych gatunków ptaków. W odniesieniu do objęcia strefami dopuszczającymi różnego rodzaju zabudowę (mieszkaniową, zagrodową, usługową) oraz strefami komunikacyjnymi fragmentów obszaru Natura 2000, gdzie wyznaczono działania ochronne, to strefy te zostały wyznaczone w oparciu o już istniejącą zabudowę lub stanowią uzupełnienie i kontynuację już istniejącej zabudowy. Realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000, czy to w granicach obszarów objętych działaniami ochronnymi, czy poza nimi, będzie musiała zostać poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112).
- Wyznaczenie strefy otwartej w granicach obszaru Natura 2000 Dąbrowy Seroczyńskie.
- Wyznaczenie stref otwartych w granicach rezerwatów przyrody Kulak, Dąbrowy Seroczyńskie oraz uwzględnienie ustaleń zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody Dąbrowy Seroczyńskie dotyczących zarówno samego rezerwatu, jak i jego otuliny.
- Ustalenie stref otwartych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Wyjątki stanowią pojedyncze obszary, które już są zagospodarowane (strefa 26SZ w Borkach, niewielkie fragmenty stref SZ w Żebraczu, strefa 28SU i 3SP w Seroczynie).
- Określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

13.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na obszary Natura 2000 zawarta w rozdziale 12.2 *Wpływ na zwierzęta i rośliny* oraz 12.11 *Oddziaływanie na obszary Natura 2000* i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody wykazała, że wyznaczając strefy planistyczne w projekcie planu ogólnego wzięto pod uwagę lokalizację siedlisk i stanowisk chronionych gatunków ptaków, siedlisk przyrodniczych oraz działań ochronnych.

Oceniono, że projekt planu ogólnego sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony obszarów Natura 2000, a przyjęte rozwiązania są korzystne i jedyne pod względem ochrony jakie plan ogólny ma możliwość ustalić zachowując zgodność z zakresem planu ogólnego określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130).

Niemniej realizacja jakiegokolwiek inwestycji w granicach obszaru Natura 2000 musi być poprzedzona oceną oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zgodnie z art. 59 i art. 96 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112).

14 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu planowania przestrzennego i ochrony środowiska zostały w projekcie planu ogólnego rozwiązane w sposób prawidłowy. Strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne określone w planie ogólnym wynikają z uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w tym uwarunkowań

środowiskowych gminy i jej zasobów, oraz uwzględnienia wniosków interesariuszy. Projekt planu ogólnego uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

15 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1290 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 530 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 757 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 399 ze zm.);
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r., poz. 576 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r., poz. 1395);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1225),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów (Dz.U. z 2023 r., poz. 2758);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze (Dz.U. z 1959 r. Nr 52, poz. 315);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą

- spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. z 2008 r. Nr 48, poz. 284);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

16 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano m.in. na podstawie następujących materiałów:

1. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby planu ogólnego Gminy Wodynie, Budplan 2024;
2. Uzasadnienie do Planu ogólnego Gminy Wodynie – projekt, Budplan;
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wodynie wraz z zmianami;
4. Program ochrony środowiska dla Gminy Wodynie na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028;
5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego 2030;
6. Geografia regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa 2009;
7. Standardowe formularze danych dla obszarów specjalnej ochrony (OSO), dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) oraz dla specjalnych obszarów ochrony (SOO);
8. Geografia regionalna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa 2009;
9. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022;
10. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siedlce na lata 2015-2025 - elaborat;
11. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Siedlce na lata 2015-2025 - Program ochrony przyrody;
12. Kleczkowski A.: Osuwiska i zjawiska pokrewne, Wyd. Geologiczne 1995;
13. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r., PIG-PIB, 2024
14. Monitoring środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:
 - Monitoring wód podziemnych za rok 2022;
 - Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2024
 - Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami: 563, 564, 600;
2. Mapa Hydrogeologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami: 563, 564, 600;
3. Mapa Geośrodowiskowa Polski (II). Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami 563, 564, 600;
4. ISOK – Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego;
5. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Siedlce – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
6. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura

2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;

7. Warstwy tematyczne CBDG:

- Hydrogeologia – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych,
- Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
- Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Powierzchniowych,
- MIDAS – obszary górnicze,
- MIDAS – tereny górnicze,
- MIDAS – złoża kopalin,
- Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Solon i inni, 2018).

Witryny internetowe:

1. <https://wodynie.e-mapa.net/> System Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy w Wodyniach
2. <http://gios.gov.pl> Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska
3. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/> Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska – rejestr form ochrony przyrody;
4. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/> Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego;
5. <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>
6. <https://wody.isok.gov.pl/>
7. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
8. <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
9. <http://geoportal.gov.pl/>

17 Załączniki

Załącznik 1 – Prognoza oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Wodynie. Strefy planistyczne a obszar Natura 2000 Dolina Kostrzynia. Rysunek w skali 1:10 000.

18 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 22 maja 2025 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

Zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do planu ogólnego gminy Wodynie* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi;
- posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko;
- byłam co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Małgorzata Bielouska